

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
KLASİK ARKEOLOJİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEOS ANTİK KENTİ DOĞU YUNAN KASELERİ

Seval KONAK

Danışman
Prof. Dr. Remzi YAĞCI

2011

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Teos Antik Kenti Doğu Yunan Kaseleri**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2011

Seval KONAK

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi
Teos Antik Kenti Doğu Yunan Kaseleri
Seval Konak

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Arkeoloji Anabilim Dalı
Klasik Arkeoloji Programı

Bu çalışmanın konusu, 1962-1965 yılları arasında Prof.Dr.Baki ÖĞÜN ve Prof.Dr.Yusuf BOYSAL tarafından Teos kentinde yürütülen kazı ve sondajlarda elde edilen bir grup Doğu Yunan seramiğidir. Çalışmaya konu olan 53 parça, Teos antik tiyatrosunun güneyinde açılan “E” çukurundan gelmektedir. Kazı çalışmalarını yürüten hafirleri tarafından Rhodos kökenli Doğu Yunan üretimi seramik buluntularından bahsedilse de elimizdeki parçalar ilk kez bu çalışmayla ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Teos “E” sondajı çalışmalarından ele geçen Doğu Yunan üretimi kotyle ve skyphoslar genel olarak M.Ö. 8. yüzyılın son yıllarından M.Ö. 6. yüzyılın sonuna uzanan bir zaman dilimine işaret etmektedir. Bu çalışma, Doğu Yunan seramik repertuarına bir yenilik getirmemekle beraber uzun yıllar müze deposunda unutulmuş Teos antik kentine ait bir grup malzemenin tanıtılması ile İonia Bölgesinde bu alanda yapılan çalışmalara ufak bir katkı sağlayacağına inanmaktayım.

Anahtar Kelimeler: Teos, M.Ö. 8. ve 7. yüzyıl, Doğu Yunan Seramiği, kotyle, Kuşlu skyphos, rozetli skyphos, meanderli skyphos, bantlı skyphos, lotuslu skyphos.

ABSTRACT
Master's Thesis
East Greek Pottery Found in Teos
Seval Konak

Dokuz Eylül University
Institute of Social Sciences
Department of Archaeology
Classical Archaeology Program

The subject of the study is a group of East Greek pottery which was obtained from the excavations and test trenches carried out by Professor Prof. Dr. Baki ÖĞÜN and Prof.Dr.Yusuf BOYSAL in Teos between 1962 and 1965. It is known from the tags of the findings that 53 pieces which were the subjects of the study were obtained from the Trench “E” excavated during the excavations carried out in the south of Teos ancient theatre. Although the excavators who carried out the excavations mentioned about the findings obtained from the Trench “E” as East Greek vases of Rhodian origin, the available pieces were studied elaborately for the first time with this study.

The East Greek production of kotyle and skyphoi obtained from the excavations in Trench “E” usually indicate a time line extending from the end of the 8th Century B.C. to the end of the 6th Century BC. The study does not introduce an innovation to the repertoire of East Greek Pottery, however; the study will make a contribution to the study carried out in this field in the region of Ionia by bringing into open a group of pottery which has been forgotten in the storeroom of the museum for a long time and introduction of a group of material belonging to Teos ancient city.

Key Words: Teos, 8th and 6th Century B.C., East Greek Pottery, kotyle, bird bowl, rosette bowl, meander bowl, banded bowl, lotus bowl.

TEOS ANTİK KENTİ DOĞU YUNAN SERAMİĞİ

YEMİN METNİ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	vii
FİĞÜRLER LİSTESİ	viii
LEVHALAR LİSTESİ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TEOS ANTİK KENTİ KONUMU, TARİHÇESİ VE KAZI-ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

İKİNCİ BÖLÜM

DOĞU YUNAN KASELERİ

2.1.	KUŞLU KOTYLE VE SKYPHOSLAR	6
2.1.1.	Dört Metoplu Kuşlu Kotyleler	9
2.1.2.	Üç Metoplu Kuşlu Kotyleler	12
2.1.3.	Birinci Grup Kuşlu Skyphoslar	14
2.1.4.	İkinci Grup Kuşlu Skyphoslar	15
2.1.5.	Üçüncü Grup Kuşlu Skyphoslar	17
2.1.6.	Dördüncü Grup Kuşlu Skyphoslar	20
2.1.7.	Rozetli-Kuşlu Skyphoslar	21
2.2.	MEANDERLİ SKYPHOSLAR	23
2.3.	ROZETLİ SKYPHOSLAR	25
2.3.1.	Çok Rozetli Skyphoslar	26
2.3.2.	Tek Nokta Rozetli Skyphoslar	31

2.4.	BANTLI SKYPHOSLAR	34
2.4.1.	Erken Tip Bantlı Skyphoslar	35
2.4.2.	Geç Tip Bantlı Skyphoslar	38
2.5.	LOTUSLU SKYPHOSLAR	40
2.6.	GRUPLANDIRILAMAYAN PARÇALAR	41
	SONUÇ	44
	KAYNAKLAR	53
	KATALOG	62
	FİGÜRLER	81
	LEVHALAR	

KISALTMALAR

AJA	American Journal of Archaeology
AM	Mitteilungen des Deutschen Arkäologischen Instituts, Athenische Abteilung
AÜDTCF	Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi
BCH	Bulletin de Correspondance Hellénique
BSA	British School at Athens
Bkz.	Bakınız
CIRh	Clara Rhodos
CVA	Corpus Vasorum Antiquorum
Diffusion	Les céramiques de la Grèce de l'Est et leur Diffusion en Occident. Centre Jean Bérard. Institut Français de Naples 6-9 Juillet 1976, Paris, 1978
İstMitt	İstanbul Mitteilungen
JHS	The Journal of Hellenic Studies
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
MÖ	Milattan Önce
MS	Milattan Sonra
Lev	Levha
ÖJH	Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Instituts
Pl.	Plate-Planche (Levha)
Res.	Resim
TAD	Türk Arkeoloji Dergisi
Taf.	Tafel
TTK	Türk Tarih Kurumu
s.	Sayfa

FIGÜRLER LİSTESİ

Figür No:	
1	Harita
2	Teos Kent Planı
3	Kat.No.1 kuşlu kotyle ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.2 kuşlu kotyle ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.5 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.6 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.8 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.9 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.14 meanderli skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.15 rozetli skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat. No.16 rozetli skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat. No.17 tek nokta rozetli skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.18 skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.19 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.21 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.22 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.23 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.24 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
5	Kat.No.25 skyphos ağız ve gövde parçası
5	Kat.No.27 skyphos ağız ve gövde parçası
5	Kat.No.29 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.30 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.31 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.32 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.33 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.34 skyphos kaide parçası
5	Kat.No.35 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.36 skyphos gövde altı ve kaide parçası

6	Kat.No.37 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.38 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.39 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.40 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.41 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.42 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.43 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.44 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.45 skyphos gövde altı ve kaide parçası
6	Kat.No.46 skyphos gövde altı ve kaide parçası
7	Kat.No.48 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
7	Kat.No.49 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
7	Kat.No.50 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
7	Kat.No.51 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
7	Kat.No.52 skyphos ağız ve gövde parçası

LEVHALAR LİSTESİ

Levha No:	
1	Uydu fotoğrafı
2	Kat.No.1 kuşlu kotyle ağız ve gövde parçası
2	Kat.No.2 kuşlu kotyle ağız ve gövde parçası
2	Kat.No.3 kuşlu skyphos gövde üst parçası
2	Kat.No.4 kuşlu skyphos gövde üst parçası
2	Kat.No.5 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
2	Kat.No.6 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
2	Kat.No.7 kuşlu skyphos gövde üst parçası
2	Kat.No.8 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
2	Kat. No.9 kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası
2	Kat.No.10 kuşlu skyphos gövde parçası
2	Kat.No.11 kuşlu skyphos gövde parçası
2	Kat.No.12 kuşlu skyphos gövde parçası
3	Kat.No.13 skyphos gövde parçası
3	Kat.No.14 meanderli skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.15 rozetli Skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.16 rozetli skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.17 tek nokta rozetli skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.18 skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.19 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.20 bantlı skyphos gövde altı parçası
3	Kat.No.21 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.22 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.23 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
3	Kat.No.24 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.25 skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.26 skyphos ağız ve gövde parçası
4	Kat.No.27 skyphos ağız ve gövde parçası

4	Kat.No.28 lotuslu Skyphos gövde parçası
4	Kat.No.29 skyphos gövde altı ve kaide parçası
4	Kat.No.30 skyphos gövde altı ve kaide parçası
4	Kat.No.31 skyphos gövde altı ve kaide parçası
4	Kat.No.32 skyphos gövde altı ve kaide parçası
4	Kat.No.33 skyphos gövde altı ve kaide parçası
4	Kat.No.34. skyphos kaide parçası
4	Kat.No.35 skyphos gövde altı ve kaide parçası
4	Kat.No.36 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.37 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.38 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.39 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.40 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.41 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.42 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.43 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.44 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.45 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.46 skyphos gövde altı ve kaide parçası
5	Kat.No.47 skyphos gövde altı parçası
5	Kat.No.48 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
6	Kat.No.49 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
6	Kat.No.50 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
6	Kat.No.51 bantlı skyphos ağız ve gövde parçası
6	Kat.No.52 skyphos ağız ve gövde parçası
6	Kat.No.53 skyphos ağız ve gövde parçası

GİRİŞ

Bu çalışmada 1962-1965 yılları arasında Prof.Dr. Baki ÖĞÜN ve Prof.Dr. Yusuf BOYSAL tarafından Teos antik kentinde yürütülen kazı çalışmaları sırasında, tiyatronun 100 metre kadar güneyinde, “E” çukuru olarak adlandırılmış alanda ele geçen bir grup bezemeli Doğu Yunan kasesi incelenmiştir.

19. yüzyılda başlayan ilk araştırmalar sonrasında Teos'ta farklı araştırmacılar tarafından aralıklarla kazı çalışmaları yapılmıştır¹. Uzun yıllar kesintilerle devam eden araştırma ve kazılar nedeni ile bölgede önemli bir boşluk olarak kalan Teos kentine yönelik çalışmalar, son yıllarda tekrar başlamıştır. Bu nedenle, kentte bugüne kadar yapılan kazı çalışmalarında ele geçen ve bugün İzmir Müzesi'nde korunan az sayıdaki seramiğin, bölgede çalışan araştırmacıların ilgi konusu olduğu bilinmektedir.

İzmir Müzesi Agora Deposu'nun tanzim ve devir işlemleri sırasında, üzerinde Teos yazan bir kasa ile karşılaşmıştır. Seramik torbalarının içinde bulunan kısmen korunmuş ve yıllar içinde eprimiş durumdaki buluntu kartları, bu seramiklerin 1962-1965 yılları arasında “E” çukurundan ele geçtiğini ortaya koymuştur.

Söz konusu seramikler hakkındaki kısıtlı bilgimiz Prof. Dr. Yusuf Boysal'ın kazı raporlarından ibarettir: *“VI. yüzyıl çukurunun batı tarafında ve daha ziyade kuzey-batı köşede vazıh bir şekilde belli olan, takriben 3.80 m seviyesinde bir taban tespit ettik ve bunun VII. yüzyıla son verdiğini kabul ettik. Bu tabanın üstünde, oda I ve II'nin içlerinde erken VI. asır buluntuları ele geçmiştir. Bunlar arasında Rodos tarzında Doğu Yunan buluntuları ile bazı skyphos parçaları zikredilmeye değer. Bazı yerlerde küçük taşlarla döşeli olan bu tabanın alt kısmındaki durumu kontrol maksadıyla biraz kazınca bol miktarda VII. yüzyıl buluntuları ele geçti.”*²

*“3 metreden sonra VII. yüzyıla ait bol miktarda kuşlu kase parçaları bulduk”*³

¹ Bkz. Bölüm 1, s.3,4.

² Yusuf Boysal, “1962 Senesi Teos Kazıları Hakkında Kısa Rapor”, **TAD XII-2**, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 1965, (Teos-1962), ss.6.

³ Yusuf Boysal, “Teos Kazıları 1965 Yılı Kısa Raporu”, **TAD XIV-1-2**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1967, (Teos-1965), ss.231-233.

Çalışmanın birinci bölümünde Teos antik kentinin konumu, tarihçesi ve kazı geçmişine kısaca değinilmiştir. İkinci bölümde; tez kapsamında ele alınan 53 parçanın katalog çalışması yapılmış ve her bir parça form, stil ve bezeme açısından incelenerek Doğu Yunan kaseleri ile ilgili şimdiye kadar yapılan çalışmalar çerçevesinde oluşturulan gruplar içine yerleştirmeye ve diğer merkezlerdeki buluntularla karşılaştırılarak tarihlendirilmeye çalışılmıştır. Yapılan çalışmada geleneksel terminoloji kullanılmış, Geç Geometrik ve Subgeometrik kuşlu kase serilerine ait parçaların kategorize edilmişinde Coldstream'ın gruplandırılması referans alınmıştır. Buluntular çoğunlukla ağız ve dip parçalarını içermekte olup bazı parçaların çok küçük bir bölümünün korunmuş olmasından dolayı herhangi bir grup içine dahil edilememişlerdir. Parçaların hamur, firnis, boya renklerinin tespitinde Munsell Soil Color Chart (2000) renk kataloğu esas alınmıştır.

2010 yılında Ankara Üniversitesi'nden Doç.Dr. Musa KADIOĞLU'nun başkanlığında başlayan kazılar, Teos ve İonia bölgesine dair, zamanla bir çok soruya cevap vereceği gibi yaptığım bu mütevazı çalışmanın, kentin arkeolojisine küçük de olsa bir katkı sağlaması beni mutlu edecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEOS ANTİK KENTİ KONUMU, TARİHÇESİ VE KAZI-ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

Günümüzde İzmir ili Seferihisar ilçesi Sığacık Beldesi sınırları içinde kalan Teos antik kenti, kuzey güney doğrultulu bir yarımada üzerine kurulmuştur. Kent, yarımadayı oluşturan kıstağın kuzeyinde ve güneyinde iki doğal limana sahiptir.

*“Teos bir yarımada üzerindedir ve bir limana sahiptir....Kentin kuzeyde başka bir limanı daha vardır. Burası kentten otuz stadia uzaklıktadır ve Gerrhaiidai adını taşır”*⁴.

Plinius’un verdiği bilgiye göre, Teos bir ada yerleşimidir ancak bugüne kadar bu bilgiyi doğrulayacak herhangi bir bilgi veya arkeolojik kanıt söz konusu olmamıştır⁵. Teos’u bir kanalla İzmir Körfezine bağlamak İskender’in tasarıları arasında yer almıştır⁶. Panionion birliğine üye on iki kentten biri olan Teos⁷, İonia bölgesinin tam ortasında yer almasından⁸ dolayı M.Ö. 600 yıllarında Thalles tarafından on iki kentin merkezi olarak önerilmiş ancak bu öneri kabul görmemiştir.

Kentlerin kuruluş öykülerini, geç dönem yazarları Pausanias ve Strabon’dan öğreniyoruz. Teos’un kuruluşu da diğer birçok Greek kentinde olduğu gibi bir söylenceye dayanmaktadır. Pausanias’ın anlatımına göre; Teos, Athamas ile birlikte Orkhomenus’tan gelen Minyas halkı tarafından kurulmuştur⁹. Konumu ve iki limana sahip olmasından dolayı deniz ticareti ile uğraşan kent kısa zamanda zenginleşmiştir.

Pers istilası sırasında, Panionion Birliği’nin bölgede herhangi bir direnç oluşturamaması sonucu Teosluların bir kısmı yurtlarını terk ederek Trakya’da Abdera kentine göç etmişlerdir¹⁰. Ancak bu kentte tutunamayan Teos halkı, kentlerine geri dönmüş ve eski zenginliklerine kısa zamanda tekrar kavuşmuşlar hatta M.Ö. 494 yılında yaşanan Lade deniz savaşına 17 gemi ile katılmış¹¹ ve M.Ö.

⁴ Strabon, **Antik Anadolu Coğrafyası** (Geographika: XII-XIII-XIV), Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993, XIV, C644-30.

⁵ George Bean, **Eski Çağda Ege Bölgesi**, Çev. İnci Delemen, Arion Yayınevi, İstanbul, 2001, s.126.

⁶ Ekrem Akurgal, **Eski Anadolu Uygarlığı**, Net Yayınları, Ankara, 1989, s.389.

⁷ Herodotos, **Herodot Tarihi**, Türkçesi: Müntekim Ökmen, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1973, I-142.

⁸ Herodotos, I-170.

⁹ Pausanias **The Description of Teos**, History Classical E-Text, Trans. By W.H.S.Jones, <http://www.theoi.com/text/Pausanias,!A.html>, 23.10.2010.7.3.6:

¹⁰ Strabon, XIV, C644-30.

¹¹ Herodotos, VI-8.

476 yıllarında Delos Birliği'ne 6 talent vergi ödeyebilmişlerdir¹². Smyrna'nın gücünü yitirmesi ve ticaretin Teos'a kayması, kentin ticari yönden gelişmesini sağlamıştır¹³. Böylece göçlere rağmen kent yine de zenginliğini korumuş ve dönemin önemli kentleri Miletos ve Ephesos'la neredeyse aynı seviyeye ulaşmıştır¹⁴.

Bu dönemde bölgenin Mısır'la iyi ilişkiler içinde olduğunu yine Herodotos'tan öğreniyoruz. Firavun Amasis, Mısır'la ticaret yapan ancak buraya yerleşmeyi düşünmeyen Yunanlılara, tapınmaları için Naukratis kentini vermiştir. Buraya inşa edilen Hellenion adlı büyük tapınağı kuran dokuz kentten birisi de Teos'tur¹⁵. Hellenion'da yapılan kazılarda ele geçen seramikler, Herodotos'un ifadelerini doğrular nitelikte olmakla birlikte firavun tarafından Naukratis'te böyle bir tapınağın yapılmasına izin verilmesi güçlü bir ticari organizasyonu düşündürür¹⁶. Bu dönemde birçok Greek kentinin kendi paralarını basıyor olduğunu ve dolayısıyla ticaretin çok geliştiğini görüyoruz. Kurduğu kolonilerle zenginleşen, mobilya endüstrisinde lider olan Milet ile birlikte Teos da yünleriyle ün kazanmıştır¹⁷. Teos kentinin de kolonileri olduğu bilinmektedir ancak şimdilik net bir bilgi mevcut değildir¹⁸.

Teos adı, antik dönemin değişik olaylarında karşımıza çıkmaktadır. Teos'ta ele geçen bir yazıttan Antigonos'un, Lebedosluları Teos'a yerleştirmeyi planladığını öğreniyoruz. Ancak bu proje hayata geçmeden Teos, Lysimakhos tarafından ele geçirilir, sonrasında Teos ve Lebedos halkının bir kısmı Ephesos'a gönderilir. Teos, adını M.Ö. 3. yüzyılda Dionysos Sanatçıları'nın merkezi olması ile de duyurmuştur. Yunan dünyasında tiyatro ve müzik şenliklerinde görev alan Dionysos Sanatçıları aynı zamanda dinsel bir topluluk olmaları nedeni ile kendilerine ve oturdukları yere dokunulmazlık hakkı getirmekteydiler. Bu yüzden Teos halkı, ilk zamanlar bu grubun kentlerinde bulunmalarından hoşnut olmuşlardır ancak sanatçılar arasında çıkan sorunlar, topluluğun M.Ö. 2. yüzyılın ortalarında Ephesos'a taşınmalarını zorunlu kılmıştır.

¹² Akurgal, s.389.

¹³ Bean, s.117.

¹⁴ The Princeton Encyclopedia, 1976, s.893.

¹⁵ Herodotos, II-178.

¹⁶ Ursula Höckmann, Astrid Möller, "The Hellenion at Naukratis: Questions and Observations, **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, s.13.

¹⁷ John M.Cook, The Greeks in İonia and the East, London, 1965, s.95.

¹⁸ Bean, s.116.

Teos'un günümüze ulaşan kalıntıları ise oldukça dikkat çekicidir. Antik dönemin en büyük Dionysos tapınağı, mimar Hermogenes'in özelliklerini taşısa da Mustafa Uz'un 1980-1984 yılları arasında tapınakta yürüttüğü çalışmalar, Hellenistik yapının yıkıldığını, Augustus ve Hadrian Dönemlerinde tapınağın yeniden inşa edildiğini ortaya koymaktadır¹⁹. Dikkati çeken önemli bir mimari de birbirini dik açılarla kesen Hellenistik Döneme ait kent duvarlarıdır. Bunların dışında akropolisi, güneyinde yer alan tiyatro binası, agora ve gymnasion yapıları ile Teos, büyük bir kentin sahip olması gereken tüm kamu yapılarına sahiptir.

Sürekli kesintilere uğrayan Teos antik kenti araştırma ve kazı tarihçesine baktığımızda; ilk çalışmaların 19.yüzyılda İngilizler tarafından kurulmuş olan Society of Dilletanti'nin bir grubu tarafından yürütüldüğünü görüyoruz. 1924 yılında ise Fransızların kısa süreli bir araştırması bilinmektedir²⁰. 1962 yılına gelene kadar yapılan tüm çalışmalar daha çok araştırma ve inceleme niteliği taşıırken 1962-1966 yılları arasında, Ankara Üniversitesi'nden Prof. Dr.Baki Öğün ve Prof.Dr.Yusuf Boysal²¹ tarafından daha kapsamlı kazı çalışmaları yapılmıştır. Daha sonra 1980-1984 yılları arasında Dr.Mustafa Uz, 1995-1996 yılları arasında ise Prof.Dr.Numan Tuna, kentte kazı ve restorasyon çalışmaları yürütmüştür. Uzun bir süre ara verilen kazı çalışmalarına, 2010 yılında Ankara Üniversitesi'nde Doç.Dr.Musa Kadioğlu başkanlığında tekrar başlanılmıştır.

¹⁹ Akurgal, s.391.

²⁰ Yves Bequignon, Alfred Laumonier, "Fouilles de Teos-1924", **BCH Vol.49**, 1925, ss.281-321.

²¹ Boysal, Teos-1962, Boysal, Teos-1965, Baki Öğün, "Teos Kazıları 1963", **TAD XIII-I**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1965, ss.115-121.

İKİNCİ BÖLÜM

DOĞU YUNAN KASELERİ

2.1. KUŞLU KOTYLE VE SKYPHOSLAR

Doğu Yunan kaseleri, form ve dekorasyonları ile hemen hemen aynı karakteri gösteren kotyle ve skyphosları içerir. Orta geometrik dönemin sonlarında oluşan Doğu Yunan kaselerinin öncüsü durumunda olan Geç geometrik dönemin kotyleleri²² oldukça derin gövdeli, geniş halka kaideli, ağız kenarının altına yerleştirilmiş hafifçe yukarı kalkık yatay kalın çift kulplu, ağız kenarında kalın bir çentiğe sahip, dış yüzeyleri çeşitli motiflerle bezeli kaselerdir. Dış yüzde kulplar arasında yer alan rezerve bırakılmış panel, ana bezeme alanını oluşturur. Panel ya dikey çizgilerle metoplara ayrılır ya da hiç bölünmeden metopsuz olarak bezenir. Panel içinde genel olarak; konsantrik daireler, eşkenar dörtgenler, zikzak, çengel veya ağaç meander ve geç örneklerde kuş motifi gibi bezeme elemanları görülür. Panel dışında kabın içi, dışı ve ağız kenarı tamamen koyu renk boyalıdır. Geç geometrik dönemin açık kaplarında, ağız kenarını rezerve bırakma geleneğinin burada olmaması, Doğu Yunan açılımını gösteren bir özellik olarak düşünülmektedir²³.

Form ve bezeme anlayışı ile geometrik anlayıştan sıyrılan Doğu Yunan kaseleri, çok doğru olmasa da genelde kase olarak adlandırılmışlardır. Cook, bu adlandırmayı doğru bulmamakla birlikte yerleşmiş bir adlandırma olmasından dolayı geçerli kabul etmektedir²⁴.

Doğu Yunan repertuarı içinde yarım küre formlu kaselerin başında yer alan kotyle formu, M.Ö. 7. yüzyılın ikinci çeyreği içinde daha geniş, yayvan ve sığ bir form almış ve vazo ressamları bu yeni forma üç metoplu süsleme şemasını taşımışlardır²⁵. Üç metoplu bezeme alanının ortasında bir kuş ve yan metoplarda eşkenar dörtgen motifleri ile dekorasyonda bir önceki dönemin örneklerine göre daha

²² J.Nicolas Coldstream. **Greek Geometric Pottery**, A Survey of Ten Local, Styles and Their Chronology, Updated Second Edition, Bristol Phonix Pres, 2008, s.274.

²³ Coldstream, s.278.

²⁴ Robert M.Cook ve Pierre Dupont, **East Greek Pottery**, London, 1998,(East Greek), s.26.

²⁵ Michael Kerschner, “Zum Beginn und den Phasen der Griechischen Kolonisation am Schwarzen Meer”, **Eurasia Antiqua 12**, 2006, (Kolonisation), s.236, Coldstream, s.277.

sade unsurlar görülür. İlerleyen aşamada rozet, meander, lotus ve göz motifleri kuşun yerini almaya başlar. İlk örneklerde; kulplar arasında bırakılan rezerve panel dışında dış ve iç yüzeyler tamamen boyalıdır. Daha sonraları gövde altında ışın motifleri ve iç yüzeyde ek boya ile yapılan bantlardan oluşan bir dekorasyon görülür. Dekorasyon, genel olarak M.Ö. 7. yüzyılın ikinci yarısı ile M.Ö. 6. yüzyılın ilk yarısı arasında kalan zaman diliminde Doğu Yunan dünyasında moda olan bir stildir²⁶. Skyphos formu, kotyleye göre oldukça sığ bir forma sahiptir ve aynı şekilde ağız kenarının hemen altından çıkan çift yatay kulpludur. Erken örneklerin tamamında geniş halka kaide söz konusu iken geç örneklerde halka kaide ve disk şeklinde kaide bir arada görülür.

Doğu Yunan kaseleri olarak adlandırılan bu grup yoğun olarak Karadeniz kıyıları ve iç yerleşim bölgeleri ile Akdeniz havzası içinde kurulan İon kentlerinin oluşturduğu kolonilerde ele geçmiştir. Hem materyal hem de stratigrafik bulgular açısından en verimli merkez Rhodos'tur ve bu merkezin ardından sırasıyla Kos, Samos ve Khios gelmektedir²⁷.

Doğu Yunan üretimi kaseler içinde yoğun olarak ele geçen kuşlu kaseler, ana bezeme elemanı olan kuş motifinden ve kap formundan dolayı bu isimle adlandırılmıştır. Doğu Yunan dünyasında bir çok merkezde üretildiği düşünülen ve stilistik çok sayıda varyasyonu olmayan bu serinin tüm dizisi tespit edilmiştir²⁸. Bu grup genellikle beraberinde bulunan Korinth malzemesi ile tarihlenir²⁹. Kuşlu kaselerin bitiş tarihi geleneksel olarak yedinci yüzyılın sonuna verilir ancak Tocra ve Klazomenai'den elde edilen kanıtlar, üretimlerinin sonunun daha geç olduğunu göstermektedir³⁰.

Kuşlu kaselere ilişkin bu güne kadar birçok tipolojik ve kronolojik çalışma yapılmıştır. İlk olarak Robertson, 1940 yılında yaptığı çalışmasında, Al Mina VI. ve V. tabakalarından ele geçen kuşlu kaseleri Delos buluntuları ile de karşılaştırarak dört ana gruba ayırmıştır ve incelemesinde bu gruplardan bazılarının eş zamanlı

²⁶ Marcelle F.Lambrino, **Les Vases Archaiques d'Histria**, Fundatia Regele Carol I, Bucuresti, 1938, s.37.

²⁷ Coldstream, s.274.

²⁸ Yaşar E.Ersoy, **Clazomenae: The Archaic Settlements**, UMI Ann Arbor MI 48103, Bryn Mawr, 1993 (Clazomenae), s.308.

²⁹ Ersoy, Clazomenae, s.310.

³⁰ Ersoy, Clazomenae, s.311.

olarak üretildiklerini belirtmektedir³¹. Boardman, Robertson'un stilistik gruplamasını Emporio buluntuları ile destekler ve O'da küçük farklarla bu seriyi dört gruba ayırır³². M. Kerschner, Ephesos buluntularını beş grup altında incelerken³³ Hürmüzlü, Klazomenai-Akpınar Nekropolü kuşlu kaselerini altı alt gruba ayırmıştır³⁴.

Coldstream ise yoğun Korinth etkisi altında gelişen Geç Geometrik döneme tarihlediği kotyleleri dört alt gruba ayırır. Bu gruplandırma içinde son iki grubu; dört ve üç metoplu kuşlu kotyleler oluşturur³⁵. Daha sonraki aşamada gelişen subgeometrik dönem kuşlu kase serisini de dört ayrı grup altında incelemiştir³⁶. Coldstream'ın subgeometrik dönem kuşlu kaseler üzerindeki sınıflandırması Robertson'un sınıflandırmasına benzer niteliktedir ancak Robertson'un kuşlu kase serisinin ilk iki grubunda derin formlu kuşlu kaseler (kotyle) yer almaktadır. Tüm bu tipolojik çalışmalar içinde, serinin incelemesinde genel olarak Coldstream'ın gruplandırması kabul görmektedir.

Teos kentinde 1962-1965 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmalarında³⁷ "E" çukurundan ele geçtiği anlaşılan Doğu Yunan üretimi kaselerin genel olarak kuşlu, rozetli, meanderlı, bantlı ve lotuslu tipleri içerdiği görülmüştür. Gözlu skyphos tipine ait herhangi bir parça elimizde mevcut değildir. Elimizdeki parçaların çok küçük kısımlarının koruna gelmiş olması, birçoğunda form ve bezeme özelliklerinin tam olarak saptanmasına olanak vermemektedir. Elimizdeki parçalar Teos için bir tipoloji yapmaya imkan vermediğinden, çalışmamızda bu seri için genel kabul gören Coldstream'ın sınıflandırması esas alınmıştır.

³¹ Martin.Robertson, "The Excavation at Al Mina, Sueidia IV:The Early Greek Vases" **JHS60**, 1940, (Al Mina), s.14.

³² John Boardman, **Excavation in Chios 1952-1955: Greek Emporio**. BSA, Vol.6, London, 1967, (Greek Emporio), ss.132,133.

³³ Michael Kerschner,"Ein stratifizierter Opferkomplex des 7.Jh.s v. Chr. aus dem Artemision von Ephesos" **ÖJh 66**,1997, (Artemission), ss.189-193.

³⁴ Bilge Hürmüzlü, Klazomenai-Akpınar Nekropolisi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi),İzmir, 2003, (Akpınar), s.270.

³⁵ Coldstream, ss. 277,278.

³⁶ Coldstream, s.298.

³⁷ Boysal,Teos-1962, ss.5-7; Boysal, Teos-1965, ss.231-233.

2.1.1. Dört Metoplu Kotyleler:

Kuşların ilk kez görüldüğü kaselerdir. Pithekoussai’de bir mezarda Erken Protokorinth aryballosu ile bulunmuş üzerinde kuş figürü olmayan Nestor kabı, bu serinin başlangıcını izlemek açısından önemlidir³⁸. Coldstream, bu kotyleyi dört eşit metobun uygulandığı en eski kase olarak değerlendirmektedir³⁹.

Kulplar arasında yer alan rezerve panel, üstteki bölümü daha yüksek kalacak şekilde yatay çizgilerle ikiye ve dikey çizgilerle dört eşit metoba bölünmüştür. Dikey çizgiler genellikle ikili olarak karşımıza çıkarken nadir olarak üçlü dikey çizgi görülür⁴⁰. Yan metoplarda içi çapraz taralı çift konturlu eşkenar dörtgen motifi, ortadaki metoplardan birinde ağaç meander yer almaktadır. Ağaç meander, çift konturlu içi çapraz taralı bir üçgenin üzerinde durmaktadır ve bazı örneklerde iki yan kolu altında N ve Z doldurma motifleri vardır. Teos’da bir kremasyon mezar buluntusu olarak ele geçen kotyleler üzerinde ağaç meanderin kolları altında haç motifleri görülmektedir⁴¹. Ortadaki metobun diğerinde ise kalın konturlu kuş veya kuş motifinin olmadığı örneklerde dikey zikzak, dalgalı çizgiler, içi taralı kırık meander motifi bulunur. C. Özgünel, Smyrna kuşlu kaselerini, kuş figürlü ve kuş figürü olmayan kotyleler olarak iki bölümde incelemiştir⁴².

Bezeme alanının altında, daha ince bırakılan bölümde ise çift balta veya zikzak motifli bir bant yer alır. Bu seride çok daha yaygın olarak kullanılan çift balta motifli bant Orta Geometrik Dönemin süsleme öğelerinden biridir⁴³. Bezeme alanı dışında kase içte ve dışta tamamen koyu renk boyalıdır.

Metoplu kotyleler arasında kuraldışı örnekler de mevcuttur. Teos⁴⁴ ve Samos’tan⁴⁵ ele geçen örneklerde beş eşit metop uygulanmıştır. Boardman’ın kuşlu

³⁸ Ersoy, Clozomenae, s.308, dip not.118.

³⁹ Coldstream, s.278.

⁴⁰ Hans Walter, **Samos V, Frühe Samische Gefässe**, Rudolf Habelt Verlag GMBH, Bonn, 1968, Taf.42:240-250; Robertson, (Al Mina), Fig.8f; Andreas Furtwängler, “Heraion von Samos: Grabungen im Südtemenos 1977, I.Schicht- und Baufunda, Keramik” **AM 95**,1980, Taf.44:7.

⁴¹ Turan Özkan, “Funde aus einem spatgeometrischen Bradgrab”, **Arkeoloji Dergisi IVX**, (2009/2), Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir, 2009, (Bradgrab), s.61.

⁴² Coşkun Özgünel, “Spätgeometrische Keramik in Bayraklı:Alt-Smyrna” **Diffusion**, 1978, (Alt Smyrna), s.20.

⁴³ Coldstream, s.279.

⁴⁴ Özkan, Bradgrab, s.61, Kat.No.8.

⁴⁵ Richard Eilmann, “Frühe griechische Keramik im samischen Heraion” **AM 58**, 1933, s.68, Lev.23:8.

kotyle grubu içerisinde sınıflandırmayı olası gördüğü Tarsus'tan bir parça, ortadaki metoplardan birinde içi taralı kum saati motifi ile farklı bir uygulama olarak karşımıza çıkar⁴⁶.

Coldstream, bu grubu M.Ö. 8. yüzyılın sonuna tarihlenen Robertson'un Al Mina VI ve V. tabakalardan ele geçen buluntulara göre yaptığı sınıflandırma içinde dört metoplu kuşlu kotyleler, birinci grup içinde yer alır⁴⁷. Boardman, Asine ve Ischia'dan ele geçen bu grubun benzer örneklerinin Erken Protokorinth döneminden daha geç olmadığını, M.Ö. 8. yüzyılın içinde yer aldığını belirterek⁴⁸ Asine buluntuları ile karşılaştırdığı Emporio buluntularını M.Ö. 7. yüzyılın ilk yıllarına verir⁴⁹. Dört metoplu kuşlu kotyleler Boardman'ın sınıflandırmasında da birinci grup içinde değerlendirilmiştir⁵⁰.

Elimizdeki Teos buluntuları arasında bu grup içinde değerlendirilebilecek bir adet örnek yer almaktadır (Kat.No.1, Fig.3, Lev.2). Ağız ve gövde profili veren parça üzerinde dört metoplu kotylelerde izlenen ağaç meander motifi bulunmaktadır. Ağaç meander motifinin korunan üçgen gövdesi konturlu ve içi çapraz taralıdır. Bu motif ile dört metoplu kuşlu kotyle grubuna ait bir parça görünümündedir. En yakın benzeri olarak 1996 yılında Teos 'ta yapılan bir sondaj kazısında açığa çıkan kremasyon mezarın buluntularından 11 adet kotyle gösterilebilir⁵¹. Ağız kenarlarında derin çentik bulunan bu kaselerin tamamı dönemin çok beğenilen ağaç meander motifi ile dekore edilmişlerdir. Bir tanesi beş metoplu olmak üzere diğerleri dört metoba ayrılmış kotylelerin yan metoplarında çift konturlu eşkenar dörtgen yer alırken ağaç meander ve dalgalı yatay çizgilerle doldurulmuş metoplar yer değiştirmektedir.

Thera ve Samos örneklerinde sıklıkla görülen ağaç meanderin kollarının altında yer alan N doldurma motifi bizim örneğimizde yoktur. Söz konusu parça, ağız kenarındaki derin çentik ve bezeme şemasında yer alan ağaç meander motifi ile Coldstream'in dört metoplu kuşlu kotyle serisi içinde değerlendirilmiş olup

⁴⁶ John Boardman, "Tarsus, Al Mina and Greek Chronology", **JHS** 85, 1965, (Greek Chronology), s.5, Fig.I:1447.

⁴⁷ Robertson, Al Mina, s.14, Fig.8f.

⁴⁸ Boardman, Greek Chronology, s.5.

⁴⁹ Boardman, Greek Emporio, s.132, Pl.42:437,440.

⁵⁰ Boardman, Greek Emporio, s.132.

⁵¹ Özkan, Bradgrab, ss.65-67 Kat.No. ,2-12.

benzerleri ile karşılaştırıldığında M.Ö.8.yüzyılın son yılları ile M.Ö. 7 yüzyılın ilk yıllarına arasında bir zaman dilimine ait olmalıdır.

H.Walter, Alt-Ägina'dan ele geçen bu gruba ait örnekleri M.Ö.8. son çeyreğine ve M.Ö. 700'lere yakın tarihler⁵². C.Özgünel, Smyrna buluntularını H.Walter'in tarihlenmesini kaynak göstererek M.Ö. 8. yüzyılın ortalarından sonraya vermektedir⁵³. Troia'dan ele geçen parçalar için M.Ö. geç 8 ile erken 7. yüzyıl tarihleri önerilmektedir⁵⁴. Kyme⁵⁵, Smyrna⁵⁶, Miletos⁵⁷, Ephesos⁵⁸, Klazomenai⁵⁹, Didyma⁶⁰, Larissa⁶¹, Klaros⁶², Thera⁶³ Samos⁶⁴, Delos⁶⁵, Gela⁶⁶ bu gruba ait örneklerin bulunduğu diğer merkezlerdir.

⁵² Eleni.Walter -Kardy "Ostgriechische Keramik", **Alt-Ägina Band II-I**, Mainz/Rhein, 1982, (Alt Ägina), s.10, Taf.1:2,3.

⁵³ Özgünel, Alt Smyrn, s:21, Lev.3:8-17.

⁵⁴ Carl.W.Blegen ve diğerleri, **Troy IV. Settlement VIIa, VIIb and VIII**, Princeton, 1958, (Troy IV), s.256, Fig.303:9,10,308:17.

⁵⁵ Massimo Frasca, "Ceramiche Tardo Geometriche a Kyme Eolica", **Archäologische Forschungen Band 4**, Atken des Symposions in Wirn vom 24.bis27.März 1999, s.394-395, Fig.281.

⁵⁶ Meral Akurgal ve diğerleri, **Töpferzentren der Ostägäis**: Archäometrische und Archäologische Untersuchungen zur Mykenischen, Geometrischen und Archaischen Keramik aus Fundorten in Westkleinasien, Ergänzungsheften zu den Jahresheften des Österreichhisches Archäologischen Institutes Heft 3, Wien, 2002, (Töpferzentren der Ostägäis), s.99, Tafel.1:22; Franz Helene Miltner, "Bericht über eine Voruntersuchung in Alt-Smyrna", **ÖJH 27**, Wien, 1932, s.176, Fig.87.

⁵⁷ Volkmar von Graeve "Milet, Bericht über die Arbeiten im Südschnitt an der Hellenistischen Stadtmauer 1963", **İstMitt 23-24**, 1973-74, (Milet) s.86,87, Taf.23:56,58, Volkmar von Grave "Milet, Vorläufiger Bericht über die Grabung im Südschnitt an der Hellenistischen Stadtmauer 1966" **İstMitt 25**, 1975, (Bericht), s.52,53, Abb.23, Taf.10:49.

⁵⁸ Kerschner, Artemision, Taf.10:70-72, Michael Kerschner, "Das Keramikbild von Ephesos im 7.und 6.Jh.V.Chr." **Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion- Symposion**, Güzeltamlı 26 Sep.-10 Oct.1999, Mainz 2007, (Das Keramikbild) s.223, Tafel.31:1.

⁵⁹ Ersoy, Clazomenae, 1993, 307, Lev.1:385, M. Sinan Baç, Klazomenai'de Ele Geçen Geç Geometrik ve Subgeometrik Skyphoslar (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 1987, (Geometrik), s.17-21, Kat.No: 33-45.

⁶⁰ Thomas Schattner, **Didyma**, Band 4, Die Fundkeramik vom 8. bis 4. Jahrhundert v.Chr., Mainz , 2007, s.351, Abb.101:20-24.

⁶¹ Johannes Boehlau- Karl Schefold, **Larisa**, Band III, Die Kleinfunde, Berlin, 1942, s.170, Taf.57:7,14

⁶² Vincent Jolivet , "Le Sondage 1.M" **Cahiers De Claros II**, Le'Aire des sacrifices, ed. Juliette de La Geniere et Vincent Jolivet, Paris, 2003, s. 128, Fig.45:3,4,6.

⁶³ Coldstream, Lev.61:d.

⁶⁴ Walter, s.40, Taf.42:240-250.

⁶⁵ Charles Dugas-Konstantin Rhomaios, **Exploration Archéologique de Délos XV**. Les Vases Préhelléniques et Géométriques. Paris, 1934, Pl:XLVIII,B.13,14,15

⁶⁶ Piero Orlandini, "Ceramiche Della Grecia Dell'Est A Gela", **Diffusion**, 1978, s.94, Pl.LIII:Fig. 2-3

2.1.2. Üç Metoplu Kotyleler

Bu grubu bir önceki gruptan ayıran en önemli fark bezeme şemasındaki metop sayısının üçe düşmesidir. Metoplar iki, üç veya dört adet dikey çizgi ile birbirinden ayrılmıştır.

Önceki tipte yer alan ortadaki metoplardan birinin ortadan kalkması ile merkezi metop genişlemiş ve dolayısıyla genişleyen bu alan içine yerleştirilen kuşlar, bir önceki aşamaya göre daha ince ve uzun bir form almıştır. Kuşlar silüet şeklinde ya da içi taralı olarak yapılırken genişleyen orta metop daha çok doldurma motifi kullanılmasına olanak vermiştir. Yan iki metopta içi taralı, konturlu eşkenar dörtgen motifi devam eder. Ağız kenarına asılı veya alt çizgiye oturan içi taralı üçgenler ve nadiren N ve Z motifleri, doldurma motifleri olarak görülür. Metopların altında bırakılan dar bezeme alanında ise bir önceki grupta görülen çift balta motifi dizisi, yerini ikili yatay çizgi grubu arasında dalgalı ya da zikzak çizgilerden oluşan bant motifine bırakır. Zikzak motifi Subgeometrik dönem başlarına kadar devam eder⁶⁷. Gövde altı ve iç yüzey tamamen boyalıdır. Form olarak dört metoplu kotylelerle aynı özelliğe sahip olan üç metoplu kotylelerde ağız kenarındaki çentik sığlaşır. Kaide halka şeklindedir.

Emporio'dan ele geçen örnekler İschia dört panelli, zigzag motifli örnekleri ile karşılaştırılarak erken bir tarihe verilmektedir⁶⁸. Bir Protokorinth aryballos ile birlikte bulunan Tarsus örneği, Dunbabin tarafından M.Ö. 7. yüzyılın ilk çeyreğine yerleştirilirken Hanfmann bu örnek için M.Ö. 696 yılından daha erken bir tarihi önermektedir. Aynı parçayı Boardman M.Ö. 725-700 zaman dilimi arasına yerleştirmiştir⁶⁹. Trachtemirow örneği, M.Ö. 7. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenmiştir⁷⁰. Samos örneğinde⁷¹ orta metopta ağaç meander motifinin görüldüğü farklı uygulamalarda mevcuttur. Tarsus⁷² ve Delos⁷³ benzer örneklerin görüldüğü diğer merkezlerdir.

⁶⁷ Coşkun Özgünel, Bayraklı (İon) Geometrik Seramiği (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 1972, s.161.

⁶⁸ Boardman, Greek Emporio, s:133.

⁶⁹ Boardman, Greek Chronology, s.6, Fig. I:1448.

⁷⁰ Kerschner, Kolonisation, s.237, Abb.14.

⁷¹ Walter, Tafel.44:267.

⁷² Hetty Goldman, George M.A. Hanfmann ve Edith Porada. **Excavations at Gözlükule, Tarsus III.** The Iron Age, Princeton University Press, 1963, s.297, Pl.99:1448

⁷³ Dugas, Pl:XLVIII,A.10.

Teos “E” çukuru buluntuları içinde yer alan Kat.2 no.lu parça, derin formu ile bir kotyle olmalıdır. (Kat.No.2, Fig.3, Lev.2). Ağız kenarında derin bir çentik yer almaktadır. Bu parçada yalnızca yan metoplarda yer alan çift konturlu içi taralı eşkenar dörtgen motiflerinden biri ve bu metobu sınırlayan dikey çizgiler korunmuştur. Eşkenar dörtgen motifi, metobu sınırlayan yan dikey çizgilere dayanmış durumdadır. Boardman tarafından Period I olarak gruplandırılan seri içinde değerlendirilen bir parça ağız kenarındaki derin çentik ve motiflerin işlenişi bakımından 2 no.lu parça ile benzer özellikler sergilemektedir⁷⁴. Tarihlendirmemiz için yeterli bir veri olmamasına rağmen derin formu ve ağız kenarındaki derin çentik nedeniyle parça, üç veya dört metoplu kuşlu kotyle grubu içinde yer almalıdır ve muhtemelen M.Ö. 7. yüzyılın başlarında bir zamana ait olmalıdır.

Kotyle formunun ve ağız kenarındaki çentiğin sığlaşması hatta bazen tamamen yok olması ile kuşlu kotyle, subgeometrik dönemde skyphos formuyla devam etmektedir. Coldstream, incelemesinde simetrik bezemeye sahip üç metoplu kotylenin, Subgeometrik kuşlu kaselere doğru gidişin bir habercisi olarak değerlendiren Robertson’un görüşünü destekler⁷⁵. Kuşlu kotylede olduğu gibi kuşlu skyphosunda bir Rhodos buluşu olduğu düşünülse de Cook bu düşünceye temkinli yaklaşmakta ve bu sonuca ulaşmak için daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir⁷⁶.

Yoğun olarak İonia Bölgesinde görülen bu kaplar Geç Geometrik dönem boyunca yerleşim görmüş hemen hemen tüm Doğu Yunan kentlerinde ele geçmiştir. Smyrna, Phokaia, Klazomenai, Miletos, Ephesos, Klaros, Didyma, Tarsus, Rhodos, Samos, Khios, Abdera, Histria, Siphnos, Megara Hyblea, Tocra ve Naukratis bu serinin görüldüğü merkezlerden sadece birkaçıdır. Çoğunlukla kuşlu kotyle ile aynı yerlere ihraç edildiği anlaşılmakla birlikte erken örnekleri olmayan, yeni kurulan denizaşırı Doğu Yunan kentlerinde de aynı yoğunlukta tespit edilmiştir.

⁷⁴ Boardman, Greek Emporio, Pl.42:437.

⁷⁵ Coldstream 1968, 278.

⁷⁶ Cook, East Greek, s:26.

2.1.3. Birinci Grup Kuşlu Skyphoslar

Kotylede olduğu gibi, M.Ö. 7. yüzyıl boyunca üretilen kuşlu skyphosların tipolojisi de yine dekorasyon unsurları göze önüne alınarak yapılmıştır. Seri, Coldstream tarafından dört alt grupta incelenir. Üç metoplu kuşlu kotyle grubu ile ortak dekorasyon özelliklerine sahiptir. Kotyleye göre daha sığ olan formun ağız kenarını çeviren çentik sığdır ya da kimi örneklerde hiç görülmemektedir.

Bezeme alanı dikey çizgilerle üç metoba bölünmüştür. Merkezi metop yan metoplardan biraz daha geniş durumdadır. Yan metoplarda içleri çapraz taralı eşkenar dörtgen motifi, merkezi metopta ise kuş motifi yer alır. Gövdeleri siluet veya çapraz taralı kuşların çizimi özenlidir ve gözleri rezervedir. Ağız kenarına asılı içleri çapraz taralı üçgenler doldurma motifi olarak görülür. Üç metoba ayrılan panel içindeki bezeme alanının altında önceki dönemden bildiğimiz zikzak veya diagonal çizgili ince bezeme kuşağı görülmeye devam eder. Bezeme alanı dışında kasenin tamamı firnislidir.

Tipolojik araştırmalara bakıldığında; birinci gruba giren Subgeometrik dönemin skyphosları, bezeme açısından Geç Geometrik dönem kotyleleri ile çok fazla ortak özelliğe sahiptir ve zamansal olarak da çakıştığı anlaşılmaktadır.

Coldstream, I. Grubu M.Ö. 690-675 tarihleri arasına yerleştirir⁷⁷. Robertson'un sınıflandırmasının II. Grubu, Coldstream'ın I. grubuna karşılık gelmektedir⁷⁸. Cook ve Dupont da birinci grubu hemen hemen aynı zaman dilimi içerisine M.Ö. 700-675 tarihleri arasına yerleştirir⁷⁹. Assos I örneği nispeten derin olan formundan dolayı Coldstream I grubu içinde değerlendirilmiştir⁸⁰. Hürmüzlü, Klazomenai-Akpınar nekropol buluntuları içinden Tip 2 olarak sınıflandırdığı “üç panelli kuşlu kotyleler” grubunu 700-650 yılları arasında geniş bir aralığa vermekte

⁷⁷ Coldstream, s. 299.

⁷⁸ Ersoy, Clazomenae, s.309.

⁷⁹ Cook, East Greek, s.26

⁸⁰ Federico Utili, **Die Archaische Nekropole von Assos**, Asia Minor Studien 31, Bonn, 1999, s.8, Abb.1, Nr.1.

ve Coldstream'ın I grubuna dahil etmektedir⁸¹. Bu tipin benzerlerini Delos⁸², İthaka⁸³, Al Mina⁸⁴, Alt-Ägina⁸⁵ ve Gela'da⁸⁶ görmekteyiz.

Gövdeye ait küçük bir parça olan Teos Kat.No.3 örneği, yatay çift bantla oluşturulan panel alt kuşağı ile geniş üst panelde yer alan eşkenar dörtgen motifinin alt ucu ile koruna gelmiştir. Bant bezeme üzerinde yer alan zikzak dekorlu bant, skyphosun spesifik tanımlamasında yardımcı olmaktadır. (Kat.No.3, Lev.2) Üzerinde ağaç meander motifi bulunan M.Ö. 8. yüzyıl sonu M.Ö. 7. yüzyıl başı olarak düşünülen Troia⁸⁷ buluntuları ile Samos'tan⁸⁸ bir örnekte zikzak bant bezemeyi görmekteyiz. Bunlar zikzak bezemenin kuşlu kotyle üzerinde de kullanıldığını gösteren örneklerdir. Zikzak bant bezeme Al Mina⁸⁹, Emporio⁹⁰ ve Miletos'dan üç metoplu kuşlu kase örnekler üzerinde de yer almaktadır⁹¹. Zikzak bezemenin hem dört ve üç metoplu kuşlu kotylelerde hem de I. Grup kuşlu skyphoslar üzerinde dekorasyon unsuru olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bir skyphosa ait gövde parçası olması ve dekorasyonun nispeten özenli görünümü ile Teos Kat.No.3 örneği, I.Grup Kuşlu Skyphos serisi içinde, M.Ö. erken 7. yüzyıla ait olmalıdır.

2.1.4. İkinci Grup Kuşlu Skyphoslar

Bu aşamada formun iyice sığlaştığı anlaşılmaktadır. Hatta Hürmüzlü kuşlu kase serisinin, skyphos formunu bu aşamada kullanmaya başladığını belirtir⁹². Bu grup içindeki kuşlu kaselerde ağız kenarındaki çentik ya çok sığdır ya da hiç görülmez. Şimdiye kadar halka şeklinde görülen kaidenin yanı sıra bu aşamada disk formlu kaide de görülmeye başlar.

⁸¹ Hürmüzlü, Akpınar, s.273,274, s.273, Fig.55:217/3,4,5,6

⁸² Dugas, Pl. XLVII:E.26 ve Pl.XLVIII:A.25

⁸³ Martin Robertson, "The Excavation in İthaca V: Geometric and Later Finds from Aetos", **BSA** 43, 1948, (İthaca), s.99, Lev.44:576

⁸⁴ Robertson, Al Mina, s.14, Fig:8g.

⁸⁵ Walter-Karydi, s.10, Taf.2:8-31.

⁸⁶ Orlandini, Pl.LIII:Fig.4.

⁸⁷ Blegen, s.256, Fig.308:16,17, Fig: 312:11.

⁸⁸ Walter, Taf.43:259,Taf.44:268.

⁸⁹ Robertson, Al Mina, Fig.8:g.

⁹⁰ Boardman Greek Emporio, Pl.42:443,444.

⁹¹ Graeve, Milet, Taf.23:53, Graeve, Bericht , s.52, Abb.22, Taf.10:48.

⁹² Hürmüzlü, Akpınar, s.275.

Üçlü dikey çizgilerle ayrılan üçlü metop sisteminde, ortadaki metop yan metopların neredeyse üç katına ulaşır. Merkezde yer alan kuşun gövdesi damla şeklinde olup kuşun altından geçen kontur kuyruk ucunda birleşmektedir. Kuş figürlerinin çizimi özensizleşmeye başlamıştır ve bazen göz detayı görülmemektedir⁹³. Asılı üçgenler, dil, kuş figürünün önünde daire, yay gibi doldurma motifleri görülmektedir. Bezeme alanını alttan sınırlayan bant bir önceki grupta olduğu gibi diyagonal çizgi veya nokta bezeklidir ancak ilerleyen aşamasında bu friz boş bırakılır. Şimdiye kadar firnisli olan gövde altı, serinin sonuna doğru ilk kez boş ışın motifleri ve hamur renginde bırakılmış rezerve bantlar ile dekore edilmeye başlar⁹⁴. Dış yüzdeki bu değişikliğe rağmen kabın içi önceki örneklerde olduğu gibi tamamen boyalıdır.

Teos parçaları arasında bu grupta değerlendirebileceğimiz bir tek örnek vardır. (Kat.No.4, Lev.2) 4 no.lu örneğimiz sadece gövdeye ait parçadır. Bu parçada panelleri ayıran üçlü yatay çizgi ve panelleri sınırlayan daha ince üçlü dikey çizgi grubu ile üst panelden eşkenar dörtgenin alt ucu görülebilmektedir. Skyphosun gövde altının tamamen koyu renk firnisli olduğu anlaşılmaktadır. Ana panel ile koyu renk firnisli gövde altını ayıran bant, şimdiye kadar gördüğümüz örneklerden farklı olarak içi boş bırakılmıştır. Boston Güzel Sanatlar Müzesi'nde bulunan, içi boş bırakılmış bant bezemeli bir kuşlu kase örneği, Gjerstad tarafından Coldstream II grubu içinde değerlendirilmiş ve M.Ö. 7.yüzyılın ortalarına tarihlenmiştir⁹⁵. Assos'tan ele geçen benzer örnekler M.Ö.640-625 yılları arsına tarihlenmektedir⁹⁶. 4 no.lu parça, gövde altının tamamen firnisli olması ve paneli alttan sınırlayan boş bant bezemesi ile bu örneklere yakınlık göstermektedir. Bu nedenle mevcut haliyle değerlendirildiğinde Coldstream II grubu içinde, M.Ö. 7. yüzyılın ortalarına ait olmalıdır.

Coldstream, II. Grup kuşlu skyphos olarak sınıflandırdığı bu grubu M.Ö. 675-640 yılları arasına vermektedir⁹⁷. Cook ve Dupont çalışmalarında aynı tarihleri

⁹³Coldstream, s.300.

⁹⁴Hürmüzlü'ye göre; İalysos ve Akpınar nekropolisinde gövde altı ışın motifi ile dekore edilmiş skyphoslar ile gövde altı hamur renginde bırakılmış üçlü bant sırası ile dekore edilmiş skyphosların bir arada bulunması Coldstream'ın gövde altı ışınla dekore edilmiş kapların daha geç olduğu yönündeki görüşünü çürütmektedir. Bkz. Hürmüzlü, Akpınar,s.277 Lev.30:129/5

⁹⁵ Einar Gjerstad, "Pottery from Various Parts of Cyprus", **Greek Geometric and Archaic Pottery Found in Cyprus**, Skrifter Utgivna Av Svenska Institutet I Athen XXVI, Stockholm 1977, s.30,Pl.X:7

⁹⁶ Utili, s.8, Abb.1,Nr.2-8.

⁹⁷Coldstream, s.300.

önerirler⁹⁸. İalysos 37 no.lu mezarda Korinth üretimi vazolarla birlikte ele geçen bu gruba ait skyphoslar Neeft tarafından 650-630 yılları arasına tarihlenmiştir⁹⁹. Antissa'da apsidal yapıdan ele geçen bir grup örnek, Lamp tarafından M.Ö. erken 7. yüzyıla tarihlenmiştir¹⁰⁰. Hürmüzlü Akpınar nekropolosinde kremasyon mezarlarda Korinth üretimi vazolarla birlikte ele geçen bu grubu M.Ö. 650-640 yıllarına tarihlenmektedir¹⁰¹. Thalmann, Amanthus örneklerini M.Ö. 7. yüzyılın ortası ve üçüncü çeyreğine yerleştirir¹⁰². Klazomenai¹⁰³, Miletos¹⁰⁴, Sardis¹⁰⁵, Rhodos¹⁰⁶, Delos¹⁰⁷, Megara Hyblea¹⁰⁸, Alt-Ägina¹⁰⁹, Tarsus¹¹⁰ ve Etruria bölgesinden Cerveteri¹¹¹ bu örneklerin ele geçtiği diğer merkezlerden birkaçıdır.

2.1.5. Üçüncü Grup Kuşlu Skyphoslar

Gövde bir önceki tipe oranla daha sığlaşmıştır. Bu evrede kabın ağzı yuvarlatılmış ve bazı örneklerde ağız kenarında sığ çentik vardır. Halka şeklinde kaide devam ederken merkezinde küçük bir oyuğu olan düğme şeklinde kaide de görülür.

Merkezi metop bir önceki grupta olduğu gibi yan metopların üç katı büyüklüğündedir. Bu aşamada kuş figürlerinin çizimi bozulmaya başlar ve göz detayları artık hiç görülmez¹¹². Önceki dönemden görülmeye başlayan dil

⁹⁸Cook, East Greek, s.26.

⁹⁹ C.William Neeft, **Protocorinthian Subgeometric Aryballoi**, Allard Pierson Series, Amsterdam, 1987, s.139

¹⁰⁰Winfred Lamb, "Antissa", **BSA** 32 (1931-1932), London, 1934, s.58, Pl.23:20,26.

¹⁰¹ Hürmüzlü, Akpınar, ss.275,276.

¹⁰² Jean Paul Thalmann, "Céramique Trouvée à Amathonte", **Greek Geometric and Arcaic Pottery found in Cyprus**, Skrifter Utgivna Av Svenska Institutet I Athen XXVI, Stockholm 1977, s.67, Pl:I:6-9.

¹⁰³ Ersoy, Clazomenae, s.311, Pl:191, Record:407.

¹⁰⁴ Graeve, Milet, Tafel.24: 60-62.

¹⁰⁵ Crawford H. Greenewalt, "Lidya'da Çömlekçilik", **Lidyahılar ve Dünyaları**, Ed. Prof.Dr. Nicholas D. Cahil, YKY yayınları, İstanbul, 2010, Res.119-120,Res..19 ve s.484, Kat.No.103.

¹⁰⁶ Giulio.Jacobi, "Scavi nella Necropoli di Jalisso 1924-1928", **CIRh** III , 1929, Fig.54, 11436; Giulio.Jacobi, "Esplorazione Archeologica di Camiro-II", **CIRh** VI-VII, 1936, (Camiro) Fig.64,70,114.

¹⁰⁷ Dugas, Pl.XLVII:C.17-D.19 ve Pl.XLVIII:C.33,34 ve D.35.

¹⁰⁸ George Vallet-François.Villard, **Mégara Hyblaea II/ La Céramique Archaïque**, École Française de Rome, Mélanges D'Archéologie et D'Histoire Supp.1, Paris 1964, Pl.62:3.

¹⁰⁹ Walter-Karydi, s.10, Taf.1:32.

¹¹⁰ Goldman, Pl.99:1456, 1459.

¹¹¹ Martelli M. Cristofani, "La Ceramica Greco-Orientele in Etruria", **Diffusion**, Naples, 1978, s.153, Fig.1-6.

¹¹² Coldstream, s.300.

motiflerinin ikili veya üçlü tipleri ilk kez bu aşamada görülür. Gövde altında, konturlu ışın motifleri ya da hamur renginde bırakılmış bantlar şeklinde iki farklı dekorasyon görülür. Bu evrede kabın iç kısmı ya rezerve ya da boya ile yapılmış bantlarla süslenir. Bu özellik kuşlu skyphosların bu aşamasında ilk kez karşımıza çıkar.

Teos örnekleri arasında yer alan bir skyphos ağız ve gövde profil parçası üzerinde, kuşun gagası ve içi taralı işlenmiş gövdesinin küçük bir kısmı koruna gelmiştir. (Kat.No.5, Fig.3, Lev.2). Bu parçada kuşun önünde, merkezinde nokta bulunan bir halka ile uçları çengel şeklinde biten çarpı işaretinin kollarının arasına yerleştirilmiş içi boş halkalardan oluşan bir motif yer almaktadır. Bu motif Orientalizan stilin vazo ressamlarının yoğun olarak kullandığı doldurma motiflerinden biri olarak bu parçayı, kuşlu skyphos serisinin sonuna yerleştirmemize yardımcı olmaktadır. İçi noktalı daire motifi Coldstream II ve III serileri içinde gördüğümüz bir doldurma motifi iken araları daireler ile zenginleştirilmiş uçları çengelli çapraz (X) motifinin birebir benzerinin kullanıldığı bir örneğe rastlanmamıştır. Ancak Coldstream II grubuna dahil edilen ve M.Ö. 640-625 tarihleri arasına yerleştirilen Assos örneği üzerinde daha basit bir çapraz doldurma motifi görülmektedir¹¹³. M.Ö. 7. yüzyılın sonuna doğru motiflerde görülen özensiz işçilik bu parçada görülmez, kuş figürü ve doldurma motifi oldukça iyi işçiliği ile dikkat çekicidir.

6 no.lu parça (Kat.No.6, Fig.3, Lev.2), profil veren bir parça olup sığ bir skyphosa ait olduğu anlaşılmaktadır. Ağız kenarında ince bir çentik yer alan parçanın iç kısmı siyah firnisli olup dış bezemede ve perdahta özenli bir işçilik gözlenmektedir. Ön yüzde konturlu eşkenar dörtgenin bir kısmı, panelleri ayıran üçlü dikey çizgi grubu ve ağız kenarına asılı üçgenin küçük bir bölümü görülebilmektedir. Parçalar bu durumları ile Coldstream II veya III. Grup içine yerleştirilebilir.

7 no.lu örnek (Kat.No.7, Lev.2), bezeme panelinde içi çapraz taralı gövdesinin ön kısmı koruna gelmiş kuş motifi ve önünde yer alan içi boş daire motifi ile Coldstream II veya III. grubu içine dahil olmalıdır. Aynı şekilde 8 no.lu örnek (Kat.No.8, Fig.3, Lev.2), üzerinde görülen asılı üçgen motifi ve kuş figürünün

¹¹³ Utili, Abb.1:6

koruna gelmiş kuyruğunun iç bükey duruşu, benzer örneklerle karşılaştırıldığında, M.Ö. 7. yüzyılın ikinci yarısı içine tarihlendirilmesi uygun olacaktır.

M.Ö. 7. yüzyılın sonuna tarihlenen Ras El Bassit örneğinde¹¹⁴ olduğu gibi 9 no.lu örnekte de dikey çizgilerden birinin ayrı durduğunu görmekteyiz (Kat.No.9, Fig.3, Lev.2). Delos'tan ele geçen bazı örnekler üzerinde de üçlü dikey çizgilerden ayrı tutulmuş kulba yakın bir adet dikey çizgi bulunmaktadır. Ayrıca Delos örneklerinin birinde, iç yüz bezemesinde yer alan polikrom bant uygulaması 9 no.lu örneğimizle ilişki kurmamıza yardımcı olmaktadır¹¹⁵. Bu özellikleri ve iç yüzdeki ek boya ile yapılmış bant uygulaması, parçayı M.Ö. 7. yüzyılın sonlarına tarihlememiz konusunda yardımcı unsurlardır. Delos ve Ras El Basit örneklerinde gövde altının ışın dekorlu olması, 9 no.lu parçanın gövde altının da ışın motifi ile dekore edilmiş olmasını muhtemel kılmaktadır.

Coldstream 3. grup kuşlu skyphoslar olarak sınıflandırdığı bu grubu, M.Ö. 650-615 yıllarına tarihlemektedir. Boardman, Emporio'dan ele geçen iki tam örneği çok sığ olmaları nedeniyle kendi gruplandırmasında en geç grubuna dahil eder ve M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreğine verir¹¹⁶. Klazomenai üretimi olabileceği düşünülen Abdera'dan bir örnek M.Ö. 630-600/590 yılları arasına tarihlenmiştir¹¹⁷. Kerschner bu gruba ait Naukratis'ten ele geçen iki örneği kendi sınıflandırması içinde IV ve V. grupları içine yerleştirmiş ve M.Ö. 630 ve 620 tarihlerini önermiştir¹¹⁸. Bayraklı'dan yedinci yüzyıl son dördlüğüne tarihlenen parçalar mevcuttur¹¹⁹. Bu gruba giren diğer örnekler Klazomenai¹²⁰, Rhodos¹²¹, Emporio¹²², Tocra¹²³, Kyrene¹²⁴, Amanthus¹²⁵, Salamis'te¹²⁶ karşımıza çıkmaktadır.

¹¹⁴ Paul Courbin, "La Céramique de la Grèce de L'est á Ras el Bassit", **Diffusion**, Naples, 1978, Lev.XVI:Fig.6.

¹¹⁵ Dugas, Pl.XLVIII:A.29,B.30.

¹¹⁶ Boardman, Greek Emporio, s.133, Pl.42:448-449.

¹¹⁷ Eudokia Skarlatidou, "The Archaic Cemetery of the Clazomenai Colony at Abdera", **Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony**, Thessaloniki, 2004 s:249,250, Fig:10.

¹¹⁸ Michael Kerschner, "Perspectiven der Keramikforschung in Naukratis 75 Jahre nach Elinor Price", **Naukratis: Die Beziehungen zu Ost griechenland, Ägypten und Zypern in archaischer Zeit**. Atken der Table Ronde in Mainz, 25.-27.November 1999,(Naukratis) Möhmesee, 2001, s.79, Tafel 7:1,2.

¹¹⁹ Meral Akurgal, "Bayraklı Kazısı 1996", **KST19/1**, Ankara, 1998, ss.755-762,Res.3; Meral Akurgal, "Bayraklı Kazısı 1997", **KST 20/2**, Ankara, 1999, ss.33-46,Res.8,9.

¹²⁰ Hürmüzlü, Akpınar,s.277; Baç,Geometrik, Lev.22:58.

¹²¹ Jacopi, Camiro, Fig.61,70,72; Norbert Kunisch, **CVA Bant 4**, München 1971,Tafel 155:1.

¹²² Boardman, Greek Emporio, Pl.42:446,447.

¹²³ John Boardman-John Hayes, **Excavationa at Torca 1963-1965, The Archaic Deposits I**, BSA Suppl. Vol.4, Oxford,1966, (Torca I) Pl.38:733.

2.1.6. Dördüncü Grup Kuşlu Skyphoslar

Bu grubun en belirgin özelliği, bezeme panelini gövdenin alt kısmından ayıran yatay çizgilerin yok olmasıyla kaideden yukarı doğru uzanan ışınların kuşların olduğu alana uzanmasıdır. Böylece bugüne kadar ki örneklerinde paneli alttan sınırlayan çizgiye basıyormuş gibi görünen kuşlar bu aşamadan sonra boşlukta kalırlar. Price, kuşların boşlukta asılı durmasının yüzme hareketini ve boş ışın motiflerinin de suyu temsil ediyor olabileceğini düşünmektedir¹²⁷. Bu grup içinde, gövde altını bezeme alanından ayıran yatay çizginin bulunduğu örnekler de mevcuttur ve bu örneklerde kuşların çatal şeklindeki ayakları bu çizgiden taşar vaziyettedir. Gövde altının ışın motifi ile dekore edilmesinin yanında tamamen boyalı örnekler de mevcuttur. Bu gruptaki örneklerde özellikle kuşların çiziminde özensiz işçilik dikkat çekicidir.

Kabın iç dekorasyonunda yeni uygulamalar görülür. İç yüzde, tondoda rezerve daire veya rezerve dairenin ortasında boya ile yapılmış nokta görülmeye başlar. Aynı zamanda gövde ortasında ek beyaz ve kırmızı boya ile yapılmış bantlar dekorasyondaki yenilikler olarak karşımıza çıkar. Bu grubun en belirgin diğer bir özelliği ise genellikle ortası oyuk disk şeklinde kaidesidir.

Coldstream bu grubu M.Ö 615'ten sonraya veririrken¹²⁸ Cook ve Dupont M.Ö. 615 -600 tarih aralığına yerleştirmektedir¹²⁹. Tocra'dan ele geçen örnekler Boardman ve Hayes tarafından M.Ö. 6 yüzyılın ilk yıllarına tarihlenmiştir¹³⁰. Bu gruba giren Klazomenai örnekleri, genellikle kremasyon mezarlarda beraberlerinde ele geçen Korinth üretimi vazolar ve İonia seramikleri ile birlikte değerlendirilmesiyle M.Ö. 620-590 yılları arasına tarihlenmişlerdir¹³¹. Tenedos nekropolünden ele geçen bir

¹²⁴ Ivan D'Angelo, "Imported Greek Pottery in Archaic Cyrene: The Excavations in the Casa del Propileo" **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, s.182, Fig.10.

¹²⁵ Thalmann, s.67, Pl:I:10-15; Gjerstad, s.30, Pl.X,3.

¹²⁶ Yves Calvet-Marguerite Yon, "Céramique Trouvée à Salamine (Fouilles de la Ville)" **Greek Geometric and Archaic Pottery Found in Cyprus**, Stockholm 1977,(Salamine), Pl.IV:35-41; Yves Calvet-Marguerite Yon, "Salamine de Chypre et le Commerce Ionien", **Diffusion**, 1978, (Commerce), Fig1a ,1b.

¹²⁷ E.R.Price," Pottery of Naukratis", **JHS** 44, 1924, s:185.

¹²⁸ Coldstream, s. 298.

¹²⁹ Cook, East Greek, s.26.

¹³⁰ John Boardman-John Hayes, **Excavations at Torca, 1963-1965, The Archaic Deposits II and Later Deposits** , BSA Supp.Vol.10, Oxford,1973, (Torca II), s.21.

¹³¹ Hürmüzlü, Akpınar, s.281.

adet kuşlu kase 630-600 yılları arasına¹³², Histria örneği, M.Ö. 7. yüzyılın sonu 6. yüzyılın başına tarihlenmektedir¹³³. Tocra¹³⁴, Megara Hyblea¹³⁵, Delos¹³⁶, Vroulia¹³⁷, Ephesos¹³⁸, Naukratis¹³⁹, Histria¹⁴⁰ bu gruba giren örnekler vermektedir.

Kat.10 no.lu örnekte bir kalın ve çok sayıda ince yatay bant, bezeme alanını alttan sınırlamaktadır (Kat No.10, Lev.2). Tarsus'tan bir örnek üzerinde de benzer bir bant uygulaması söz konusudur. Boardman, gövde altı ışın dekorlu Tarsus buluntusu 1451 no.lu parçayı, kuşlu skyphosların geç örnekleri arasına yerleştirir¹⁴¹. Teos Kat.No:10 örneğinin gövde altı korunmamıştır ancak Tarsus örneğine benzerliğinden dolayı geç tip kuşlu skyphosların içinde yer almalıdır. Kat.11 no.lu Teos örnekte (Kat No.11, Lev.2); dış yüz, bezeme panelinin altı sık ve ince yatay bantlarla ve iç yüz, kalın rezerve bantın altında ve üstünde kırmızı bantlarla yapılmış bir dekorasyona sahiptir. Gövde altının ışın motifli olduğu anlaşılan parça Klazomenai'de ele geçen panel altı çoklu çizgilerle sınırlandırılmış bir örnekle yakınlık göstermektedir¹⁴².

2.1.7. Rozetli Kuşlu Skyphoslar

Kuşlu skyphosların sonuna doğru kaseler üzerinde görülen bezeme elemanlarından Geometrik anlayıştan giderek uzaklaştığı ve Orientalizan stilin çok daha etkili olmaya başladığı görülmektedir. M.Ö. 7. yüzyılın sonlarında, geometrik stilin kuşlu skyphosları üzerinde nokta ve çiçek şeklinde rozet motifleri Orientalizan stilin basit öğeleri olarak görülmeye başlarlar .

Kuş ve rozet motifinin bir arada kullanıldığı bu serideki örnekler, form ve bezeme anlayışı bakımından bir önceki dönemin kuşlu skyphoslarına benzerler. Ana bezeme elemanı olan kuşların çiziminde ve çapraz taramalarda yine bir önceki

¹³²Turan (Tenedos), Tenedos Arkaik ve Klasik Nekropolü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi),Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, İzmir, 1993, s.98, Lev.116:24.

¹³³ Petre Alexandrescu, **Histra IV**. La céramique d'époque Archaïque et Classique (VIIe-IVes.), Institut D'Archéologie de Bucarest, Bucareşti,1978, Lev.2:200; Lambrino, s:39, fig.7-8.

¹³⁴ Boardman, Tocra II, Pl.12:2009-2010.

¹³⁵ Vallet, Pl.63:2.

¹³⁶ Dugas, Pl.XLVIII:B.31.

¹³⁷ Karl F.Kinch, **Vroulia**, Georg Reimer Libraire, Berlin, 1914, Pl.42:18.2a.

¹³⁸ Kerschner Atemission, Lev.4:22, 6:42,43 ve Şek.35,36.

¹³⁹ Price, s.185, Fig.7.

¹⁴⁰ Kerschner, Kolonisation, s.237, Abb.16.

¹⁴¹ Boardman, Greek Chronology, s.7, Fig.I:1451 aynı eser için Goldman, s.298, Pl.99:1451

¹⁴² Baç, Geometrik, Lev.24:73.

dönemin özensiz işçiliği devam eder. Geç kuşlu kaselerden itibaren görülen bu özensiz çalışma, ana kentlerde ve hızla artan kolonilerinde oluşan yüksek talebin karşılanması kaygısı ile seri üretimin başlamasına bağlanmaktadır¹⁴³.

Kuşlu skyphosların ikinci aşamasında görülmeye başlayan kasenin gövde altını süsleyen ışın motifleri veya rezerve bantlar bu seride de devam eder. Aynı zamanda kabın alt kısmının tamamen boyandığı örnekler ile bezeme alanını alttan sınırlayan yatay çizgilerin tamamen ortadan kalktığı örnekler de mevcuttur.

Rozetli kuşlu skyphosların iç dekorasyonunda farklı uygulamalar görülmektedir. Bazı örneklerde içleri tamamen boyanırken bazılarında kırmızı veya beyaz bir bant alternatif olarak beyaz-kırmızı-beyaz bant grubu uygulanmıştır.

Price, Naukratis'ten rozetli kuşlu skyphos grubuna giren bir parça için yaptığı değerlendirmede; metop çizgilerinin yerini alan rozetlerin geometrik stil ile Orientalizan stil arasında geçişi gösterebileceğini söylemektedir¹⁴⁴.

Vroulia örneğinde, rozetler yan panellerdeki eşkenar dörtgenlerin yerini almıştır¹⁴⁵. Bu örnek, serinin son safhası için karakteristik olan iç yüze uygulanan renkli bant dekorasyonundan dolayı Kinch' e göre, M.Ö. 7. yüzyıldan daha geriye gitmeyecektir¹⁴⁶. Kamiros örneğinde¹⁴⁷ ise kuşlu skyphosların yan panellerindeki içi taralı eşkenar dörtgen motifinin devam ettiğini görürüz. Bu örnekte ise yıldız rozetler, orta metopta kuşun iki yanına yerleştirilmiştir. Kamiros örneği, Tocra'nın¹⁴⁸ geç örnekleri ile bir arada değerlendirildiğinde; her iki örnekte görülen kaliteli işçilik, geçiş parçaları olarak düşünülen rozetli-kuşlu skyphosların son kuşlu skyphosların arkasından ortaya çıkmalarını pek mümkün kılmamaktadır¹⁴⁹.

Klazomenai buluntuları ele geçtikleri kontekse göre M.Ö. 630-590 yılları arasına tarihlenmiştir¹⁵⁰. M.Ö. 7.yüzyılın sonu ile 6. yüzyılın başlarına tarihlenen serinin benzer örneklerini Korinth¹⁵¹, Histria¹⁵², Delos¹⁵³, Berezan'da görmekteyiz¹⁵⁴.

¹⁴³ M. Sinan Baç, Klazomenai'de Bulunmuş Doğu Yunan Kaseleri (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İzmir, 1985 (Doğu Yunan), s.15.

¹⁴⁴ Price, s.186, Fig.8.

¹⁴⁵ Kinch, pl.25:11.

¹⁴⁶ Kinch, s.134.

¹⁴⁷ Kunich, Taf.155:2.

¹⁴⁸ Boardman, Torca I, Pl.38:733.

¹⁴⁹ Kunich, s.17.

¹⁵⁰ Hürmüzlü, Akpınar, s.282, Fig.13:69/3 ve Fig.59:D.98/50.

¹⁵¹ Cedric G.Boulter, "A Pottery-Deposit Near Temple E at Corinth" *AJA* Vol.41 No.2,1937, Fig.37-No.53.

¹⁵² Alexandrescu, s.58, Levha.21:203. Lambrino, Fig.9.

Bu grubun üç metoplu geleneği devam ettiren örnekleri için genel olarak M.Ö. 7. yüzyılın sonu ve içi taralı eşkenar dörtgen motifinin ortadan kalktığı bunların yerine yıldız rozetinin kullanıldığı örnekler daha geç bir tarih önerilmektedir. Teos “E” çukuru buluntuları arasında bu gruba girebilecek örnek bulunmamaktadır.

2.2. MEANDERLİ SKYPHOSLAR

Kulplar arasında yer alan meander motifinden dolayı bu isimle anılan meanderli skyphos, form ve dekorasyonlarındaki gelişim veya değişim aşamaları yönünden kuşlu kase serisine benzerler. Ancak bulunduğu merkezlere bakıldığında kuşlu skyphoslara oranla oldukça az sayıda ele geçmektedir. Kuşlu skyphosların öncülleri kuşku kotyleler olduğu gibi meanderli skyphosların öncülleri de meanderli kotylelerdir. Ağız kenarı çentikli, derin gövdeli, halka kaideli kaselerdir. Bezeme alanında panel sistemi hakimdir ve metoplara bölünmüştür. Panel her iki yandan dikey çizgi grupları ile sınırlanır, metoplar ise eşkenar dörtgen ve meander motifleri ile doludur. Bu bezeme alanı alttan yatay çizgilerle sınırlanır ve gövde altı tamamen boyalıdır. İç yüz tamamen boyalıdır. Coldstream ‘in dört alt grupta incelediği geç geometrik dönem kotylelerinin ilk üç grubunda meander motifi görülür¹⁵⁵.

M.Ö. 8. yüzyılın son çeyreğine tarihlenen meanderli kotylelerin benzer örneklerini Smyrna¹⁵⁶, Klazomenai¹⁵⁷, Khios¹⁵⁸, Samos¹⁵⁹ ve Megara Hyblea’da¹⁶⁰ görmekteyiz.

Meander dekorlu kaselerin geç örnekleri; M.Ö.7. yüzyılın sonu ile 6. yüzyılın başlarında meanderli skyphoslar olarak karşımıza çıkar. Kase artık skyphos formunu almıştır. Bezeme şemalarında metop sistemi ve ağız kenarındaki çentik artık ortadan kalkmıştır. Dekorasyon şeması; kulpların yanında üçlü veya dördü dikey çizgiler

¹⁵³ Dugas, s.102, Pl.XLVII:A.28.

¹⁵⁴ Richard Posamentir, “The Greeks in Berezan and Naukratis A Similar Story”, **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, s.162, Fig.6.

¹⁵⁵ Coldstream, 278,279.

¹⁵⁶ Özgünel, Alt Smyrna, s.22, Lev.III:18-24.

¹⁵⁷ Baç, Geometrik, s.6,8, Lev.5:9-14; Hürmüzlü, Akpınar, s.302-303, Fig. 41:182/1, Fig.48:205/1, Fig.51:208/5; Bilge Hürmüzlü, Klazomenai’de M.Ö. 7. ve 6. Yüzyıl Bezemeli Vazo Formları, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, İzmir, 1995, (Vazo Formları), s.22, Lev1:1,2.

¹⁵⁸ Boardman, Greek Emporio, Pl.31:187-189, Pl.32:210.

¹⁵⁹ Walter, Lev.41:228-232.

¹⁶⁰ Vallet, Pl.62:1-2.

arasında kalan alanın tamamının meander motifi ile doldurulması ile oluşur. Bezeme alanı alttan üçlü yatay çizgi ile sınırlanmış olup gövde altı boş ışın motifi ile dekore edilir. Serinin en geç örneklerinde boş ışın motifleri ile bezeme alanını ayıran üçlü yatay çizgi grupları ortadan kalkar¹⁶¹. Meanderli kaselerin geç kuşlu kaselerin gelişim sürecini takip ettikleri bu noktada da net olarak anlaşılmaktadır. Genel olarak örnekler halka kaidelidir ancak disk şeklinde kaideye sahip örnekler de mevcuttur. M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreği başlarına tarihlenen Klazomenai-Akpınar nekropol buluntularından 182/1 no.lu örnek disk şeklinde bir kaideye sahiptir¹⁶². İç yüz ya tamamen boyalıdır ya da rezerve veya ek boya ile yapılmış bantlar görülür.

Teos “E” çukurundan ele geçen parçalar arasında bir adet meanderli skyphos örneği bulunmaktadır. (Kat.No.14, Fig.3, Lev.3). Ağız çapı net alınamasa da 18 cm’ye yaklaşan çapı ile geniş ve derin forma sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bezeme alanındaki meander motifi ile alttaki üçlü yatay çizgi grubunun az bir kısmı koruna gelmiş olan parçanın gövde altı muhtemelen ışın motifi ile bezeli olmalıdır. İç yüz bezemelerinde rezerve ve polikrom bant dekorasyonuna sahip Klazomenai buluntuları ile benzerlik kurulabilen parçanın, korunan kısmın iç yüz bezemesinde ek bant görülmemektedir¹⁶³. Assos’tan ele geçen M.Ö. 620-590 yıllarına tarihlenen, iç yüzün alt üçte birlik bölümünde beyaz bantlı bir meanderli skyphos örneği ile tondoyu çeviren bantlar dışında içi tamamen boyalı örnek, Teos örneğine yakınlık kurabilecek parçalar olarak görülebilir¹⁶⁴.

Meanderli skyphos serisi, genel olarak M.Ö. 7.yüzyılın sonu ile 6. yüzyılın ilk yıllarına tarihlenmektedir. Akurgal, Smyrna örneği için M.Ö. 6. yüzyılın başlarını önerir¹⁶⁵. Serinin benzer diğer örneklerini Ephesos¹⁶⁶, Tocra¹⁶⁷, Berezan’da¹⁶⁸ görmekteyiz.

¹⁶¹ Smyrna örneği için Ekrem Akurgal, **Eski İzmir I ve Yerleşme Katları**, TTK, Ankara,1997, (Eski İzmir I) Levha.113:b ve Assos örneği için Utili, Abb.8:38.

¹⁶² Hürmüzlü, Akpınar, Fig.41:182/1.

¹⁶³ Hürmüzlü, Akpınar, Fig 51:205/1.

¹⁶⁴ Utili, Abb.3.36-38.

¹⁶⁵ E.Akurgal, Eski İzmir , s.64; Miltner, s.176, Res.87:4.

¹⁶⁶ Friedrich Brem, “Geometrisch Dekorierte Keramik aus Ephesos”, **The Proceeding of the Xth International Congress of Classical Archaeology**, Vol II, Ankara-İzmir, 1973, Pl.221:1012 ve Akurgal ve diğerleri, Töpferzentren der Ostägäis, s.104-105, Tafel.3:53-55.

¹⁶⁷ Boardman, Tocra I, Pl.45:818 ve Boardman, Tocra II, s.21, Kat.No.2011, Fig.8.

¹⁶⁸ Posamentir, s.163-164, Fig.11.

2.3.ROZETLİ SKYPHOSLAR

Kulplar arasında yer alan rozet motifinden dolayı “rozetli kaseler” olarak adlandırılan bu grup, M.Ö. 7. yüzyıl sonları ile 6. yüzyılın ikinci yarısı arasında kalan zaman dilimi içerisine yerleştirilmektedirler¹⁶⁹. Form, kuşlu kaselerin formunu taşımaya devam eder fakat kil daha kabadır ve beyaz astar daha nadir görülür. Kinch’e göre; bu serinin form, boyut, üretim özellikleri ve bezeme sistemleri genellikle kuşlu skyphoslarla aynıdır¹⁷⁰.

Erken örneklerde çoğunlukla merkezinde çukurluk bulunan disk şeklinde kaide, M.Ö. 6. yüzyılın içlerine doğru yani geç örneklerinde ise halka kaideli görülür¹⁷¹. Bu tip skyphoslara ismini veren rozetler, yıldız ve nokta olarak iki tipte çalışılmıştır. Yıldız rozet; merkezde yer alan bir noktanın etrafını kuşatan noktalara birer hatla (çizgi) bağlanmasından oluşur. Nokta rozet ise merkezde yer alan noktanın altı veya sekiz adet nokta ile kuşatılması ile oluşan motiftir. Kil analizi sonuçlarına göre Kuzey İonia veya Klazomenai yakınında bir yerlerde üretilmiş olduğu tahmin edilen rozetli skyphosların kuşlu kaselerde olduğu gibi geniş bir yayılım alanı vardır¹⁷². Yerel üretim olduğu belirlenen Abdera örneği düşünüldüğünde ise rozetli kaseler için değişik üretim yerleri hesaba katılmalıdır¹⁷³. Rozetli kaseler de kuşlu kaselerde olduğu gibi geniş bir yayılım alanına sahiptir. Smyrna¹⁷⁴, Klazomenai¹⁷⁵, Tenedos¹⁷⁶, Histria¹⁷⁷, Naucratis¹⁷⁸, Samos¹⁷⁹, Kıbrıs¹⁸⁰,

¹⁶⁹ Cook, East Greek, s. 27.

¹⁷⁰ Kinch, s.137.

¹⁷¹ Utili, ss.9,10.

¹⁷² Cook, East Greek, s.27.

¹⁷³ Chaido Koukouli-Chrysanthaki, “The Cemeteries of Abdera” J.de La Geniere ,(ed.), **Necropoles et Societes Antiques**, Actes du Colloque International du Centre de Recherches Archéologiques de l’Université de Lille III, Lille,2-3 Decembré 1991, Naples 1994, s.42, Fig.17.

¹⁷⁴ John M.Cook, “On the Date of Alyattes Sack of Smyrna” **BSA 80**, 1985, s.26, Fig.1; E.Akurgal, Eski İzmir, s.64, Lev.113:a ve116:c; M. Akurgal ve diğerleri, Töpferzentren der Ostägäis, Taf.3:50,52.

¹⁷⁵ Yaşar E.Ersoy,“ Klazomenai 900-500 BC. History and Settlement Evidence” **Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony**, Thessaloniki, 2004, (History and Settlement), s.54, Ersoy, Clazomenae, Pl.36:Record307.

¹⁷⁶ Özkan, Tenedos, s.99, Pl.117.

¹⁷⁷ Alexandrescu, Pl.21: 207, 211,218a,225; E.Condurachi ve diğerleri, **Histria II**, Editura Academiei Republicii Socialiste Romania, Bucureşti, 1966, Pl.10:145, Alexandrescu, Pl.21:225.

¹⁷⁸ Price, s.186, Fig.10.

¹⁷⁹ Walter-Karydi, **Samos VI**, Samische Gefässe des 6. Jhr.v.Chr., Bonn, 1973, (SamosVI), 21,Taf.36:303.

¹⁸⁰ Gjerstad, s: 31, PL.XI:3-9; Thalmann, s.68, Pl.I:17, Calvet-Yon, Salamine,Pl:42,43; Calvet-M.Yon, Commerce, Fig:1d.

Korinth¹⁸¹, Tocra¹⁸², Olbia¹⁸³, Siphnos¹⁸⁴, İstros¹⁸⁵, Berezan¹⁸⁶ rozetli kaselerin bulunduğu merkezlerden bazılarıdır.

Elimizde bulunan Teos parçaları içinde birkaç adet rozetli skyphos örneği bulunmaktadır. Bu parçaların tamamı nokta rozetli olup yıldız rozet içeren örnek bulunmamaktadır. Ancak örneklerin çok küçük parçalar olmalarından dolayı rozetli skyphosların alt grupları içine yerleştirmek oldukça zordur. Mevcut durumları ile bakıldığında Teos örneklerinin rozetli skyphoslar içinde geç örnekleri temsil ettikleri anlaşılmaktadır ve mevcut parçalar ilgili grupları içinde anlatılacaktır.

Çeşitli çalışmalarda; bu seri, dekorasyonlarındaki rozetlerin çoklu veya tekli, yıldız veya nokta şeklinde olmaları, metoplu veya metopsuz uygulamaları hatta bazen gövde altının ışıklı ya da bantlı bezemesine göre değerlendirilerek sınıflandırılmalar yapılmıştır. Çalışmamızda seri, çok ve tek rozetli skyphoslar olarak iki ana grup ve bunların alt grupları şeklinde incelenmiş ve Teos örnekleri bu gruplar içine yerleştirilmiştir.

2.3.1. Çok Rozetli Skyphoslar

Rozetli skyphosların ilk örnekleri, geometrik geleneğin ruhunu taşıyan metoplu rozetli skyphoslardır. Kuşlu kaselerde olduğu gibi kulplar arasında kalan bezeme alanı ikili veya üçlü dikey çizgilerle üç metoba ayrılmıştır ve her bir metobun içi birer rozet motifi ile dekore edilmiştir. Metoplu örnekler fazla değildir ancak ele geçen tama yakın parçalar metoplu rozetli skyphoslarda daha çok düğme kaidenin kullanıldığına işaret etmektedir. Bu seri rozetli kuşlu skyphoslarla zamansal birlik gösterir ve M.Ö. 7. yüzyılın sonları ile M.Ö. 6. yüzyılın başlarına tarihlenir.

Metoplu rozetli skyphoslar, “yıldız rozetli” ve “nokta rozetli” olarak iki farklı şekilde görülürler. Çok metoplu yıldız rozetli skyphoslarda ikili ya da üçlü dikey

¹⁸¹ Boulter, Fig.35-No.52.

¹⁸² J.Boardman, Torca II, s.23, Fig.9.

¹⁸³ Varvara M.Skudnova, **Archaiceskij Necropol Ol'vii**, Leningrad, 1988, s.64, Kat.79.3; Alla Bujskikh, “The Earliest East Greek Pottery From Olbia Pontica”, **Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion Symposium, Güzelçamlı** 26 September-1 October, 1999, Mainz, 2007, s.502, Pl.61:1-6.

¹⁸⁴ J.K.Brock, G.Mackworth Young, **Excavations in Siphnos**, BSA Vol.44, 1949, s.50, Pl.15:21.

¹⁸⁵ Piere Dupont, “Classification Et Détermination De Provenance Des Céramiques Grecques Orientales Archaiques D’İstros, Rapport préliminaire”, **Dacia** 27, 1983, Fig.7.

¹⁸⁶ Posementir, s.163-164, Fig.11.

çizgilerin ayırdığı metoplarda yıldız rozet motifi yer alır. Bu örneklerdeki yıldız rozetler Orta Protokorinth ve Geç Protokorinth dönemi boyalı vazolarından türetilmiş olmalıdır¹⁸⁷. Gövde altı, kalın konturlu ışın veya kaideye kadar devam eden bantlarla bezelidir. İç dekorasyonunda geç kuşlu skyphoslarda olduğu gibi çok renkli bantlar ve rezerve bırakılmış bant uygulaması görülür.

Klazomenai HBT sektörü V. tabakada ele geçen parçalardan hareketle; üç metoplu yıldız rozetli skyphoslar, kuşlu skyphoslardan rozetli skyphoslara geçiş evresinde kısa bir süre kullanılmış olduğu şeklinde yorumlanmış ve M.Ö. 7 yüzyılın sonlarına tarihlenmiştir¹⁸⁸. Smyrna¹⁸⁹, Histria¹⁹⁰ metoplu yıldız rozetli örneklerin ele geçtiği diğer merkezlerdir. Bu seri, genel olarak M.Ö. 7. yüzyılın sonlarına tarihlenmektedir. Teos örnekleri arasında yıldız rozetli parça bulunmamaktadır.

Bu serinin diğer alt grubu ise; metoplu nokta rozetli skyphoslardır. Bu gruptaki tek fark ana bezeme elemanı olan rozet motifindeki değişikliktir. Nokta rozet; bağımsız ancak merkezi noktayı düzenli bir şekilde kuşatan noktalardan oluşur. Ağız kenarından ve kulpların alt hizasından geçen bir firnis bant bezeme alanını sınırlamaktadır. Gövde altı, sık ve birbirine paralel çizgilerle veya kalın konturlu ışın motifleri ile dekore edilmiştir. Kaide ve kulplar boyalıdır. Ele geçen tama yakın örneklerden bu seride halka kaide uygulandığı anlaşılmaktadır.

Bu gruba giren skyphosların iç yüz dekorasyonları, genellikle birbirine paralel polikrom bantlar şeklindedir. Merkezde yer alan rezerve daire dışında rezerve bant görülmez. Klazomenai'den bu gruba giren bir örneğin tondosunda rezerve daire içinde altı kollu bir yıldız motifi görülmektedir¹⁹¹. Buradaki örneklerde kabın içi, ağız kenarından rezerve daireye kadar beyaz-kırmızı-beyaz renkte eşit kalınlıkta paralel çizgilerle bezenmiştir. Bu uygulama, tonda hariç iç yüzeyi kaplayan firnis üzerine yapılmıştır.

Spesifik tanımlamada gövde altı dekorasyonuna öncelik veren Ersoy, kaselerin yüzeylerinin parlaklığını ve dekorasyon şemasında gruptan ayrılmış tek dikey çizgiyi, bu seriyi geç kuşlu kaselerle çağdaş yapan iki özelliği olarak belirtir ve

¹⁸⁷ Ersoy, Clazomenai, s.368.

¹⁸⁸ Baç, Doğu Yunan, s.37, Bilge Hürmüzlü, Vazo Formları, s.31, Lev.4:15.

¹⁸⁹ Miltner, s.185, res:92:3; Ekrem Akurgal, "Bayraklı. Erster Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Alt-Smyrna", *AÜDTCF* 8, 1950, Pl.9b.

¹⁹⁰ Lambrino, Res.24a,b.

¹⁹¹ Baç, Doğu Yunan, s.40 Kat.No:16 ve Hürmüzlü, Vazo Formları, Lev. 4:16.

bu özelliklerin altıncı yüzyıl rozetli kaselerinde bilinmediğine dikkat çeker¹⁹². Klazomenai'de V. tabakada bulunmuş çok sayıda metoplu nokta rozetli skyphos parçası, metoplu yıldız rozetli skyphoslardan daha geç bir tarihe verilmektedir¹⁹³. Troia¹⁹⁴, Larissa¹⁹⁵, Vroulia'dan¹⁹⁶ ele geçen benzer örnekleri ile birlikte seri, M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenmektedir.

Metoplu çok rozetli serinin içinde nokta ve yıldız rozetlerin bir arada kullanıldığı örnekler de bulunmaktadır. Serinin bu şekilde farklı uygulamalar gösteren örneklerinden biri Vroulia¹⁹⁷ kasesidir. Neredeyse tama yakın olarak ele geçmiş olan bu kase, zengin bezemesi ile dikkati çeker. Vroulia kasesi, üçlü ve dörtlü dikey çizgilerle beş metoba ayrılmıştır. Ana panellerde iki adet nokta-yıldız rozet ve ara panellerde daha küçük yıldız rozetlerle dekore edilen kase, kulpların altına gelen metoplarda da ayrıca birer nokta-yıldız rozetle süslenmiştir. Gövde altı, kaideden çıkan ışın motiflerinin aralarında birer adet nokta rozet motifi ile dekore edilmiştir. Merkezde rezerve daire ve ağza yakın bırakılan rezerve bant dışında iç yüzeyde beyaz-kırmızı-beyaz bant uygulaması görülmektedir. Klazomenai'den başka bir parça, orta metopta yıldız rozet ve yan metoplarda nokta rozet motifi ile iki rozet motifinin bir arada kullanıldığı farklı örneklerden biri olarak dikkat çekmektedir¹⁹⁸. Panel alttan bantlarla sınırlıdır. Parça M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreği içine tarihlenmiştir.

Metop sisteminin uygulanmadığı çok rozetli skyphoslar da mevcuttur. Metopsuz çok rozetli seride de yıldız ve nokta rozet motifli skyphos örnekleri mevcuttur. Metopsuz yıldız rozetli örneklerde kulplar arasında kalan ana bezeme alanında üç veya beş adet yıldız rozet motifi yer almaktadır. Bu gruba ait örnekler nadir olarak ele geçmektedir. Ele geçen örneklerden gövde altının üçlü bant grupları ile iç yüzün beyaz-kırmızı-beyaz bantlarla bezendiği görülmektedir. Assos örneğinde üç adet yıldız rozetin oluşturduğu bezeme alanının altında kaideye doğru üç adet üçlü

¹⁹² Ersoy, Clazomenae, s.368.

¹⁹³ Baç, Doğu Yunan, s.42; Ersoy, Clazomenai, Pl.36, Record 307; Hürmüzlü, Vazo Formları, s.32, Lev.4:16,17.

¹⁹⁴ Blegen, Lev.293:3.

¹⁹⁵ Bouhlau, Lev.52:21.

¹⁹⁶ Kinch, s.138, Pl.25:10.

¹⁹⁷ Kinch, Fig.25:5.

¹⁹⁸ Ersoy, Clazomenae, s.368, Pl.36.Record 306.

bant grubu vardır¹⁹⁹. İç yüzde kırmızı-beyaz-kırmızı üçlü bant, tondoda rezerve nokta yer almaktadır ve ortası çukurlaştırılmış disk şeklinde bir kaideye sahiptir. Parça M.Ö. 600-575 tarihleri arasına yerleştirilmiştir²⁰⁰. Klazomenai'de ele geçen tek örnekte, kulplar arasında üç adet yıldız rozet bulunan skyphosun gövde altı üçlü bant grubu ile dekore edilmiştir. İç yüz rezerve bırakılmış tondo dışında boyalıdır ve tondoda bir yıldız motifi yer almaktadır. Bu skyphos M.Ö. 620-590 yılları arasına tarihlenmektedir²⁰¹.

Metopsuz nokta rozetli skyphoslarda da bezeme anlayışı aynıdır. Rozetler kulplar arasına eşit uzaklıkta yerleştirilmişlerdir. Ele geçen örnekler bu grupta hem halka hem de düğme kaidenin bir arada kullanıldığını göstermektedir. Klazomenai buluntularını inceleyen Sinan Baç, ağız çapı 0.150 m. yi geçmeyen skyphosların daha çok düğme kaideli ve 0.170 ile 0.200 m. ağız çapına sahip skyphosların halka kaideli olduklarını belirtmektedir²⁰².

Metopsuz çok rozetli skyphoslarda rozetlerin yerleştirilmesi belli bir standart gösterirken gövde altının dekorasyonunda farklı uygulamalar izlenir. Bu nedenle metopsuz nokta rozetli bu seri daha çok gövde altı dekorasyonundaki uygulamalara göre kategorize edilir. Gövde altı kalın konturlu ışınlarla dekore edilen örneklerde, kaideden rozet motiflerine uzanan içi boş ışın motifleri görülmektedir. Genellikle rozet motiflerini gövdenin altından ayıran bant veya bantlar yoktur ancak bu tarz dekorasyon çok nadir olarak görülür. Klazomenai buluntuları arasında M.Ö. 6.yüzyılın başlarına tarihlenen, nokta rozetli bezeme alanını yatay iki bantla kalın konturlu ışın motifinden ayıran bir örnek mevcuttur²⁰³.

Bu seride kabın iç yüzü tamamen boyalıdır ve bu boyanın üzerinde kırmızı-beyaz-kırmızı bant grubu veya beyaz renk ek bant dekorasyon görülür. Bazı örneklerde gövdenin iç yüz bezemesinin yarı yüksekliğinde bir adet rezerve bant vardır. Tondoda, kabın iç kısmının boyandığı renkte bir nokta ve onu kuşatan daireler görülür. İç bezemede kabın yarı yüzünde rezerve bantlı, tondoda nadiren bir daire motifi olan ve merkezinde ufak bir girintinin olduğu disk şeklindeki kaideye

¹⁹⁹ Utili, s.149,150, Fig.2:20.

²⁰⁰ Utili, s.10.

²⁰¹ Hürmüzlü, Akpınar, 295, Fig.49:205/7.

²⁰² Baç, Doğu Yunan, s. 44.

²⁰³ Ersoy, Clazomenae, s.370, Record 312.

sahip Torca örnekleri, M.Ö. 620-590 yılları arasına tarihlenir²⁰⁴. Klazomenai buluntuları bu seride, her iki kaide tipinin aynı dönem içinde bir arada kullanıldığını göstermesi açısından önemlidir ve seri, konteksleri içinde M.Ö. 620-590 yıllarına tarihlenmektedir²⁰⁵. Rozetli kaselerin günlük yaşamda da sıkça kullanılan bir kap olduğunu gösteren Vroulia örnekleri arasında gövde altı ışınlı bir örnek mevcuttur²⁰⁶.

Nokta rozetlerin yer aldığı bezeme alanı ile kaide arasında kalan alanın ikili veya üçlü bant grupları ile dekore edilmiş örnekleri, serinin bir alt grubunu oluşturur. Üçlü bant uygulaması ikili banta göre daha yaygın kullanılmıştır. Gövde altındaki bu dekorasyon, bantlı skyphosların üçlü bant grupları ile dekore edilenlerini hatırlatmaktadır. Genellikle iç yüz, tondo dışında boyalıdır ve beyaz-kırmızı-beyaz bant uygulaması görülür. Korinth²⁰⁷ ve Klazomenai'de²⁰⁸ ele geçen bir örnekte tondoda rezerve bırakılan alan içinde yıldız motifi görülmektedir. Klazomenai'den ikili ve üçlü bant grupları ile bezeli örnekler, M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreği ile 6. yüzyılın ilk yıllarına tarihlenmektedir²⁰⁹ ve Ersoy bu örneklerin altıncı yüzyılın üçüncü onluğundan ileri gitmeyeceğini belirtir²¹⁰. Naukratis²¹¹, Siphnos'dan²¹² benzer örnekler, M.Ö. 6. yüzyılın başlarına tarihlenmektedir

Başka bir grup olarak değerlendirilen gövde altı birbirine eşit uzaklıkta çok sayıda yatay-paralel ince bantlarla dekore edilen skyphoslar, Ege Bölgesi'nde önceki gruptan daha iyi bilinmektedir²¹³. Halka ve düğme kaide bir arada kullanılmıştır. İç yüz genellikle tondo dışında boyalıdır ve ek boya ile beyaz-kırmızı-beyaz bantlar görülmektedir. İç dekorasyonda en belirgin özellik tondoda beşli ya da altı kollu yıldız motifinin varlığıdır. Düğme kaideli örneklerde geniş bir rezerve daire görülür. Bu durum halka kaideli örneklerde nadirdir.

²⁰⁴ Boardman, Tocras II, s.20-24, Fig.9, Pl. 2031,2032; Boardman, Tocras I, s.53, Pl.38:723.

²⁰⁵ Hürmüzlü, Akpınar, s.298,299, Fig.14:70/2, Fig:41:185/1, Fig:46:204/1.

²⁰⁶ Kinch, s.136-137, Pl.25:12.

²⁰⁷ Boulter, s.234, Fig.35-36, aynı parça için bkz.Saul S. Weinberg The Geometric and Orientalizing Pottery, **Corinth VII.1**, Harvard University Press, Cambridge, 1943, s.71, No.307.

²⁰⁸ Ersoy, Calzomenae, s.370, Record 305.

²⁰⁹ Hürmüzlü, Akpınar, 296-297, Fig.2:5/2, Fig.3:9/3, 13/2, Baç, Doğu Yunan, s.45-47, Lev.7/21, Lev.11/30,31, Lev.12:32; Ersoy, History and Settlement, s.54, Fig.12.

²¹⁰ Ersoy, Clazomenae, s.370-371.

²¹¹ Price, s.197, Fig.10.

²¹² Brock, Pl.15:21.

²¹³ Ersoy, Clazomenae, s.369.

Kıbrıs'tan Aya İrini örneği²¹⁴, Vroulia²¹⁵ ve Klazomenai'den bir örnek²¹⁶ dışındaki bantların geniş aralıklarla yerleştirmeleri açısından birbirlerine benzerlik göstermektedir. Vroulia örneği, tondoda bir yıldız motifi ve polikrom bant taşır. Yıldız motiflerinin kolları genellikle boyalı olmasına rağmen Vroulia örneğinde yıldızın kollarının rezerve olarak çizilmeleri farklı bir durum olarak görülmektedir.

Genel olarak, M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreğine tarihlenen bu grup bazı merkezlerde M.Ö. 6. yüzyılın başlarına doğru girmektedir. Klazomenai örnekleri M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreği ile 6. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenir²¹⁷. Kıbrıs'tan Aya İrini ve Limasol Müzesi'nde yer alan örnekler²¹⁸ ile Rhodos'ta²¹⁹ benzerleri bilinmektedir.

Teos örnekleri arasında birkaç adet rozetli parça bulunmaktadır. Ancak parçalardaki rozetlerin çok az kısmının koruna gelmiş olması tek veya çok rozetli grup içinde bir sınıflandırma yapmamıza çok olanak sağlamamıştır. Daha çok tek nokta rozetli seri içinde değerlendirilen Teos örnekleri yeri geldikçe açıklanacaktır. Ancak çok rozetli seri içinde değerlendirilmesi mümkün bir adet Teos örneği mevcuttur. Kat.29 no.lu halka kaide parçası, gövde altını kuşatan ince bantı ve tondoda yer alan altı kollu yıldız motifi ile rozetli kaselerin serisi içerisinde değerlendirilebilir. (Kat. No.29, Fig.5, Lev.4) Akpınar-nekropolünden gövde altı çoklu bantla dekore edilmiş üç nokta rozetli skyphosların disk ve halka kaideli örneklerinde de tondoda yıldız motifi görülmektedir. Ayrıca Korinth'ten bir örnek üzerinde sekiz kollu yıldız motifi taşıyan disk şeklinde kaideli bir örnek mevcuttur²²⁰.

2.3.2. Tek Nokta Rozetli Skyhoslar

Bu seride kulpların hemen yanına yerleştirilmiş dikey çizgilerin ortasında, merkeze yerleştirilmiş tek bir nokta rozet motifi yer alır. Bu bezeme alanı, alttan bir veya iki yatay bantla sınırlandırılmıştır. Ayrıca kaidenin üzerinde bir bant daha

²¹⁴ Gjesrtad, s.30, PL.X:9.

²¹⁵ Kinch, s.138, pl.21: 6a-b.

²¹⁶ Hürmüzlü, Akpınar, Fig.6:27/2.

²¹⁷ Ersoy, Clazomenae, s.369, Record 134, 135, 313; Hürmüzlü, Akpınar, s.297, Fig.14.71/2, Fig. 25:112/14, Fig.34:145/1.

²¹⁸ Gjesrtad, s.30, PL.X:9 ve PL.XI:6,7.

²¹⁹ Jacobi, Camiro, Fig.91.

²²⁰ Weinberg, Corinth VII:1, s.71, Kat.No.307.

görülmektedir. Uzun bir zaman dilimi içinde görülen seri, çeşitli araştırmalarda erken ve geç tip olarak sınıflandırılmıştır. Y. Ersoy, Klazomenai buluntularını, serinin iç dekorasyonundaki farklılıkları nedeniyle erken, orta ve geç tip olarak sınıflandırmıştır²²¹.

Yanlardaki dikey çizgiler erken örneklerde kalındır ve sayıları yediyi geçmez. Bu özelliği ile meanderli kaselere benzetilmektedir. Kabın dış dekorasyonunda, kulplar arasındaki bezeme alanı yüksektir ve bu alan alttan bir ya da iki eşit kalınlıkta bantla sınırlanmaktadır. İç yüzey tamamen boyalıdır ve boya üzerine beyaz-kırmızı-beyaz bantlarla dekore edilmektedir.

Serinin erken örnekleri genel olarak, M.Ö. 7.yüzyılın sonu ile M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreği arasındaki zaman dilimine tarihlenir. Assos²²² örnekleri Utili tarafından M.Ö. 575-550 yılları arasına verirse de 620/600-590 yılları arasına verilen Tocra²²³ ve Klazomenai²²⁴ buluntuları bu tarihlenmenin geç olduğuna işaret etmektedir²²⁵. Histria²²⁶, Megara Hyblaea²²⁷ benzer örneklerin görüldüğü merkezlerdir.

Tek nokta rozetli skyphosların geç örneklerinde bezeme alanının iki yanında bulunan dikey çizgiler incelik ve sayıları artar. Dikey çizgilerin kullanılmadığı nadir örneklerde mevcuttur²²⁸. Form, erken örneklere göre daha sığdır, kulplar biraz daha yüksek ve uzundur, cidar incelmıştır. Dış dekorasyonda; ağız kenarındaki bant ile bezeme alanını alttan sınırlayan bantlardan üstteki kalınlaşmıştır. Üstteki bant kalınlaşırken alttaki bantın incelmesi görülür. Gövde altı dekorasyonunda, bantların altında kalın konturlu içi boş ışın motifinin kullanıldığı Klazomenai²²⁹ ve Khios²³⁰ örnekleri mevcuttur. Kaidenin gövdeye bağlandığı kısımda kalınca bir bant yer alır.

²²¹ Ersoy, Clazomenae, s.371-373.

²²² Utili, s.9-10, Fig.2.15-19.

²²³ Boardman, Tocra I, 55, Fig.58, Pl.38:734,735; Boardman, Tocra II, Fig.9:2039, Pl.13:2040.

²²⁴ Baç, Doğu Yunan, Lev.14:36,37,38; Ersoy, Clazomenae, s.371; Hümmüzlü, Akpınar, s.300, Fig.5:24/1, Fig.53:210/4.

²²⁵ Hümmüzlü'nün görüşü için bkz. Hümmüzlü, Akpınar s.300, dip not.353.

²²⁶ Lambrino, res.14,15,17,167; Alexandrescu, Pl.21:211; Kerscher, Kolonisation, Abb.18

²²⁷ Vallert-Villart, Pl. 64:1.

²²⁸ Ersoy, Clazomenae, s.371, Record 136, Özkan, Tenedos, s.169, Lev.117:243.

²²⁹ Yaşar Ersoy, "Notes on History and Archaeology of Early Clazomenae" **Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion Symposium Güzeltamli 1999**, 26 September 1 October 1999, Mainz 2007, s.147-178, Fig.5.

²³⁰ Boardman, Greek Emporio, Pl.65:865,6

Geç örneklerde kabın içi tamamen boyanmaya devam ederken tondoda kırmızı boya ile merkezi bir nokta, onu kuşatan çemberler ve kırmızı bant, serinin en belirgin dekorasyon unsuru olarak ortaya çıkar. Bazı örneklerde iç yüzde rulet uygulaması görülür²³¹. Teos örnekleri arasında içte rulet izi olan bir parça mevcuttur.(Kat.No.25, Fig.4, Lev.4). Parça, rulet izi, diğer skyphosların kulplarına nazaran daha yüksekçe duran uzunca kulbu, ince cidarlı yapısı ve dış yüzdeki bandı ile tek rozetli kaselerin geç evresine ait olmalıdır. Parçanın korunan kısmından kulbun yan taraflarında olması gereken dikey çizgilerin varlığı hissedilmemektedir. Kulpların yan taraflarında dikey çizgilerin olmadığı geç örnekleri de düşünürsek, 25 no.lu parçanın serinin geç evresinde yer alma olasılığını yükseltir. Klazomenai'den ele geçen tek rozetli skyphos örneğinin²³² dış yüzünde merkezi bir rozet vardır ve kulpların yanında dikey çizgiler görünmez ayrıca iç dekorasyondaki rulet izi ile de Teos Kat.No.25 örneğine benzerlik göstermektedir. Yine de elimizdeki parçanın çok küçük olması ve iç yüzdeki rulet uygulamasının geç tip bantlı skyphoslarda da görüldüğünü düşünürsek, parçamızı rozetli kase grubu içine almak çok net bir değerlendirme olmayacaktır. Bu durumda Kat.25 no.lu parçamız rozetli skyphosların bu geç evresine ait olabileceği gibi geç tip bantlı skyphos grubuna da dahil edilebilme olasılığı söz konusudur.

Teos örneklerinden Kat.34 no.lu kaide profil parçası, M.Ö. 575-540 yılları arasına tarihlenen Sardeis'ten²³³ tek nokta rozetli bir örneğin kaidesi ile benzerlik göstermektedir. Bu kaide profili ve tondo da yer alan kırmızı nokta bezeme, parçamızı tek nokta rozetli skyphosların geç grubu içine yerleştirmemize olanak sağlamaktadır. Ancak parçanın küçüklüğü göz önüne alındığında net konuşmak oldukça zordur. (Kat.No34, Fig.5, Lev.4)

Bu grubun en geç örneklerinde; bezeme alanını alttan sınırlayan bantlardan en üstteki bant oldukça kalınlaşırken alttaki bant neredeyse çizgi görünümünü alır. Üstteki bantın kalınlaşması ile bezeme alanı oldukça daralmış ve hatta nokta rozetin altta kalan noktalarının bir kısmı bu bantla örtülür hale gelmiştir. Teos Kat. No. 15 ve 16 no.lu örneklerimiz bu tanımlamaya oldukça uyan parçalardır (Kat.No.15,16,

²³¹ Ersoy, Clazomenae,s.371.

²³² Baç, Doğu Yunan, s.127, Kat.No.47, Lev: 18:47.

²³³ Crawford Greenewalt, "Two Lydian Graves at Sardis", **California Studies in Classical Antiquity**, Vol.5, 1972, s.121,141, Pl.6:2,3.

Fig.3, Lev.3) Bu parçada genişleyen bant rozet motifini alt kısmını kapatmış durumdadır. Klazomenai'de M.Ö. 580-540 yılları arasına tarihlenen parçalar arasında benzer örnekleri mevcuttur²³⁴. Bu iki Teos örneği mevcut durumları ile M.Ö. 6. yüzyılın ikinci çeyreğinden sonraki bir zaman dilimine ait olmalıdır.

Bu gruba dahil edebileceğimiz diğer bir Teos parçası ise Kat.17 no.lu örnektir (Kat. No.17, Fig.3, Lev.3). Bu parçada kulpların yanlarında sayıları artan ve aynı oranda incelen dikey çizgiler ve bezeme alanını alttan sınırlayan biri kalın diğeri ince iki bant görülmektedir. Kat.17 no.lu örnek iç yüz bezemelerindeki kırmızı bantlarla Histria örneklerine yakınlık gösterir²³⁵. Parçamız bu özellikleri ile M.Ö. 6. yüzyılın ilk yarısı içinde tek nokta rozetli skyphoslar serisinin geç tipleri arasında yer almalıdır.

Smyrna örneği²³⁶, Akurgal tarafından M.Ö. 6.yüzyılın başına tarihlense de söz konusu parça için bu tarih yüksek bulunmaktadır²³⁷. Kulpların yanında dikey çizgiler içermeyen Tenedos örneği M.Ö. 570-550 tarihleri arasına verilmektedir²³⁸. Vroulia²³⁹'dan benzer örnekler, M.Ö. erken 6. yüzyıla tarihlenmektedir. Tocra²⁴⁰, Emporio²⁴¹, Olbia²⁴², Salamine²⁴³ bu serinin bulunduğu diğer merkezlerdir.

2.4.BANTLI SKYPHOSLAR

Dış yüzlerinde bantlarla yapılan dekorasyonundan dolayı bu şekilde adlandırılan skyphoslar erken ve geç tip olarak iki grupta incelenir. Seri, Boardman'a göre M.Ö. 7.yüzyılın sonlarında Akurgal'a göre ise M.Ö.6. yüzyılın başlarında ilk kez görülmeye başlar²⁴⁴.

²³⁴ Baç, Doğu Yunan, Fig.16:42 ve Fig18:48;bu grubun diğer örnekleri için bkz. Ersoy , Clazomenae, s.372,373, Hürmüzlü, Vazo Formları, Lev.6:25.

²³⁵ Alexandrescu,s.59, Pl..21:214; diğer Histria örneği için bkz. Lambrino, s.75-77, Fig..40a, 42.

²³⁶ Akurgal, Eski İzmir I,Lev.113:a.

²³⁷ Ersoy, Clazomenae, s.372, Dip not.344.

²³⁸ Özkan, Tenedos,s.169,Lev.117:243.

²³⁹ Kinch, Lev.25:3.

²⁴⁰ Boardman, Tocra I, Lev.38:736,740, 743.

²⁴¹ Boardman, Greek Emporio, Pl.65:856.

²⁴² M.Skudnova, s.64, Kat.79.

²⁴³ Calvet, Commerce, s.45,Fig.1d.

²⁴⁴ Utili, s.12.

2.4.1.Erken Tip Bantlı Skyphoslar.

Erken tip bantlı skyphoslar, iç dekorasyonlarındaki benzerliklerden dolayı geç kuşlu kaselerle aynı dönemde kullanım görmüşlerdir. Bu grup kendi içinde kabın dış bezemelerine göre çok sayıda alt gruba ayrılmıştır.

En yaygın ve en bilinen alt tip “üçlü bant grupları ile dekore edilen skyphoslar”dır. Seri, grubun bu en erken örneklerinde hala subgeoemetrik ruhun izlerini taşımaktadır²⁴⁵. Birbirine eşit uzaklıkla üçlü bantlarla dekore edilen bu örneklerde ayrıca gövdenin kaide ile birleştiği noktanın hemen üzerinde de ince bir bant yer alır. Fazla derin olmayan bu tip skyphoslar, diğer tiplere nazaran daha kalın cidarlı, ağız kenarları hafif içe eğimlidir. Kaide genellikle disk şeklindedir ancak nadiren halka kaide görülür. Kulplar diğerlerinde olduğu gibi ağız kenarı ile yatay olarak birleşmektedir ve boyalıdırlar.

Üçlü bant grupları ile dekora edilen skyphosların iç dekorasyonunda farklı uygulamalar görülmektedir. İç kısmı tamamen boyalı olup gövde ortasında, ağız kenarının hemen altında veya tondoyu çevirecek şekilde rezerve bantla dekore edilmiştir. Bazı örneklerde tondoda bırakılan rezerve daire içinde, kabın iç kısmının boyandığı renkte merkezi daire ve onu kuşatan dairelerden oluşan dekorasyon uygulamalarına rastlanır. Teos örnekleri arasında Kat.45 no.lu örnek, disk şeklinde kaidesi ve tondodaki benzer dekorasyonu ile bantlı skyphoslar serisinin bu alt grubu içinde yer almalıdır. (Kat. No.45, Fig.6, Lev.5) Örneğimiz iç dekorasyonu ve dip formu ile Tocra ve Khios’dan ele geçen örneklere benzemektedir²⁴⁶.

İç dekorasyonda rezerve bantlar dışında ek boya bantlar görülmektedir. Kırmızı-beyaz-kırmızı bant gruplarının yanı sıra kabın ortasından geçen rezerve bandın altında ve üstünde ikili kırmızı veya beyaz bant uygulamasına rastlanılmaktadır. Bantlı skyphosların bu erken örnekleri, iç bezemeler açısından geç kuşlu skyphoslara benzerlikler ortaya koydukları gibi hemen hemen aynı zamanlarda kullanılmış oldukları da düşünülmektedir. Teos Kat.20 no.lu örnek üçlü bant grupları ile dekore edilmiştir ve iç yüzde kırmızı-beyaz-kırmızı bant grubu yer almaktadır (Kat. No.20, Lev.3). M.Ö. 7. yüzyılın sonuna tarihlenen Histria örneğinin iç yüzünde

²⁴⁵ Ersoy, Clazomenae, s.373-374.

²⁴⁶ Boardman, Tocra II, s.23, Fig.8; Kat.No.2015; Boardman, Greek Emporio, Kat.No.454, Fig.83. Pl.43.

de benzer dekorasyon görülmektedir²⁴⁷. Aynı iç dekorasyona sahip Klazomenai örneği M.Ö. 650-630 yılları arasına tarihlenmektedir²⁴⁸. Üçlü bant bezemeli bir diğer Teos örneği Kat.19 no.lu örnektir (Kat. No.19, Fig.4, Lev.3). Ağız kenarında ince bir firnis bant bulunan örneğin kulbunun altından üç adet ince yatay bant geçmektedir. Benzer örnekleri Histra²⁴⁹ ve Tocra'da²⁵⁰ gördüğümüz bu Teos örneğinin korunan kısmı ile iç yüzeyinde herhangi bir ek boya görülmemektedir.

Seriye ait Assos örnekleri 620-590 yılları arasına tarihlenirken²⁵¹ Klazomenai-Akpınar nekropolünde ele geçen örnekler 650-600 gibi biraz daha erken bir tarihe gitmektedir²⁵². Ersoy, serinin ömrünü M.Ö.7. yüzyılın sonları ile 6. yüzyılın başlarını kapsayacak bir zaman dilimi içine sokmakta²⁵³ ise de M.Ö. 7. yüzyılın ortalarından itibaren üretilmeye başlandığı netlik kazanmış gibidir²⁵⁴. Khios örneği Boardman tarafından M.Ö. 630-600 yılları arasına tarihlenmiştir²⁵⁵. Vroulia²⁵⁶, Samos²⁵⁷, Delos²⁵⁸, Salamis²⁵⁹ serinin bulunduğu merkezlerden bazılarıdır.

Erken tip bantlı skyphosların ikinci bir alt tipi “gövdesi siyah boyalı olup rezerve bantlarla bezeli skyphoslar” dır. Bu grupta kulplar hizasından gövdenin altı koyu renk boyalıdır ve bu boya üzerinde hamur renginde bırakılmış rezerve bantlar görülür. Ağız kenarı genellikle boyalıdır. Dekorasyon, kulplar arasında genişçe ve gövde altında birkaç adet ince rezerve bant şeklinde de ifade edilebilir. Bu grubun örnekleri nispeten kalın cidarlıdır. İki tip kaide de kullanılmaktadır. Disk kaideli örnekler erken, halka kaideli örnekler geç tiplerde görülmekte olup Tocra ve Klazomenai-Akpınar nekropolü örnekleri bu fikri destekler sonuçlar vermektedir²⁶⁰. Klazomenai-Akpınar nekropolü örnekleri erken ve geç tipleri olmak üzere M.Ö. 650-

²⁴⁷ Alexandrescu, 21:222; Histria'dan diğer örnekler için bkz. Lambrino, Fig.31a; Condurachi, Pl.10:147,148, pl.11:150.

²⁴⁸ Hürmüzlü, Akpınar, s.283, Fig.9:32/11.

²⁴⁹ Alexandrescu, Pl.21:223.

²⁵⁰ Boardman, Tocra II, Pl.12:2015,2018,2021.

²⁵¹ Utili, s.153, Abb.3.42-45.

²⁵² Hürmüzlü, Akpınar, 283-288.

²⁵³ Ersoy, Clazomenae, s.274.

²⁵⁴ Hürmüzlü, Akpınar, s.285.

²⁵⁵ Boardman, Greek Emporio, s.134.

²⁵⁶ Kinch, Pl.25:2.

²⁵⁷ Walter-Karydi, Samos VI, Lev.36:300-302.

²⁵⁸ Dugas, Pl:XLVIII.D:36.

²⁵⁹ Calvet-Yon, Salamine,14, lev.5:48.

²⁶⁰ Boardman, Tocra I, s.44; Hürmüzlü, Akpınar,s. 289.

580 yılları arasında bir zaman dilimine yerleştirilmiştir²⁶¹. İç yüz dekorasyonunda farklı uygulamalar görülür; tamamen firnisli olabildiği gibi rezerve veya ek boya ile yapılmış bantlar görülmektedir.

Gravisca örneğinde²⁶² kulpların hemen altından başlayan firnis boya neredeyse gövdenin tamamını kaplayacak şekildedir. Ağız kenarı boyalı değildir. Gövdenin kaide ile birleştiği yerde bir adet ince rezerve bant vardır. Bu örnek ince cidarı, derin halka kaidesi ve dekorasyonu ile farklılık göstermektedir. Tüm bu detay farklılıkları ve tarihlendirmesine bakıldığında grubun geç örnekleri içinde yer almaktadır. Bu tipin benzer örneklerini Tocra²⁶³ ve Populonia²⁶⁴, da görmekteyiz.

“Gövde altı, geniş aralıklarla yerleştirilmiş dört adet bantla dekore edilmiş skyphoslar” başka bir alt grubu oluşturmaktadır; Tocra’dan bir örnek mevcuttur²⁶⁵. Söz konusu örnekte ağız kenarında ince bir bant ve gövdede kulplar hizasından başlayan geniş aralıklarla yerleştirilmiş dört adet bant yer almaktadır. Kaide boyalıdır ve içte tondoda muhtemel bir rezerve alan, onu kuşatan üç adet bant ve ağız kenarının altında beyaz renkte iki adet bant vardır. Benzer bir dış dekorasyon gösteren Histria örneği, iç yüz dekorasyonunda tondo da rezerve alan, ağız kenarında kırmızı, altta polikrom ve beyaz bantlarla farklı uygulamaları bir arada sergileyen bir örnek olarak karşımıza çıkar²⁶⁶.

“Gövde altı çoklu bantlarla dekore edilmiş skyphoslar” başka bir alt grup olarak değerlendirilmektedir. Bu grupta bantlar, kulplar altından itibaren birbirilerine eşit uzaklıkta yerleştirilmişlerdir. Bu grup bezeme şekli ile rozetli kaseleri andırmaktadır ve hem halka hem de disk şeklinde kaidesi olan örnekler mevcuttur. Amanthus’tan bir örnekte²⁶⁷ bu tarz bir dekorasyon görülmektedir. Bantlar kulbun hemen altından başlamaktadır. Halka kaideli olan örneğin iç dekorasyonunda da kırmızı bantlar vardır ve M.Ö. 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmektedir. Amanthus’tan bulunan dış yüzdeki çoklu bant grubundan oluşan dekorasyona sahip diğer iki örnek, disk şeklinde kaideye ve rezerve bırakılmış tondolarında beş kollu

²⁶¹ Hürmüzlü, Akpınar, 289, Fig.33:139/3-7, Fig.36:168/1 ve Fig.47:197/2.

²⁶² S.Boldrini, **Gravisca. Scavi Nel Sanktuario Greco**, Le Ceramiche Ioniche, Bori, 1994, s.103, Tav.2:183.

²⁶³ Boardman, Tocra I, Fig.28:760.

²⁶⁴ Cristofani,155, Fig.9.

²⁶⁵ Boardman,s.24, Tocra II, Fig.8:2028.

²⁶⁶ Lambrino, res.31b.

²⁶⁷ Gjerstad, s.31, Pl.XIII:2-3.

yıldız motifine sahiptir. Bu örneklerin içinde, M.Ö. 7.yüzyılın sonlarına tarihlenen 112 envanter no.lu parçada kırmızı-beyaz-kırmızı bant uygulaması görülmektedir²⁶⁸. M.Ö. 7. yüzyılın sonlarına tarihlenen Klazomenai örneği ise gövde altında altı adet bant içerir ve gövdenin kaide ile birleşen kısmı tamamen boyalıdır. İçte kırmızı-beyaz-kırmızı bant dekorasyonu vardır²⁶⁹. Genel olarak M.Ö.7. yüzyıl sonları ile M.Ö.6. yüzyıl başlarına tarihlenen grubun benzer örnekleri Troia²⁷⁰ ve Tocra'da²⁷¹ bulunmaktadır.

Başka bir grup ise “gövde altı bir veya iki adet kalın bantlı skyphoslar” dır. Bu örneklerin dış yüz bezemelerinde gövdede bir veya iki adet kalın bant görülür. Örneklerin çoğunda ağız kenarında ince bir bant yer alır. Küçük boyutlu örnekler genellikle tek kalın bantlıdır²⁷². Örneklerin neredeyse tamamı halka kaidelidir. Salamis²⁷³ örneği; farklı kalınlıkta iki bantlı dış bezemeye ve içte kırmızı bant bezemeye sahiptir. Bu örnekte de ağız kenarında kalın bir bant yer almaktadır. Tenedos nekropolünden ele geçen iki örnekte, kulpların altından birbirine eşit kalınlıkta iki bant geçmektedir. Tenedos 244 ve 245 no.lu bantlı skyphoslar bu dış bezeme şemaları ile rozetli skyphoslara benzemektedir. Tondolarında beş kollu yıldız motifi yer alan Tenedos örnekleri M.Ö.560/550-540 yıllarına tarihlenmektedir²⁷⁴.

2.4.2.Geç Tip Bantlı Skyphoslar

Bu seri, genel olarak erken tipin alt gruplarından olan bir veya iki kalın bantla dekore edilen örneklere benzer dekorasyona sahiptir. Burada dekorasyonun ana unsuru olan bantlar, bir kalın bir ince bant ya da kalın bir bant şeklinde görülür. Ağız kenarında da kalın veya ince bir bant bulunur. Ağız kenarındaki bant ile gövdede yer alan bant arasında kalan bezemesiz alanın oldukça daraldığı örnekler mevcuttur. Örneklerin tamamı halka kaidelidir. İç yüzde genellikle kırmızı bant veya nadiren rezerve bant uygulamaları, bazı örneklerde de iç yüzde rulet izleri

²⁶⁸ Thalmann, s.67,69, Pl.II:1-3.

²⁶⁹ Hürmüzlü, Akpınar, s.288, Fig.35:152/1.

²⁷⁰ Blegen, Pl.293:9.

²⁷¹ Boardman. Tocra ,II, Pl.13: 2024, 2025.

²⁷² Hürmüzlü, Akpınar, s.291

²⁷³ Calvet-Yon, Salamis, PL.V: 45.

²⁷⁴ Özkan, Tenedos, s.99, Lev.53:244,245.

görülmektedir. Örneklerin büyük çoğunluğunda gövde altında herhangi bir bezeme bulunmazken nadir olarak kalın konturlu ışın motifi görülmektedir²⁷⁵.

Tocra'dan ele geçen ve M.Ö. 565-520/510 yılları arasına tarihlenen iki örnekte gövde üzerinde bir adet kalın bant görülmektedir²⁷⁶. Tocra'dan başka bir örnekte ise bir kalın bir ince bant görülmektedir²⁷⁷. Klazomenai Yıldıztepe nekropol alanından ele geçen M.Ö. 500 yıllarına tarihlenen bir örnek, serinin en geç buluntusu olarak değerlendirilmiştir²⁷⁸. Ayrıca M.Ö. 525-500 yılları arasına tarihlenen Klazomenai Akpınar nekropolisinden ele geçen örnekler, kentnin diğer alanlarında ele geçen örneklerle göre daha küçük boyutlu örnekleri içermektedir²⁷⁹. Abdera bantlı skyphos örnekleri M.Ö. 6 ve 4. yüzyıl arasındaki zaman dilimi içine yerleştirilir ve geç örneklerinin M.Ö. 4. yüzyılın başlarına kadar devam ettiği düşünülmektedir²⁸⁰.

Teos parçaları arasında, bantlı skyphosların geç serisi içinde değerlendirilecek bir adet örnek bulunmaktadır. Ancak parça çok küçüktür ve bu nedenle sınıflandırmada hata payını göz ardı etmemek gerekir. Kat. No.21 örnek, ağız kenarında ve gövde de kalın turuncu bandı ile koruna gelmiş küçük bir parçadır (Kat.No.21, Fig.4, Lev.3). İç yüzde oldukça silik durumda kalın kırmızı bir bant görülmektedir. Dış yüzde kulp yüksekliği arasında kalan iki bant arasındaki bezemesiz alanın darlığı, parçamızın Geç Tip Bantlı Skyphos grubu içine sokulma ihtimalini arttırmaktadır. Tocra ve Klazomenai örnekleri ile benzerlik kurulan parça, M.Ö. 6. yüzyılın son çeyreği ile M.Ö. 5. yüzyılın ilk yılları içine tarihlenmelidir.

Kat.22, 23 ve 24 no.lu Teos örneklerinde, ağız kenarlarında yer alan bant ile ana bezeme unsuru olan gövdedeki bandın arasında kalan rezerve alanın dar olduğunu görüyoruz. Ayrıca 22 ve 23 numaralı örneklerin iç yüzlerinde, gövdeye geçişte kalın kırmızı bant, 24 no.lu örnekte ise ağız kenarında kırmızı bant koruna gelmiştir. Bu veriler parçaları bantlı kase grubunun geç örnekleri arasına dahil ediyor görünse de parçaların çok küçük olması nedeni ile net konuşmak yanlış olacaktır. Çünkü aynı dış ve iç bezeme unsurlarını taşıyan tek rozetli skyphoslara ait olma ihtimalini göz ardı etmemek gerekir. (Kat. No.22,23,24 Fig.4, Lev.3)

²⁷⁵ Ersoy Klazomenai'den ele geçen geç tip bantlı kaseleri üç alt grupta inceler ve ışın motifli bu örnekleri üçüncü alt grup olarak sınıflandırır. Ersoy, Clazomenae, s.375-378.

²⁷⁶ Boardman, Tocra I, s.56, Fig.28:746 ve Tocra II, s.23-24, Fig.9:2038.

²⁷⁷ Boardman, Tocra I, Lev.38:752.

²⁷⁸ Baç, Doğu Yunan, s.89, Lev.26:65

²⁷⁹ Hürmüzlü, Akpınar, s.293, Fig.6:34/1 ve Fig.12:63/2

²⁸⁰ Koukouli-Chrysanthaki, s.46, Fig.18

2.5.LOTUSLU SKYPHOSLAR

Diğer skyphoslarda olduğu gibi bu seri de adını, bezeme alanındaki ters asılmış lotus çiçeğinden almaktadır. Bezeme alanının merkezinde lotus çiçeği motifi, iki yanında birer adet firnis nokta ya da leke ve kulpların yanında ise bezeme alanını iki yandan sınırlayan dikey çizgiler dekorasyonu oluşturur. Genellikle ağız kenarında ince bir bant bulunur. Kulplar hafifçe yukarı kalkık ve boyalıdır. Lotuslu skyphoslar, sayılı yerleşim yerinde, diğer gruplara oranla nicelik olarak daha az tespit edilmişlerdir. Klazomenai buluntuları daha geniş bir zaman dilimi içine yayılmasından, form ve bezeme şemalarında gözlenen bir takım farklılıklar nedeni ile üç evrede incelenmiştir²⁸¹.

Daha derin ve kalın cidara sahip erken örneklerde kulpların yanındaki dikey çizgiler kalındır ve bezeme alanı, alttan üçlü ince çizgi grubu ve onun da altında kalın bir firnis bant ile sınırlanmaktadır. İç yüzü kaplayan firnis boya üzerinde ek boya ile yapılmış beyaz-kırmızı-beyaz bant grupları ile erken rozetli skyphoslarla çağdaşlık göstermektedir. Bu bant grupları, iç yüzde üç kez tekrarlanmaktadır. M.Ö. 590/580-570 yıllarına tarihlenen Klazomenai'den ele geçen iki örnekte aynı iç yüzey uygulamaları görülmektedir²⁸². M.Ö.6 yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarına doğru cidar nispeten incelik, yan dikey çizgiler çoğalır ve incelik. Ayrıca bezeme alanını alttan kalın ve ince bantlar sınırlarken iç yüzde kırmızı bant kullanıldığı görülür. Larissa lotuslu skyphos örneğinde,²⁸³ bezeme alanını alttan sınırlayan bantların biri ince diğeri kalındır ve ağız kenarında ince bir bant yer almaktadır. Bezeme alanı dardır ve lotus çiçeği küçüktür. Bir başka Klazomenai örneğinde de aynı şekilde bezeme alanının altında biri ince diğeri kalın iki bant yer alır ve yan dikey çizgiler ince ve çok sayıda. M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreği içine yerleştirilen serinin benzer örnekleri Naukratis²⁸⁴, Histria²⁸⁵ ve Vroulia'dan²⁸⁶ bilinmektedir.

Klazomenai grubu içinde, M.Ö. 550 den sonraya tarihlenen ve lotuslu skyphos serisinin son örnekleri olarak değerlendirilen parçalar mevcuttur. Bu

²⁸¹ Ersoy, Klazomenai, s.365.

²⁸² Baç, Doğu Yunan, s.75, Lev.20:51-52.

²⁸³ Boehlau-Schefold, Taf.50:11.

²⁸⁴ Price, s.186-187, Fig.9.

²⁸⁵ Alexandrescu, Pl.21:234, Lambrino, s.59.

²⁸⁶ Kinch, s.140, Fig.46, Fig.25:1.

örneklerde cidar oldukça incelmış, dekorasyondaki yan dikey çizgiler ortadan kalkmış ve lotus çiçeğinin iki yanındaki noktaların yerini ek beyaz noktalı daireler almıştır²⁸⁷.

Teos örnekleri arasında bir skyphosa ait gövde parçası olan Kat.28 nolu parça üzerinde; yatay, üçlü ince bant sırası altında kalın bir firnis bant ve bunları dikey olarak kesen altı adet ince çizgi koruna gelmiştir (Kat. No.28, Lev.4). İç yüzde ise koyu renk firnis üzerinde aralıklı olarak yerleştirilmiş iki adet beyaz-kırmızı-beyaz bant grubu yer almaktadır. Parça, dış ve iç dekorasyon unsurları göz önüne alındığında lotuslu kase serisine ait bir parça olmalıdır. Söz konusu parça, cidar kalınlığı, bezeme kuşağının altında yer alan üçlü ince bantlar ve iç dekorasyonu ile serinin en erken örneklerine işaret ederken, diğer yandan bezeme alanını sınırlayan dikey çizgilerin incelikleri ve sayıca fazla oluşları ile M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarına ait örneklerin özelliklerini de taşımaktadır. Bu özellikleri ile Kat.29 no.lu örneğimiz M.Ö. 6.yüzyılın ilk çeyreği içinde üretilmiş olmalıdır.

2.6. GRUPLANDIRILAMAYAN PARÇALAR

Doğu Yunan seramik repertuarının bilinen grupları içinde yer bulan, yukarıda bahsedilen toplam 28 adet parça dışında, çalışmamıza konu 53 parça seramik içinden bir grup sınıflandırılmamıştır. Bunlar 9 adet ağız kenarı ve/veya kulp parçası, 15 adet dip ve gövde altı parçası, 2 adet gövde parçasını içermektedir²⁸⁸. Özellikle dip parçalarında görünen ışın motifi, tondo da rezerve daire ve tondoyu çeviren ek boya ile yapılmış bant dekorasyonları gibi geç Doğu Yunan seramiklerinin neredeyse tümünde görülen ortak özellikleri taşımaları hem de çok küçük parçalar halinde olmaları nedeni ile belli bir grup içine dahil edilmemişlerdir.

Kat.12 no.lu, örnek bir kaseye ait gövde parçası olup bezeme şemasına ait sadece kalın konturlu eşkenar dörtgenin bir kısmı koruna gelmiştir (Kat No.12, Lev.2). Kuşlu skyphos serisi içinde yer alması kuvvetle muhtemel Kat.12 no.lu örnek çok küçük olması, dolayısıyla çok fazla bir veri ortaya koymaması nedeniyle yukarıdaki gruplar içine dahil edilmemiştir.

²⁸⁷ Ersoy, s. 366-367, Record.157, 158.

²⁸⁸ İstatistiki bilgiler için bkz. S.44, 1 Numaralı Tablo

Ayrıca 13 no.lu örnek üzerinde ise solda üç adet dikey çizgi ve altta biri kalın diğeri ince iki adet bantla sınırlanan metop içinde bir figürün çok az kısmı koruna gelmiştir (Kat No.13, Lev.3). Bu figürün ne olduğu tam olarak anlaşılamamakla birlikte doldurma figürlerine ait bir bölüm olabileceği düşünülmüştür. Söz konusu iki parçanın kuşlu skyphos serisi içinde yer almaları gerektiği düşünülse de çok küçük olmaları nedeniyle fazla bir veri ortaya koymamalarından yukarıdaki gruplar içinde net bir değerlendirmeye dahil edilememişlerdir.

Bazı parçaların küçük olmalarından dolayı hangi grupta oldukları konusunda tartışmalı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Kat.18 no.lu parça, paneli gövdenin alt yarısından ayıran yatay çizgi ya da çizgi gruplarının olmadığı bir örnektir. Bu örnekte kaideden bezeme alanına uzanan ışıklardan biri ve kulpların yanında yer alan dikey çizgilerden biri koruna gelmiştir (Kat.No.18, Fig.4, Lev.3). Dış dekorasyondaki bu kısıtlı unsurlarla, hangi gruba ait olduğu net olarak anlaşılamamakla birlikte parça, kuşlu, meanderli veya rozetli skyphosların geç örneklerinde görülen gövde altı ışın motifli gruplarından birine ait olmalıdır. Rozetli Histria örneğinde, kulpların yanında gövde altına uzanan dikey çizgiler ve kaideden bezeme alanına uzanan ışın motiflerinden biri görülmektedir²⁸⁹. Kat.18 no.lu parça, iç dekorasyonundaki polikrom bant uygulaması ile de bu örneğe yakınlık göstermektedir. Bu durum parçayı rozetli kaseler grubu içine dahil etmektedir. Ancak Megara Hyblea'dan ve Vroulia'dan kuşlu skyphos örneklerinde de ağız kenarından gövde altına inen çizgi ve kaideden yukarı uzanan ışın motifleri görülmektedir²⁹⁰. Şu halde Teos örneğimiz koruna gelmiş bölümü ile gruplandırmaya çok izin vermemekle birlikte ağız çapı ve iç bezemedeki benzerliği ile Histria örneğine daha yakın görülmektedir. Işınlı gövde altı bezemesi ve iç yüzdeki polikrom bant dekorasyonu ile parça, M.Ö. 7. yüzyılın son çeyreği ile M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreği arasında bir zaman dilimine ait olabileceği önerilmiştir.

Kaide parçaları; halka ve disk şeklinde kaidenin bir arada kullanıldığını göstermekle birlikte halka kaidelerin disk kaideye oranla daha yaygın olduğu anlaşılmaktadır. Hem halka kaide hem de disk şeklinde kaidelerin tondolarında görülen rezerve daire ve bazı örneklerde onu kuşatan bant veya bantlar ile kaide parçalarının neredeyse yarısında görülen ışın motifleri, elimizdeki parçaları, M.Ö. 7.

²⁸⁹ Alexanderescu, Pl.21:207

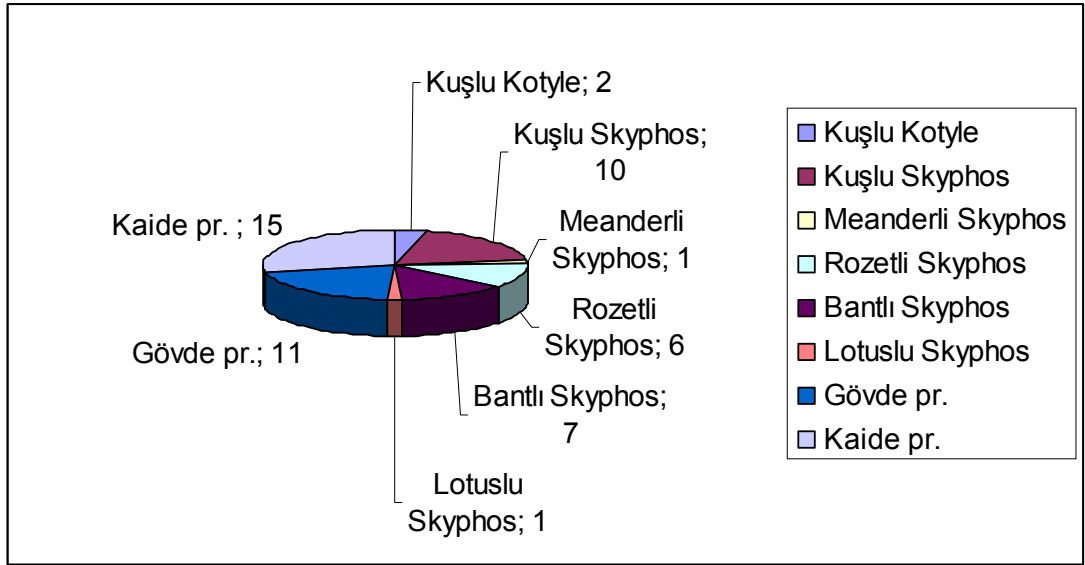
²⁹⁰ Vallert-Villard, Pl.63:2; Kinch, Pl.42.18,2a

yüzyılın son çeyreğine tarihlememize olanak sağlamaktadır. Ancak mevcut durumları ile kaide parçalarını, yukarıdaki gruplandırma içinde kuşlu, rozetli veya bantlı gruplar içinde bir yere yerleştirmek doğru olmayacaktır.

SONUÇ

Teos Doğu Yunan Kaseleri adlı bu çalışmada; Prof.Dr.Yusuf BOYSAL ve Prof.Dr.Baki ÖĞÜN tarafından 1962-1965 yılları arasında Teos antik kenti tiyatrosunun 100 metre kadar güneyinde gerçekleştirilen kazı çalışmalarında açılan “E” çukurundan ele geçtiği anlaşılan Doğu Yunan kökenli 53 adet parça ele alınmıştır.

Araştırmaya konu 53 adet Doğu Yunan kasesinden 27 adedi serinin alt grupları içine yerleştirilmiş ancak 26 adet parça sınıflandırılmamıştır. Parçalara genel olarak baktığımızda, aşağıdaki istatistik tablosu açığa çıkmaktadır.

Tablo.1

Form ve dekorasyonları ile hemen hemen aynı karakteri gösteren kotyle ve skyphoslar Doğu Yunan Kaseleri ana başlığı altında yer almaktadırlar. Derin gövde formu ve ağız kenarını çevreleyen belirgin çentik ile geç geometrik dönemin kotyle formu, daha sığ bir gövdeye sahip Doğu Yunan üretimi skyphosların öncüleri olarak kabul edilmektedir. Her iki form da ağız kenarına paralel ya da hafifçe yukarı kalkık karşılıklı çift kulpludur. Kotyle formunda ve erken döneme tarihlenen skyphoslarda geniş halka kaide yaygın olarak kullanılırken geç örneklerde düğme dip görülmeye başlar. Aslında bu kaselerin bir arada değerlendirilmesini sağlayan formlarındaki

benzerlik yanında diğerk ana sebep bezeme Őemalarıdır. Dört eşit metobun uygulandığı bezemeye sahip Nestor kabı, serinin baŐlangıcına yerleŐtirilir²⁹¹.

Elimizdeki 53 adet parça içinde, 12 adedi kuşlu kase serisine aittir. Bugüne kadar yapılan çalışmalara bakıldığında; kuşlu kase serisine ilişkin, merkezlere göre değişen farklı tipolojiler yapıldığını görüyoruz. Teos kuşlu kase parçaları yeni bir tipoloji yapmama izin vermeyecek kadar az olması nedeni ile bu çalışmada genel kabul gören Coldstream'ın kuşlu kotyle ve skyphos tipolojisi esas alınmıştır. 12 adet kuşlu kase parçası arasında serinin ilk örnekleri arasında değerlendirilen iki adet kuşlu kotyle parçası bulunmaktadır.1 no.lu parçada, özellikle dört metoplu seride yaygın olarak kullanılan ağaç meander motifini vardır (Kat.No.1.). Ancak ağaç meander motifine sahip Samos örneği, nadiren de olsa bu motifin üç metoplu kotylelerde de kullanıldığı göstermektedir²⁹². 2 no.lu örneğimiz de (Kat.No.2) derin formu, ağız kenarını çevreleyen derin çentik ve bezeme stili ile bir kotyle olmalıdır. Her iki parça, Coldstream'ın kuşlu kotyle serisinin son iki grubu içine yerleştirilmiş ve diğer merkezlerde ele geçen örnekler ile karŐılaŐtırılması sonucunda M.Ö. 8. yüzyılın son yılları ile M.Ö. 7. yüzyılın ilk çeyreği içinde bir zaman dilimine ait olabileceği önerilmiştir.

Elimizdeki diğer kuşlu kase parçaları üç metoplu bezeme Őemasının uygulandığı skyphoslar olup M.Ö. 7. yüzyılın baŐlarından, son çeyreğine uzanan zaman dilimi içine tarihlendirilmiŐlerdir. Ancak Tocra²⁹³, Klazomenai²⁹⁴ ve Histria'dan²⁹⁵ ele geçen örnekler geç kuşlu skyphosların üretimine ait son tarihi M.Ö. 6. yüzyılın ilk yıllarına doğru çekmektedir. Bu veriler göz önünde tutularak elimizdeki geç tip kuşlu skyphos parçalarının M.Ö. 6. yüzyılın ilk yıllarına uzanabileceğini göz ardı etmemek gerekir.

Parçalar arasında bir adet meanderli skyphos parçası bulunmaktadır (Kat.No.14). Meanderli skyphoslar, geç kuşlu skyphosların gelişim sürecine paralel bir gelişim göstermiŐlerdir. İç yüz bezemesinde polikrom bant uygulaması görülen Klazomenai-Akpınar nekropolü örneği ile benzerlik kursak bile Kat.14 no.lu örneğimizin koruna gelmiş bölümünün iç yüzünde polikrom bant uygulaması

²⁹¹ Coldstream, s.278.

²⁹² Walter, Tafel.44:267.

²⁹³ Boardman, Tocra II, s.21.

²⁹⁴ Ersoy, Clazomenae, s.311.

²⁹⁵ Lambrino, s:39, fig.7-8.

yoktur²⁹⁶. Benzer örneklerinden yola çıkılarak parça M.Ö. 7. yüzyılın son yılları ile M.Ö. 6. yüzyılın ilk yılları içinde bir tarihe ait olmalıdır.

53 adet parçanın içinde diğer bir grubu da 3 adet parça ile rozetli skyphoslar oluşturmaktadır. Üç metoplu yıldız rozetli skyphosların, kuşlu skyphoslardan rozetli skyphoslara geçiş evresinde kısa süreli olarak kullanıldığı düşünülmektedir²⁹⁷. Teos rozetli skyphos örnekleri arasında, bu geçişi temsil eden yıldız rozetli parça bulunmamaktadır. Elimizde bulunan rozetli parçalar, nokta rozetli örnekleri temsil etmektedir ancak çok küçük parçalar olmaları nedeni ile çok veya tek rozetli ve metoplu veya metopsuz olarak adlandırılan alt gruplar içinde sınıflandırılmaları mümkün olamamıştır. Rozetlerin belirgin olarak görüldüğü iki parçada (Kat.No.15,16), rezerve alanın daralması ile rozet motifininin alt kısmı kapanmış durumdadır. Bu özellikleri ile geç tip rozetli skyphos grubu içine dahil edilmelidirler. Bu iki rozetli skyphos örneği, Klazomenai örnekleri²⁹⁸ ile karşılaştırıldığında M.Ö. 6. yüzyılın ikinci çeyreğinden sonraki bir zaman dilimi içinde yer almalıdırlar.

Rozetli gruba girebilecek ancak temkinli yaklaşmamızı gerektirecek üç adet parça vardır. Kat.25 no.lu örnek, iç yüzde taşıdığı rulet izi ve diğer özellikleri ile geç tip tek rozetli skyphoslar içinde değerlendirilmesi gerekirken parçanın çok küçük olması bizi temkinli kılmaktadır. Çünkü iç bezemede kullanılan rulet aynı zamanda geç tip bantlı skyphoslarda da karşımıza çıkmaktadır.

Bantlı skyphoslar 3 adet parça ile temsil edilmektedirler. Kat.No.19, 20 ve 44 nolu parçalar, bantlı skyphos serisi içinde en yaygın alt grubu oluşturan ve subgeometrik ruhun izlerini taşıyan üçlü bant grupları ile dekore edilmiş en erken grubun²⁹⁹ temsilcileri olarak değerlendirilmişlerdir. Bu erken tip bantlı skyphoslar, iç dekorasyonlarındaki benzerliklerden dolayı geç tip kuşlu skyphoslarla çağdaş olarak kullanım görmüşlerdir. Elimizdeki parçalar içinde geç tip bantlı skyphos örneklerinin varlığından bahsetmek mümkündür. Söz konusu dört adet parça (Kat. No.21, 22, 23, 24), koruna gelmiş bölümleri ile geç tip bantlı skyphos serisine ait olabileceği gibi benzer özelliklerinden dolayı rozetli skyphos serisine de dahil olma ihtimali göz ardı edilmemelidir

²⁹⁶ Hürmüzlü, Akpınar, Fig 51:205/1.

²⁹⁷ Baç, Doğu Yunan, s.37, Bilge Hürmüzlü, Vazo Formları, s.31, Lev.4:15.

²⁹⁸ Baç, Doğu Yunan, Fig.16:42 ve Fig18:48; Ersoy, Clazomenae, s.372,373, Hürmüzlü, Vazo Formları, Lev.6:25.

²⁹⁹ Ersoy, Clazomenae, s.373-374.

53 adet parça içinde, lotuslu skyphos olarak değerlendirilen bir adet parça söz konusudur (Kat. No.28). Parça üzerinde lotus bezemesi olmamasına rağmen iç ve dış dekorasyon unsurlarının, Klazomenai lotuslu skyphos örneklerine benzerlikleri nedeni ile lotuslu skyphos serisine dahil edilmiş ve M.Ö. 6. yüzyılın ilk çeyreği içinde değerlendirilmiştir.

Çalışmaya konu parçalar, Agora deposunda ilk kez ele geçtiği zaman bazı torbaların içinde oldukça yıpranmış durumda buluntu kartları olduğu görülmüştür. Mevcut buluntu kartları üzerinde yıl, sektör ve derinliğe ait bilgilerin varlığı, söz konusu parçaların stratigrafik açıdan da değerlendirilebileceğini akla getirmiştir. Bu amaçla, karşılaştırılmak sureti ile tarihlenebilmiş parçaların, stratigrafik bilgilerle desteklenip desteklenmediğine bakılmıştır. Aşağıdaki çizelgede parçalar, buluntu etiketlerinde belirtilen sektör ve derinliklerine göre sıralanmıştır. Elimizde kazı notları olmaması nedeni ile söz konusu derinliklerin, toprak yüzeyinden mi, yoksa deniz seviyesine göre mi alındığı net olarak bilinmese de deniz seviyesine göre alındığı fikri ağırlık kazanmaktadır. Her ne kadar bu döneme ait parça sayısı yeterli olmasa da, 1963 yılı E Açması Roma Duvarı dibi kuzey eki açmasından (sondajından) toplanan parçalar stratigrafik için net bir veri ortaya koymazken, 1965 yılı A+B Odası Roma Duvarının Kuzeydoğusundan ele geçen parçalar daha anlamlı sonuçlar sunmaktadır ve çalışmaya konu parçaların karşılaştırmalarla yapılan tarihlenmesini destekler görülmektedir.

1963 yılı etiketlerdeki seviyelere göre buluntuların dizilişi

E Açması Roma Duvarı dibi kuzey eki

4.56-4.39/4.36 metre

Kat.No.1 Kotyle (8.yüzyıl sonu)

Kat.No.5 Skyphos II./III.tip (675-615)

Kat.No.16 Rozetli skyphos geç tip (6. yüzyılın sonu)

Kat.No.30 Halka kaide

Kat.No.31 Halka kaide

1965 yılı etiketlerdeki seviyelere göre buluntuların dizilişi

A+B Odası Roma Duvarının Kuzeydoğusu

4.50-4.35 metre	Kat.No. 2 Kuşlu Kotyle (7. yüzyılın başları) Kat.No.41 Kaide Parçası
3.85-3.70 metre	Kat.No.21 Bantlı Skyphos (6. yy son çeyreği 5. yüzyılın ilk yılları) Kat.No.51 Skyphos Ağız Profili Parçası
3.51 metre	Kat.No.17 Tek Nokta Rozetli skyphos (6. yüzyılın ilk yarısı) Kat.No.49 Skyphos Ağız Profili Parçası Kat.No.53 Skyphos ağız ve gövde parçası
3.50—3.20	Kat.No.13 Skyphos Gövde Parçası Kat.No.34 Kaide Parçası
3.20-3.05	Kat.No.4 Kuşlu Skyphos (7. yüzyılın ortaları) Kat.No.40 Kaide Parçası (Geç Tip, 7 yüzyılın sonları)

Yol Döşemi İçinden

3.51 metre	Kat.No.24 Bantlı Skyphos (Geç Tip) Kat.No.31 Kaide Parçası
3.35-3.25 metre	Kat.No.42 Kaide parçası

A Odası Roma Duvarının Kuzeydoğusu

4.50 metre	Kat.No.19 Bantlı Skyphos (6. yüzyılın ikinci yarısı)
4.50-4.35 metre	Kat.No.25 Skyphos Ağız Parçası Kat.No.38 Kaide Parçası (Geç Tip) Kat.No.39 Kaide Parçası (Geç Tip) Kat.No.48 Bantlı Skyphos Kat.No.36 Kaide Parçası

Doğu Yunan kaselerinin üretim yerlerine ilişkin, İonia Bölgesi ve Teos'un rolü son yıllarda araştırmacılar için önemli bir tartışma konusudur. Özellikle 19. yüzyılın sonlarında Mısır'daki yerleşimlerde yapılan çalışmalar ile Yunan figürlü seramiğinin üretim merkezleri üzerine yapılan tartışmalar bilim dünyasını meşgul etmeye başlamıştır. Batı Anadolu'da özellikle İonia'da yapılan kazı ve araştırmalar,

Arkaik Dönem seramiğinin üretildiği bölge ve kentlerle ilgili tartışmaların güncelliğini korumasını sağlamıştır. 1980 li yıllarla birlikte arkeometrik yöntemlerin seramik üretim merkezleri sorununa dönük olarak uygulanması, kazısı yapılmakta olan İon kentlerinin sayısının artması, deniz aşırı yerleşimlerde batı Anadolu ile ilişkili buluntuların sürekli olarak gün ışığına çıkarılıyor olması gibi sebepler, Arkaik Dönem seramiğinin üretim merkezlerine dönük yeni önerilerin yapılmasını gerektirmiştir.³⁰⁰ Bu çalışmalarda öncelikli olarak figürlü seramikler, amphoralar ve bu çalışmanın konusunu oluşturan içki kaselerinin daha çok tartışıldığı görülmektedir. Tüm bu malzeme grupları arasında uzun bir zaman dilimi içerisinde standartlaşmış form ve bezemeleri ile ayırt edilen ve İon kentleri dışında deniz aşırı yerleşimlerde sıklıkla karşılaşılan içki kaselerinin üretim yeri/yerleri sorunu tartışmalara sıklıkla konu edilmektedir.³⁰¹

Coldstream bu seriyi ve ilişkili formlarını Rhodos üretimi olarak nitelendirmenin kaçınılmaz olduğunu belirtirken³⁰² Cook, serinin üretim yeri için ihtiyatlı olmakla birlikte Doğu Yunan bölgesinde açıkça bir üretim yapıldığına değinmektedir³⁰³. Tarsus'ta ele geçen kuşlu kase serisi, malzeme ve teknik açıdan Rhodos üretimine bağlanmakta ve tek bir atölyede yani tek bir merkezde üretilmiş oldukları vurgulanmaktadır³⁰⁴.

Naukratis ve Vroulia'dan ele geçen kuşlu kaselerin Rodos üretimi kaselere yakın benzerliğinden dolayı Pfuhl, bunların Rhodos üretim olduklarını düşünmektedir³⁰⁵. Kinch ise Vroulia'dan ele geçen bu seriye ait kapları üreten atölyelerin muhtemelen Ege Denizi'nin doğu kıyıları ve adalarda olabileceğini söylemektedir³⁰⁶. Naukratis'in Vroulia'dan etkilendiği ve ilişki içinde olduğu düşünülse de Naukratis'te ele geçen ancak Vroulia'da bulunmayan gözlü skyphos

³⁰⁰ P. Dupont tarafından yapılan kil analiz sonuçlarından önce Rhodos gerek kuşlu kaselerin, gerekse figürlü seramiklerin en önemli üretim merkezi olarak görülmekteydi. Yaptığı kil analizleri sonrasında batı Anadolu seramik üretimine dönük tartışmalar için yeni bir dönemin başladığı söylenebilir: Dupont 1983; Son yıllarda yapılan çalışmalar ise deniz aşırı yerleşimlerde İonia merkezlerini takip eden yerel üretimlerin varlığını kanıtlayabilecek veriler sağlamıştır: Kerschner, Keramik, s.129-155.

³⁰¹ Udo Schlotzhauer-Alexander Villing, "East Greek Pottery From Naukratis, The Current State of Research", **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, ss. 56-57.

³⁰² Coldstream, 298.

³⁰³ Cook, East Greek, s.27.

³⁰⁴ Goldman, 295.

³⁰⁵ Price, s.184. Dip. Not.26.

³⁰⁶ Kinch, s.133.

parçaları başka merkezleri göstermesi açısından önemlidir³⁰⁷. Hayes ise rozetli, meanderli ve bantlı kaselerin üretim yerlerini Kuzey İonia olarak kabul eder³⁰⁸ ancak Abdera örneği değişik üretim yerleri olabileceğinin önemli bir kanıtıdır³⁰⁹. Boardman ise Khios kuşlu kase serisi için bir kısmının ithal bir kısmının ise yerel üretim olduğunu söylemektedir³¹⁰. Buluntu yerlerinden hareketle ve arkeometrik sonuçlara göre üretim yerlerine dönük yapılan tartışmalar güncelliğini korumaktadır³¹¹.

Bu çalışmanın konusunu oluşturan Doğu Yunan Kaselerinin Teos buluntusu olması yukarıda söz edilen güncel tartışmalara yeni bir boyut kazandıracığı için özel bir öneme sahiptir. Burada tanıtılan buluntular dışında 1996 yılında Teos'ta yapılan kazı çalışmalarında bir kremasyon mezarın hediyeleri olarak ortaya çıkarılan çok sayıdaki geç geometrik kotyle³¹², üretim yeri sorununa dönük olarak Teos'un önemli bir üretim yeri olabileceği şeklindeki bazı önerileri doğrulamaktadır. Bir merkezde her hangi bir buluntunun çok sayıda ele geçmesi, diğer veri yığınları olmadan henüz ihtiyatla bakılması gereken bir yorum olarak görülmelidir. Doğu Yunan kaseleri üzerine farklı merkezlere ait buluntular üzerine yapılan arkeometrik araştırmalar bazı tekil ya da az sayıda örneğin başka merkezlerde üretildiğini göstermiş olmakla birlikte, temel üretim merkez ya da merkezlerinin Kuzey İonia'da aranması gerektiğini göstermiştir.³¹³ Bölgesel anlamda yapılan bu lokalizasyona rağmen elde

³⁰⁷ Price, s.186.

³⁰⁸ Uthli, s.11.

³⁰⁹ Koukouli-Chrysanthaki,, s.42, Fig.17.

³¹⁰ Boardman. Greek Emporio, s.135.

³¹¹ Bu çalışmanın konusunu oluşturan doğu yunan kaseleri ve diğer malzeme gruplarının üretim yerleri sorununa dönük kısa araştırma tarihçesi için bkz. Kerschner 2002, s. 63 vd...

³¹² Özkan, Brandgrab, ss.57-78

³¹³ Kuzey İonia merkezleri dışındaki üretimlerle ilgili olarak bkz. Akurgal ve diğerleri, *Töpferzantren der Ostägäis*, ss.68, 85; Kerschner, *Das Keramik Bild*, s.223. Üretim merkezlerinin Kuzey İonia'da aranması gerektiği konusunda yapılan kil analizleri bir birini tekrar eden veriler sağlamıştır. P.Dupont'un 2 önemli merkez belirlediği görülmektedir: Klazomenai ve Kuzey İonia 2 atölyeleri: Dupont, ss.31, 33, 40 vd. Son yıllarda yapılan çalışmalarla Kuzey İonia'da 3 önemli üretim merkezi olduğu önerilmektedir. Doğu Yunan kaseleri için üretim yerleri farklı olarak kabul edilen ve kaseler dışında arkaik dönemin önemli malzeme grupları arasında yer alan orientalizan ve siyah figür stilinde bezeli seramiklerde üretmiş olan iki önemli merkez belirlenmiştir. E kil grubu için Klazomenai üretim merkezi olarak önerilmekte, benzer yoğunlukta ve türde malzemelerle tanımlanan B/C kil grubu için ise Teos önerilmektedir. Bu önemli gruplar dışında daha geri planda kaldığı söylenebilecek olan F kil grubu için Smyrna önerilmektedir, bkz. Akurgal ve diğerleri, *Töpferzantren der Ostägäis*, ss.83, 84; Kerschner, *Keramik*, ss.136,140; Kerschner, *das Keramik Bild*, s.223 dipnot 13, ss.224, 229; Schlotzhauer-Villing, s.57.

edilen gruplamalarda kil gruplarının nereye ait olabileceği kesin olarak söylenememektedir.³¹⁴

Teos'un önemli bir İon kenti olması, kolonizasyon hareketlerindeki etkin rolü, son yıllarda yapılan kil analizleri sonuçlarına göre figürlü seramik ve içki kaseleri üretildiğine dair kesinleşmemiş ancak olasılık dahilindeki veriler, Teos'un Kuzey İonia kentleri arasında önemli üretim merkezleri arasında görülmesinin temel sebepleri arasındadır.³¹⁵ Arkaik dönemde yerel kullanım, deniz aşırı ticaret, etnik (kolonizasyon) kaynaklı ilişkiler çerçevesinde üretilmiş malzemelerin, bazı bölgelerde birbirlerinin üretimlerini yakından takip eden (içki kaselerinde ve orientalizan stilde bezeli örneklerde olduğu gibi) üretimler olarak şekil aldığı görülmektedir. Dolayısıyla bugüne kadar yapılan çalışmalarda elde edilen veriler için çok daha fazla, stil ve form olarak birbirini tekrar eden örneğin analizinin yapılması, özellikle de yerleşimlerde yerel üretimler arasında değerlendirilen monokrom kaplar, günlük kullanım ve pişirme kaplarından oluşan analiz verilerinin artması gerekmektedir.

Teos'ta başlatılan kazı ve araştırmalarının uzun yıllardır sık sık kesintiye uğraması ve kısa süreleri kapsaması nedeniyle bilimsel kazılara ait veriler oldukça sınırlıdır. Teos'da yeni dönem kazılarının başlaması ile geometrik dönem tabakalarının ayrıntılı olarak ele alınacak olması üretim yeri probleminin yanında pek çok problemi de beraberinde çözecektir.

Teos antik kentinde 1962-1965 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmalarında "E" çukurundan ele geçtiği anlaşılan Doğu Yunan üretimi kase parçalarının, genel olarak kuşlu, rozetli, meanderlı, bantlı ve lotuslu tipleri içerdiği görülmüştür. Gözlu skyphos tipine ait herhangi bir parça elimizde mevcut değildir. Elimizdeki parçaların çok küçük kısımlarının koruna gelmiş olması birçoğunda form, bezeme özelliklerinin tam olarak saptanmasına olanak vermemektedir. Ancak

³¹⁴ Doğu yunan kaseleri için üretim yerleri farklı olarak kabul edilen ve kaseler dışında arkaik dönemin önemli malzeme grupları arasında yer alan orientalizan ve siyah figür stilinde bezeli seramiklerde üretilmiş olan iki önemli merkez belirlenmiştir. E kil grubu için Klazomenai üretim merkezi olarak önerilmekte, benzer yoğunlukta ve türde malzemelerle tanımlanan B/C kil grubu için ise Teos önerilmektedir: bkz. Akurgal ve diğerleri, *Töpferzantren der Ostägäis*, ss.83, 84; Kerschner, *Keramik*, ss.136, 140; Kerschner, *Das Keramik Bild*, s. 223 dipnot 13,ss.224, 229; Schlotzhauer-Villing, s.57.

³¹⁵ Akurgal ve diğerleri, *Töpferzantren der Ostägäis*, s.84. Bu yorumların şekil almasında 1960'lı yıllarda Teos'ta yürütülen çalışmaların sonuçlarının aktarıldığı ve ele geçen malzeme gruplarının özetinin verildiği yayınların da etkili olduğu anlaşılmaktadır: Boysal, *Teos 1962*, s.6 ve Boysal, *Teos 1965*, ss.231-233.

elimizde bulunan Teos Doğu Yunan kotyle ve skyphos parçaları M.Ö. 8. yüzyılın son yıllarından M.Ö.6. yüzyılın sonlarına uzanan bir tarih aralığında kullanım gördükleri yapılan inceleme ve karşılaştırmalar sonucunda anlaşılmaktadır.

KAYNAKLAR

AKURGAL, Ekrem. “Bayraklı. Erster Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Alt-Smyrna”, **AÜDTCF**, 8, 1950, ss.1-84.

AKURGAL, Ekrem. **Eski Anadolu Uygarlığı**, Net Yayınları, Ankara, 1989.

AKURGAL, Ekrem. **Eski İzmir I. Yerleşme Katları ve Athena Tapınağı**, TTK, Ankara, 1997.

AKURGAL, Meral. “Bayraklı Kazısı 1996”, **KST**, 19/1, Ankara, 1998, ss.755-762.

AKURGAL, Meral. “Bayraklı Kazısı 1997”, **KST**, 20/2, Ankara, 1999, s.33-46.

AKURGAL, Meral, Michael Kerschner, Hans Mommsen and W.Dietrich Niemeier, **Töpferzentren der Ostägäis**: Archäometrische und Archäologische Untersuchungen zur Mykenischen, Geometrischen und Archaischen Keramik aus Fundorten in Westkleinasien, Ergänzungshefte zu den Jahresheften des Österreichisches Archäologischen Institutes Heft 3, Wien, 2002.

ALEXANDRESCU, Petre. **Histra IV**, La Céramique d'époque Archaïque et Classique (VIIe- IVe s.), Institut D'Archéologie de Bucarest, Bucareşti, 1978.

BAÇ, M.Sinan. Klazomenai'de Bulunmuş Doğu Yunan Kaseleri, (Yayınlanmamış Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1985.

BAÇ, M.Sinan. Klazomenai'de Ele Geçen Geç Geometrik ve Subgeometrik Skyphoslar, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1987.

BEAN, George. **Eski Çağda Ege Bölgesi**, Çev.İnci Delemen, Arion Yayınevi, İstanbul, 2001.

BEQUIGNON, Yves. Laumonier Alfred, “Fouilles de Teos-1924”, **BCH** Vol.49, 1925, ss.281-321.

BLEGEN, W.Carl, Cedric G. Boulter, John L.Caskey, Marion Rawson. **Troy IV Settlement VIIa, VIIb and VIII**, Princeton University Press, Princeton,1958.

BOARDMAN, John. “Tarsus, Al Mina and Greek Chronology”, **JHS**, Vol.85, 1965, ss. 5-15.

BOARDMAN, John. **Excavation in Chios 1952-1955:Greek Emporio**, BSA, Suppl.Vol.6, London, 1967.

BOARDMAN, John ve John Hayes. **Excavationa at Tocra 1963-1965, The Archaic Deposits I**, BSA, Suppl. Vol.4, Oxford,1966.

BOARDMAN, John, John Hayes, Excavationa at Tocra 1963-1965, **The Archaic Deposits II and Later Deposits**, BSA, Suppl. Vol.10, Oxford, 1973.

BOEHLAU, Johannes ve Karl Schefold, **Larisa**, Band III, Die Kleinfunde, Berlin, 1942.

BOLDRINI, Sabrina. **Gravisca. Scavi Nel Sanktuario**, Le Ceramiche Ioniche, Bori, 1994.

BOULTER, Cedric. “A Pottery-Deposit Near Temple E at Corinth”, **AJA** Vol.41 No.2, 1937, ss.217-236.

BOYSAL, Yusuf, “1962 Senesi Kazıları Hakkında Kısa Rapor” , **TAD**, Sayı:XII-2, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 1965, ss.5-7.

BOYSAL, Yusuf, “Teos Kazıları 1965 Yılı Kısa Raporu”, **TAD XIV**, Sayı:1-2, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1967, ss.231-233.

BREIN, Friedrich. "Geometrisch Dekorierte Keramik aus Ephesos" **The Proceeding of the Xth. International Congress of Classical Archaeology**, Vol II Ankara-İzmir, 1973.

BROCK, J.K. ve G.Mackworth Young. **Excavations in Sipnos**, BSA Vol.44, 1949, ss.1-92.

BUJSKIKH, Alla. "The Earliest East Greek Pottery From Olbia Pontica", **Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion Symposium Güzelçamlı** 26 September-1 October, 1999, Mainz, 2007, ss.499-510.

CALVET, Yves ve Marguerite Yon. "Céramique Trouvée á Salamine (Fouilles de la Ville)" **Greek Geometric and Arcaic Pottery Found in Cyprus**, Stockholm 1977, ss.9-21.

CALVET Yves ve Marguerite Yon. "Salamine de Chypre et le Commerce Ionien" **Diffusion**, 1978, ss.43-51.

COLDSTREAM, J.Nicolas. **Greek Geometric Pottery**, A Survey of Ten Local Styles and Their Chronology, Updated Second Edition, Bristol Phonix Press, 2008.

CONDURACHI, Emil. **Histria II**, Editura Academiei Republicii Socialiste Romania, Bucureşti, 1966.

COOK, John M. **The Greeks in İonia and the East**, London, 1965.

COOK, John M. "On the Date of Alyattes Sack of Smyrna", **BSA** 80, 1985, ss.25-28.

COOK, Robert M. ve Pierre Dupont. **East Greek Pottery**, Routledge Reading in Classical Archaeology Series, London, 1998.

COURBIN, Paul. "La Céramique de la Grèce de L'est á Ras el Bassit", **Diffusion**, Naples, 1978, ss.41,42.

CRISTOFANI, Martelli M. "La Ceramica Greco-Orientale in Etruria", **Diffusion**, Naples, 1978, ss.150-212.

D'ANGELO, Ivan. "Imported Greek Pottery in Archaic Cyrene: The Excavations in the Casa del Propileo" **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, ss.181-198.

DUGAS Charles ve Constantin.Rhomaïos, **Exploration Archéologique de Délos XV. Les Vases Préhelléniques et Géométriques**, Paris, 1934.

DUPONT, Pierre. "Classification Et Détermination De Provenance Des Céramiques Grecques Orientales Archaïques D'Istros, Rapport Préliminaire", **Dacia** 27,1983, ss.19-43.

EILMANN, Richard. "Frühe Griechische Keramik im Samischen Heraion", **AM** 58, 1933, ss.47-145.

ERSOY, Yaşar E. **Clazomenae: The Archaic Settlements**, UMI Ann Arbor MI 48103, Bryn Mawr, 1993.

ERSOY, Yaşar E. " Klazomenai 900-500 BC. History and Settlement Evidence" **Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony**, Thessaloniki, 2004, ss. 43-76.

ERSOY, Yaşar E. "Notes on History and Archaeology of Early Clazomenae" **Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion Symposium Güzelçamlı** 26 September-1 October, 1999,Mainz, 2007.

FRASCA, Massimo. "Ceramiche Tardo Geometriche a Kyme Eolica", **Archäologische Forschungen**, Band 4, Akten des Symposions in Wien vom 24 bis 27.März,1999,Wien, 2000.

FURTWÄNGLER, Andreas. "Heraion von Samos: Grabungen im Südtemenos 1977, I. Schicht- und Baubefund, Keramik, **AM** 95, 1980, ss.149-224.

GJERSTAD, Einar. "Pottery from Various Parts of Cyprus", **Greek Geometric and Archaic Found in Cyprus**, Skrifter Utgivna Av Svenska Institutet I Athen, XXVI, Stockholm 1977, ss.23-59.

GOLDMAN, Hetty, George M.A.Hanfmann ve Edith Porada. **Excavations at Gözlükule, Tarsus III**, The Iron Age, Princeton University Press,1963.

GRAEVE, Volkmar von. "Milet, über die Arbeiten im Südschnitt an der Hellenistischen Stadtmauer 1963", **IstMitt**, 23-24, 1973-74, ss.63-115.

GRAEVE, Volkmar von. "Milet, Vorläufiger Bericht über die Grabungen im Südschnitt an der Hellenistischen Stadtmauer", **IstMitt**, 25, 1975, ss.35-59.

GREENEWALT, Crawford H. "Two Lydian Graves at Sardis", **California Studies in Classical Antiquity**, Vol.5, 1972, s.113-145.

GREENEWALT, Crawford H. "Lidya'da Çömlekçilik", **Lidyahılar ve Dünyaları**, Ed. Prof.Dr. Nicholas D.Cahill, YKY Yayınları, İstanbul, 2010, ss.107- 124.

HERODOTOS. **Herodot Tarihi**, Türkçesi:Müntekim Ökmen, Remzi Kitabevi, İstanbul,1973.

HÖCKMANN, Ursula, Astrid Möller. "The Hellenion at Naukratis: Questions and Observations", **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, ss.11-22.

HÜRMEZLÜ, Bilge. Klazomenai'de M.Ö.7. ve 6.Yüzyıl Bezemeli Vazo Formları, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir,1995.

HÜRMEZLÜ, Bilge. Klazomenai-Akpınar Nekropolisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2003.

JACOPI, Giulio. "Scavi nella Necropoli di Jalisso 1924-1928" **CIRh III**, Rhodos, 1929.

JACOPI, Giulio. "Esplorazione Archeologica di Camiro II" **CIRh VI-VII**, Rhodos, 1932.

JOLIVET, Vincent. "Le Sondage 1.M", **Cahiers De Claros II, Le'Aire des Sacrifices**, ed. Juliette de La Genière-Vincent Jolivet, Paris, 2003, ss.125-136.

KERSCHNER, Michael. "Ein Stratifizierter Opferkomplex des 7.Jh.s v. Chr. aus dem Artemision von Ephesos", **ÖJh** 66, 1997, ss.85-224.

KERSCHNER, Michael. "Perspectiven der Keramikforschung in Naukratis 75 Jahre nach Elinor Price", **Naukratis: Die Beziehungen zu Ost griechenland, Ägypten und Zypern in archaischer Zeit**. Atken der Table Ronde in Mainz, 25.-27.November 1999, Möhnese, 2001, ss.69-94,

KERSCHNER, Michael. "Zum Beginn und den Phasen der Griechischen Kolonisation am Schwarzen Meer", **Eurasia Antiqua** 12, 2006, ss.227-250.

KERSCHNER, Michael, "Zur Herkunftsbestimmung archaischer ostgriechischer Keramik: die Funde aus Berezan im Akademischen Kunstmuseum der Universität Bonn und im Robertinum der Universität Halle-Wittenberg", **IstMitt** 56, 2006, 129-155.

KERSCHNER, Michael. "Das Keramikbild von Ephesos im 7.und 6.Jh.V.Chr." **Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion-Symposion Güzelçamlı**, 26 Sep.-1Oct.1999, Mainz, 2007, ss.221-245.

KINCH, Karl F. **Vroulia**, Georg Reimer Libraire, Berlin, 1914.

KOUKOULI-CHRYSANTHAKI, Chaido. "The Cemeteries of Abdera", **Necropoles et Societes Antiques**, Actes du Colloque International du Centre de Recherches Archéologiques de l'Université de Lille III, Lille, 2-3 Décembre 1991, Naples 1994, ss.33-77.

KUNISCH, Norbert. **CVA Berlin** Band 4, München, 1971.

LAMBRINO, Marcelle F. **Les Vases Archaiques d'Histria**, Fundatia Regele Carol I, Bucureşti, 1938.

LAMP, Winifred. "Antissa", **BSA** 32 (1931-32), London, 1934, ss.41-67.

MILTNER, Franz und Helene. "Bericht über eine Voruntersuchung in Alt-Smyrna" **ÖJH** 27, Wien, 1932, ss. 129-188.

NEEFT, C.William. **Protocorinthian Subgeometric Aryballoi**, Allard Pierson Series, Amsterdam, 1987.

ORLANDINI, Piero. "Ceramiche Della Grecia Dell'Est A Gela", **Diffusiön**, 1978, ss.93-98.

ÖĞÜN, Baki, "Teos Kazıları 1963", **TAD**, Sayı:XIII-1, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1965, ss.115-121.

ÖZGÜNEL, Coşkun. Bayraklı (Ion) Geometrik Seramiği, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 1972.

ÖZGÜNEL, Coşkun. "Spätgeometrische Keramik in Bayraklı:Alt-Smyrna", **Diffusion**, 1978, ss.17-26.

ÖZKAN, Turan. Tenedos Arkaik ve Klasik Nekropolü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1993.

ÖZKAN, Turan. “Funde aus einem spätgeometrischen Brandgrab”, **Arkeoloji Dergisi IVX**, (2009/2), Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir, 2009, ss.57-78.

PAUSANIAS. Classical E.Text: Pausanias, **The Description of Greece**, Trans.by.W.H.S.Jones, <http://www.theoi.com/text/Pausanias,1A.html>,23.10.2010.

POSAMENTIR. Richard. “The Greek in Berezan and Naukratis: A Similar Story”, **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London,2006, ss.159-167.

PRICE, E.R. “Pottery of Naukratis”, **JHS** 44, 1924, ss.180-222.

The Princeton Encyclopedia of Classical Sites, Edited by Richard Stillwell, Princeton University Pres, New Jersey, 1976.

ROBERTSON, Martin. “The Excavation at Al Mina, Sueidia IV:The Early Grek Vases”, **JHS**, 60, 1940, ss. 2-21.

ROBERTSON, Martin. “The Excavation in Íthaca V:Geometric and Later Finds from Aetos”, **BSA**, 43, 1948, ss.1-124.

SCATTNER, Thomas. **Didyma**, Band 4, Die Fundkeramik vom 8.bis.4.Jahrundert v.Chr., Mainz, 2007.

SKARLATIDOU, Eudokia. “The Archaic Cemetery of the Clazomenai Colony at Abdera”, **Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony**, Thessaloniki, 2004, ss.249–260.

SCHLOTZHAUER, Udo, Alexander Villing. “ East Greek Pottery From Naukratis: The Current State of Research” **Naukratis: Greek Diversity in Egypt**, London, 2006, s.53-67.

SKUDNOVA, Varvara M. **Archaiceskij Necropol Ol’vii**, Leningrad, 1988.

STRABON. **Antik Anadolu Coğrafyası (Geographika: XII-XIII-XIV)**, Çev.Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993.

THALMANN, Jean Paul. "C ramique Trouv e   Amathonte", **Greek Geometric and Achaic Pottery found in Cyprus**, Skrifter Utgivna Av Svenska Institutet I Athen, XXVI, Stockholm 1977, ss.67-86.

UTILI, Federico. **Die Archaische Nekropole von Assos**. Assia Minor Studien 31, Bonn, 1999.

VALLET, George ve François Villard. **M gara Hyblaea II**, La Céramique Archaique.,  cole Française de Rome, Mélanges D'Arch ologie et D'Histoire Supp.1, Paris, 1964.

WALTER, Hans. **Frühe Samische Gefässe, Samos V**, Rudolf Habelt Verlag GMBH, Bonn, 1968.

WALTER-KARYDI, Elena, **Samos VI,1**. Samische Gefässe des 6 Jahrhunderts v.Chr.,Bonn, 1973.

WALTER-KARYDI, Eleni. "Ostgriechische Keramik", **Alt- gina**, Band II-I, Mainz/Rhein, 1982.

WEINBERG, Saul. The Geometric and Orientalizing Pottery, **Corinth VII.1**, Harvard University Press, Cambridge, 1943.

KATALOG

Kat. No.1 Kuşlu kotyle ağız ve gövde parçası.

Fig.3 Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1963, E açması, Roma duvarı dibi kuzey eki, Seviye: 4.56- 4.39 m.

Ağız Çapı : Alınamıyor

Korunan Yükseklik : 3,9 cm

Hamur : Yoğun kireç katkılı gözenekli, az mikalı.2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)

Astar : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış:7,5 YR 3/2 (koyu kahverengi), iç:7,5 YR 3/2 – 4/4 (koyu kahverengi - kahverengi)

Tanım: Ağız kenarında oldukça sığ çentik. Çentik üzerinde yatay bant. Kulplar arasındaki panelde ağaç meander motifi ve sağında onu sınırlayan dikey çizgi. İç yüz; sulandırılmış firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Özkan, Bradgrab, Kat.No.2-12, Özgünel, Alt Smyrna, Pl.III:16; Boardman, Chios, Pl.42:437,438,439; Robertson, Al Mina, Fig.8f; Walter, Tafel.42:245,248; Blegen, Fig:303:10; Baç, Geometrik, Lev.9:33.

Tarih : M.Ö.8.yüzyıl sonu M.Ö. 7 yüzyıl başı.

Kat. No.2 Kuşlu kotyle ağız ve gövde parçası.

Fig.3 Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, A+B odası, Roma duvarının kuzeydoğusu, Seviye:4.50- 4.35 m.

Ağız Çapı : Alınamıyor

Korunan Yükseklik : 3,9 cm

Hamur : Az kum katkılı, gözenekli, az mikalı.. 5 YR 6/1(gri)

Yüzey : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış: 10YR 2/1 (siyah). iç: 10YR 2/1 (siyah) ve 7,5 YR 6/4 açık kahverengi)

Tanım: Ağız kenarı derin çentikli ve çentik ortasında yatay bant. Sağdan beş, soldan iki adet dikey çizgi ile sınırlandırılan metop içinde, içi taralı, çift konturlu eşkenar dörtgen motifi. İç yüz; ağızdan itibaren tamamen siyah-açık kahverengi sulandırılmış firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Özkan, Bradgrab, Kat.No.2-12; Boardman, Chios, Pl.42:437,443; Walter, Tafel 42:245; Goldman, Pl.99:1148.

Tarih : M.Ö.7.yüzyıl başları.

Kat.No.3 Kuşlu skyphos gövde üst parçası.

Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Genişlik : 2,5 cm

Korunan Yükseklik : 2,8 cm

Hamur : Kum katkılı ince gözenekli, 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)

Astar : 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)
Firnis : dış 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi), iç: 7.5 YR 3/1
(çok koyu gri)

Tanım: Yatay çift bantla iki panele ayrılmış bezeme alanı. Üstteki geniş panelde eşkenar dörtgen motifi. Altta yer alan ince panelde zikzak motifi. Paneli alttan sınırlayan iki adet ince yatay bant. Gövde altı ve iç yüz çok koyu gri firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Robertson, Al Mina, 8g; Blegen, Fig.308:16,17; Boardman, Chios, Pl.42:443,444; Graeve, Milet, Taf.23:53; Graeve, Bericht, s.52, Taf.10:48; Walter, Taf.43:259, Taf.44:268; Walter-Karydi, Alt-Ägina, Tafel.1:4.

Tarih : M.Ö.7.yüzyılın ilk çeyreği.

Kat. No.4 Kuşlu skyphos gövde üst parçası.

Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, A+B odası, Roma duvarının kuzeydoğusu, Seviye: 3,20-3,05 m

Korunan Yükseklik : 2,5 cm

Korunan Genişlik : 2,7 cm

Hamur : Kum katkılı, ince gözenekli, 5 YR 5/1(gri)

Astar : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : 7,5 YR 2,5/1 (siyah)

Tanım: Kulplar arasında kalan ikili bezeme alanından üste kalan kalın panel üzerinde çift konturlu içi taralı eşkenar dörtgen motifi. Altta içi boş bırakılmış ince bezeme kuşağını ayıran üçlü yatay bant grubu. Bezeme alanını yanlardan sınırlayan üçlü dikey çizgi grubu. Gövde altı ve iç yüz siyah firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Gjerstad, Kat.106, Pl.X:7; Utili, Abb.1.Nr.2-5, Graeve, Milet, Tafel.24:60,62; Walter-Karydi, Alt Ägina, Taf.2:34; Akurgal, Bayraklı Kazısı 1997, Res.8; Goldman, Pl.99:1459.

Tarih : M.Ö.7. yüzyılın ortaları.

Kat. No.5 Kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası.

Fig.3, Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1963, E açması Roma duvarı dibi kuzey eki, Seviye: 4.56-4.39 m.

Ağız Çapı : Alınamıyor

Korunan Yükseklik : 2,3 cm

Hamur : İnce kumlu ve çok az kireçli ince gözenekli, az mikalı. 7,5 YR 5/1 (gri)

Astar : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : Dış: 10YR 3/1 (çok koyu gri). İç: 10YR 3/1 (çok koyu gri)

Tanım: Ağız kenarı ince çentikli ve çentik üzerinde ince yatay bant. Kulplar arasındaki panelde, merkezi metopta yer alan gövdesi çapraz taralı kuş motifi. Sağda doldurma motifi olarak; merkezinde nokta bulunan daire ve hemen yanında araları içi boş daire ile zenginleştirilmiş, uçları çengelli çapraz doldurma motifi. İç yüz; ağızdan itibaren tamamen siyah firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Utili, Abb.1:Nr.6.

Tarih : MÖ.7. yüzyılın ikinci yarısı.

Kat.No.6 Kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası.

Fig.3, Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : Alınamıyor

Korunan Yükseklik : 2,5 cm

Hamur : Kumlu, yoğun kireç katkılı, az mikalı ve gözenekli. 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış: 10 YR 2/1 (siyah). İç:10 YR 2/1 (siyah)

Tanım :Ağız kenarı sığ çentik ve çentik üzerinde yatay bant. Kulplar arasındaki panelde solda çift konturlu, içi taralı eşkenar dörtgen motifinden bir bölüm. Solda üç adet dikey çizgi. Parçanın solunda muhtemelen kuş figürünün arkasında olması gereken, ağız kenarına asılı üçgen motifinden küçük bir bölüm. İç yüz; ağızdan itibaren tamamen siyah firnisli.

Tarih : M.Ö.7. yüzyılın ikinci yarısı.

Kat. No.7 Kuşlu skyphos gövde üst parçası

Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Yükseklik : kumlu,az mikalı küçük gözenekli rafine hamur, 3,2 cm

Hamur : 7,5 YR 5/1 (gri)

Yüzey Rengi : 7,5 YR 7/3 (pembe)

Firnis : dış:7,5 YR 4/3 (kahverengi), iç: 2,5 YR 4/6 (kırmızı)

Tanım: Kulplar arasında kalan panel üzerinde içi çapraz taralı kuş ve önünde içi boş daire motifi. Sağda metobu ayıran dikey çizgi. Paneli alttan sınırlayan yatay çift bant. İç yüzey tamamen firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Graeve, Milet, Tafel.24:59; Kunisch, Tafel.155:1; Gjerstad, Pl.X:4-6; Calvet-Yon, Salamine, Pl.IV:36-39; Baç, Geometrik, Lev.24:71; Kerschner, Naukratis, Tafel.7:2.

Tarih : M.Ö.7. yüzyılın ikinci yarısı.

Kat. No.8 Kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.3, Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri :-

Ağız Çapı : 16 cm

Korunan Yükseklik : 3,4 cm

Hamur Rengi : Kumlu, az kireçli ve gözenekli. 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)

Astar : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış: 5YR 5,6 ve 5 YR 4/6 (sarımsı kırmızı), iç: 2,5 YR 3/2 (koyu kırmızı) 2,5/2 (çok koyu kırmızı)

Tanım: Kulplar arasındaki panelde; ortadaki metopta kuş figürünün kuyruğu ve arkasında ağız kenarına asılı üçgen motifi. Yan metobu ayıran üçlü dikey çizgi grubu ve solunda çift konturlu içi taralı eşkenar dörtgen motifi. İç yüzey ağızdan itibaren tamamen siyah-açık kahverengi firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Hürmüzlü, Fig18:107/1-2; Dugas-Rhomaïos, Pl.XLVIII:B.30. **Tarih** : M.Ö.7. yüzyılın ikinci yarısı.

Kat. No.9 Kuşlu skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.3, Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : 3,4 cm

Korunan Yükseklik : 3,6 cm

Hamur : Kumlu, az kireçli, az mikalı, gözenekli, 5 YR 5/6 (sarımsı kırmızı)

Yüzey : 5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : Dış: 10 R 6/6 (açık kırmızı), İç: 2,5 YR 4/6 – 5/6 (kırmızı)

Bant : 10R 5/3 (soluk kırmızı) – 3/2 (koyu kırmızı)

Tanım: Kuplar arasında yer alan panel üzerinde içi taralı çift konturlu eşkenar dörtgen motifi. Solda dört adet dikey çizgi ve paneli attan sınırlayan kalın bir bant. İç yüz firnisli ve ek boya ile yapılmış üç adet pembe–siyah–pembe bant grupları.

Karşılaştırma Örnekleri: Courbin, Fig.6; Dugas-Rhomaïos, Pl.XLVIII.:B.29,C.30; Calvet-Yon, Pl.IV:40.

Tarih : M.Ö.7. yüzyılın sonu.

Kat.No.10 Kuşlu skyphos gövde parçası

Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri :-

Korunan Genişlik : 5,5 cm

Korunan Yükseklik : 5,8 cm

Hamur Rengi : 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı) – 5 YR 5/2 (kırmızımsı gri)

Astar : /,5 YR 6/4 (açık kahverengi)

Firnis : dış; 5 YR 2,5/1 (siyah), iç; 5 YR 3/1 (çok koyu gri)

Tanım: Kulplar arasında kalan panelde üçlü dikey çizgi ve içi çapraz taralı eşkenar dörtgen motifi. Paneli alttan sınırlayan üçlü ince bant grubu. Gövde üzerinde kalın firnis bant ve altında üçlü ince bant grubu. İç yüz; siyah firnis.

Karşılaştırma Örnekleri: Goldman, Pl.99:1451; aynı eser için Boardman, Greek Chronology, Fig.I:1451; Baç, Geometrik, 24:71.

Tarih : M.Ö.7.yüzyılın sonu M.Ö.6. yüzyılın başı.

Kat.No.11 Kuşlu skyphos gövde parçası

Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Yükseklik : 5,8 cm

Hamur Rengi : Kumlu ve kireçli küçük gözenekli. 2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)

Astar : 7.5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış:5YR 6/6 (kırmızımsı sarı), 5YR 5/6 (sarımsı kırmızı), iç: 2,5 YR 4/2 (soluk kırmızı), 2,5 YR 3/2 (koyu kırmızı)

Bant : 7,5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı) 5 YR 5/6 (sarımsı kırmızı)

Tanım: Kulplar arasındaki panel içinde çift konturlu eşkenar dörtgen, sağda üçlü ve solda dörtlü dikey çizgiler. Paneli alttan sınırlayan yedi adet ince bant grubu. Gövde altında ışın motifinin ucu. İçte soluk kırmızı ve koyu kırmızı ince bantlar arasında rezerve kalın bir bant.

Karşılaştırma Örnekleri: Courbin, Fig.6; Baç, Geometrik, Lev.24:73.

Tarih : M.Ö.7.yüzyılın sonu M.Ö.6. yüzyılın başı.

Kat. No.12 Kuşlu skyphos gövde parçası

Lev.2

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Genişlik : 1,6 cm

Korunan Yükseklik : 2,9 cm

Hamur : 2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)- 2,5 YR 6/1 (kırmızımsı gri)

Yüzey Rengi : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : /,5 YR 3/1 (çok koyu gri)

Tanım: Kulplar arasında kalan panelde çift konturlu eşkenar dörtgen motifi. İç yüz; tamamı firnisli.

Tarih: -

Kat.No.13 Skyphos gövde parçası

Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, A+B odası, Roma duvarının kuzeydoğusu, Seviye:3,50-3,20 m

Korunan Yükseklik : 3,5 cm

Korunan Genişlik : 3,5 cm

Hamur : Kumlu, az mikalı, rafine hamur, 5 YR 5/1 (gri)

Yüzey : 7,5 YR 7/3 (pembe)

Firnis : dış;7,5 YR 2,5/1 (siyah), iç;7,5 YR 2,5/1 (siyah)- 7,5 YR 3/2 (koyu kahverengi)

Tanım: Kulplar arasında yer alan bezeme paneli üzerinde; solda dört adet dikey çizgi ve sağında anlaşılamayan bir motifin parçası. Paneli alttan sınırlayan üç adet ince ve bir adet kalın bant. İç yüz; tamamı firnisli.

Tarih: -

Kat.No.14 Meanderli skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.3, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : ~ 18 cm

Korunan Yükseklik : 3,9 cm

Hamur : Yoğun kireçli, gözenekli hamurlu 7,5 YR 6/4 (açık kahverengi)

Yüzey: : 5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış;7,5 YR 3/1 (çok koyu gri)-7,5 YR 5/4 (kahverengi), 7,5 YR 6/4 (açık kahverengi) iç: 5 YR 3/1 (çok koyu gri)

Tanım: Ağız kenarının hemen altındaki kuşakta meander motifi. Bu motifin altında üçlü yatay ince bant grubu. İç yüzey ağız kenarından itibaren tamamen siyah firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri:Utili, Abb3:36,37; Boardman,Torca I, Pl.45:818; Boardman, Torca II, Pl.12:818,2011; Hürmüzlü,Akpınar, Fig.41:182/1, Fig.51:208/5.

Tarih : M.Ö.7.yüzyılın sonu M.Ö.6. yüzyılın başı.

Kat.No.15 Rozetli Skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.3, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : Alınamıyor

Korunan Yükseklik : 3,1 cm

Hamur Rengi : Kumlu, az mikalı, ince kireç katkılı iri gözenekli.10YR 7/3 (çok açık kahverengi)

Astar : 10 YR 7/3 (çok açık kahverengi)

Firnis : dış: 5 YR 2,5/1 (siyah) ve 7,5 YR 6/4 (açık kahverengi).iç: 2,5 YR 5/2 (soluk kırmızı)

Bant bezeme : 2,5 YR 4/2 weak red

Tanım: Kulplar arasında yer alan bezeme alanında; merkezde bir nokta ve onu çevreleyen yedi adet noktadan oluşan rozet. Ağız kenarında ince ve rozetin altında kalın yatay bant. İç yüzey ağızdan itibaren tamamen koyu renk sulandırılmış firnisli ve iki adet bant silik.

Karşılaştırma Örnekleri: Boardman, Tocra I, Fig.28.738, Pl. 38:736; Kinch, Pl.25:7; Baç, Doğu Yunan, Fig 16:41,42, Fig.17:43-46; Alexandrescu, Pl.21:214; Baç, Doğu Yunan, Lev.16:41,42; Ersoy, Clazomenae, Pl.71:309,322.

Tarih : M.Ö.6. yüzyılın ikinci çeyreği ve/veya üçüncü çeyreği.

Kat.No.16 Rozetli skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.3, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1963, E Açması, Roma duvarı dibi kuzey eki, Seviye:4.56-4.36 m.

Dip Çapı : 17 cm

Korunan Yükseklik : 2,6 cm

Hamur : Kumlu, az kireçli, az mikalı, ince gözenekli 10 R 6/8 (açık kırmızı)

Yüzey Rengi : 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)

Firnis : dış:10 R 5/8 (kırmızı) – 10 R 3/2 (koyu kırmızı), iç: 10 R 5/8 (kırmızı)

Bant : 10 R 3/3 (dusky red)

Tanım: Ağız kenarında çok sığ bir çentik ve ince bant. Kulplar arasında kalan bezeme alanı içinde nokta rozet motifi. Bezeme alanını alttan sınırlayan kalın bir bant. İçte; ek boya ile yapılmış ağız kenarında ince, gövdeye geçitse daha kalın bant bezeme.

Karşılaştırma Örnekleri: Benzer örnekler için bkz. Kat.No.15.

Tarih : M.Ö.6. yüzyılın ikinci çeyreği ve/veya üçüncü çeyreği.

Kat.No.17 Tek nokta rozetli skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.3, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E Açması, , A+B Odaları, Roma Duvarının kuzey doğusu, Seviye:3.51 m.

Ağız Çapı : alınamıyor

Korunan Yükseklik : 4,5 cm

Hamur : Yoğun kireçli, gözenekli, 5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi)
Yüzey Rengi : 5 YR 7/4 (pembe)
Firnis : dış:5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi) ve 2,5 YR 4/8 (kırmızı), iç:2,5 YR 3/1 (koyu kırmızımsı gri)
Ek boya : 2,5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)
Tanım: Kulplar arasındaki bezeme alanında sekiz adet dikey çizgi. Ağız kenarında ince ve bezeme alanını alttan sınırlayan biri kalın diğeri daha ince bant. İç yüzey; siyah firnisli ve ek boya ile yapılmış kırmızı renkte silik üç adet bant.
Karşılaştırma Örnekleri: Benzer örnekler için bkz. Kat.No.15.
Tarih : M.Ö.6. yüzyılın ilk yarısı.

Kat.No.18 Skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.4, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : 17 cm

Korunan Yükseklik : 7 cm

Hamur : Kumlu, az kireçli, az mikalı ve gözenekli hamur, 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış;2,5 YR 5/6 (kırmızı) – 5 YR 2,5/2 (koyu kırmızımsı kahverengi); iç; 2,5 YR 5/6 (kırmızı) – 4/3 (kırmızımsı kahverengi)

Tanım: Ağız kenarının altından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında ince bant. Bezeme alanını sınırlayan dikey çizgi ve gövde altında ışın motifi. Kulplar firnisli. İç yüz; tamamı firnisli, ağız kenarında ince bant, gövdeye geçişte ve gövde üzerinde ek boya ile yapılmış dört adet bant (silinmiş).

Karşılaştırma Örnekleri: Alexandrescu, Pl.21:207, Vallet-Villard Pl.63:2, Kinch, Pl.42:18,2a.

Tarih : M.Ö.7. yüzyılın sonu M.Ö.6. yüzyılın başı.

Kat.No.19 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.4, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, A odası, Roma duvarının kuzeydoğusu, Seviye:4,50 m.

Ağız Çapı : 14 cm

Korunan Yükseklik : 3,8 cm

Hamur : Kumlu, kireçli, az mikalı, küçük gözenekli: 10 YR 7/4 (çok soluk kahverengi)

Yüzey : 10 YR 7/4 (çok soluk kahverengi)

Firnis : 7,5 YR 2,1/1 (siyah)

Tanım: Ağız kenarının hemen altından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında ince firnis bant, Kulp altında üç adet ve gövdede iki adet ince bant. Kulp ve iç yüzeyin tamamı firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Alexandrescu, Pl.21:223; Boardman, TocraII, Pl.12:2015, 2018, 2021; Utili, Abb.3.43-45; Hürmüzlü, Akpınar, Fig.8:32/10, Fig.10:32/20; Dugas-Rhomaïos, Pl:XLVIII.D:36.

Tarih : M.Ö. 7. yüzyılın sonu M.Ö. 6. yüzyılın ilk yılları(?).

Kat.No.20 Bantlı skyphos gövde altı parçası

Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Genişlik : 2,3 cm

Korunan Yükseklik : 2,7 cm

Hamur : 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis bant : 5 YR 3/1 (çok koyu gri)-5 YR 4/6 (sarımsı kırmızı)

Firnis iç : 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi)- 5 YR 4/2 (koyu kırmızımsı gri)

Bant : 10 R 3/4 (dusky red)

Tanım: Üçlü ince bant grupları altında kaideye yakın kısımda kalın koyu renk bant.

İç yüz firnisli, ek boya ile yapılmış beyaz-kırmızı-beyaz bant.

Karşılaştırma Örnekleri: Kinch, Pl.25:2; Alexandrescu, Pl.21:222; Utili, Abb.3.42, Hürmüzlü, Akpınar, Fig.9:32/11.

Tarih : M.Ö. 7. yüzyılın sonu M.Ö. 6. yüzyılın ilk yılları (?).

Kat.No.21 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.4, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, A+B odası, 3,85-3,70 m

Ağız Çapı : 25,2 cm

Korunan Yükseklik : 2 cm

Hamur : Çok kumlu, çok kireçli, az mikalı, gözenekli hamur,2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)

Yüzey : 2,5 YR 7/6 (açık kırmızı)

Firnis : dış;2,5 YR 6/8 (açık kırmızı), iç;2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)

Bant : 10 R 4/8 (kırmızı)

Tanım: Ağız kenarında ince firnis bant ve altında rezerve bant. Gövde firnisli. İç yüz; açık kırmızı firnisli, gövdeye geçişte kalın bant.

Karşılaştırma Örnekleri: Boardman, Tocra I, Fig.28:746; Boardman, Tocra II, Fig.9:2038; Hürmüzlü, Akpınar, Fig.34/1 ve Fig.42:188/1; Baç, Doğu Yunan, Lev.26:64.

Tarih : M.Ö.6. yüzyılın son çeyreği -M.Ö.5. yüzyılın başı (?)

Kat.No.22 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.4, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : 18,6 cm

Korunan Yükseklik : 1,7 cm

Hamur : İnce kumlu, yoğun kireçli, az mikalı ve ince gözenekli hamur, 2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)

Yüzey : 7,5 YR 7/3 (pembe)

Firnis : 2,5 YR 3/1 (koyu kırmızımsı gri) – 7,5 YR 4/8 (kırmızı), iç;

2,5 YR 4/8 (kırmızı) –2,5 YR 2,5/1 (siyah)

Tanım: Ağız kenarında kalın firnis bant, gövdeye geçişte rezerve bant ve altında firnis bant. İç yüz; tamamı kırmızı firnisli, gövdeye geçişte ek boya ile yapılmış silik durumda kırmızı kalın bant.

Tarih: M.Ö.6. yüzyılın son çeyreği -M.Ö.5. yüzyılın başı (?)

Kat.No.23 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.4, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : 15,4 cm

Korunan Yükseklik : 3,2 cm

Hamur : kumlu mikalı küçük gözenekli rafine hamur, 5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi)

Yüzey : 10 YR 8/3 (çok soluk kahverengi)

Firnis : dış; 5 YR 3/3 (koyu kırmızımsı kahverengi) – 4/4 (kırmızımsı kahverengi) iç; 5 YR 3/1 (çok koyu gri) – 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi) – 2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)

Tanım: Solda kulp çıkışı belli. Ağız kenarında ve gövdeye geçişte kalın bant. İç yüz; çok koyu gri, koyu kırmızımsı kahverengi ve açık kırmızı arasında değişen firnisli. Ağız kenarının altında ve gövdeye geçişte ek boya ile yapılmış kırmızı bant.

Tarih: M.Ö.6. yüzyılın son çeyreği -M.Ö.5. yüzyılın başı (?)

Kat.No.24 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.4, Lev.3

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, yol döşeme içi, seviye;3,51 m.

Ağız Çapı : 15,8 cm

Korunan Yükseklik : 2,6 cm

Hamur Rengi : Kumlu, çok kireçli ve küçük gözenekli hamur, 2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)

Yüzey : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış;7,5 YR 2,5/1 (siyah)), iç; 2,5 Y 4/1 (koyu gri) – 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi)

Bant : 10 R 5/8 (kırmızı)

Tanım: Ağız kenarında ince firnis bant altında rezerve bant. Gövdeye geçişte kalın firnis bant. İç yüz; tamamı firnisli, ağız kenarında kırmızı bant.

Tarih: M.Ö.6. yüzyılın son çeyreği -M.Ö.5. yüzyılın başı (?)

Kat.No.25 Skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : E açması, A odası, seviye: 4,50-4,35 m

Ağız Çapı : 13 cm

Korunan Yükseklik : 2,4 cm

Hamur : 10 R 6/6 (açık kırmızı)

Yüzey : 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)

Firnis : 5 YR 2,5/1 (siyah)

Bant : 10R 5/6 (kırmızı) – 10 R 6/6 (açık kırmızı)

Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında kahverengi bant. kulp üzeri kahverengi firnisli. Gövdeye geçişte siyah firnis kalın bant. İç yüz; tamamı siyah firnisli, ağız kenarında kırmızı bant. Gövdede dikey rulet bezemesi.

Karşılaştırma Örnekleri: Baç, Doğu Yunan, Lev.18:47.

Tarih: -

Kat.No.26 Skyphos ağız ve gövde parçası

Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : 18 cm

Korunan Yükseklik : 1.8 cm

Hamur : Kumlu, çok az kireçli, az mikalı ve gözenekli hamurludur 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi)

Firnis : dış:5 YR 2,5/2 (koyu kırmızımsı kahverengi) ve 5 YR 3/3 koyu kırmızımsı kahverengi),iç:7,5 YR 2,5/1 (siyah)

İç Bant : 10R 4/6 (kırmızı) ve 10 R 4/2 (soluk kırmızı) Grey 1/8 (açık yeşilimsi gri)

Tanım: Yuvarlak kesitli yatay kulplu. Ağız kenarında bant. Kulpun üst bölümü firnisli. Kulpun solunda dikey kalın çizgi. İç yüz; tamamı koyu renk firnisli. Ağız kenarında ek boya ile yapılmış kahverengi ve gövdeye geçişte beyaz-kırmızı ikili bant grubu.

Tarih: -

Kat.No.27 Skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : alınamıyor.

Korunan Yükseklik : 1,2 cm

Hamur : Kumlu, az mikalı ve gözenekli bir hamur. 2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)

Yüzey : 10 YR 6/2 (açık kahverengimsi gri)

Firnis : 7,5 YR 3/1 (çok koyu siyah), 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi) – 5 YR 3/4(koyu kırmızımsı kahverengi)

Tanım: Ağız kenarının altından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında ince firnis bant. Kulpun sağında, kulplar arasındaki bezeme alanını metoplara ayıran dikey çizgi. Kulp ve iç yüzey firnisli.

Tarih: -

Kat.No.28 Lotuslu Skyphos gövde parçası

Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Genişlik : 4,8 cm

Korunan Yükseklik : 5,1 cm

Hamur : Kumlu, ince taşçıklı, az kireçli, az mikalı ve gözenekli hamur, 5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi)
Yüzey Rengi : YR 6/4 (pembe)
Firnis : 5 YR 2,5/1 (siyah)
Bant : 5 YR 5/6 (kırmızı) - Gley 8/1 (açık yeşilimsi gri)
Tanım: Kulplar arasında kalan bezeme alanında altı adet dikey çizgi. Bezeme alanını alttan sınırlayan üç adet ince ve bir adet kalın bant. İç yüzey; tamamı koyu renk firnisli. İki adet beyaz-kırmızı beyaz bant grubu.
Karşılaştırma Örnekleri: Baç, Doğu Yunan, Lev.20:51,52 ve Lev.21:53,54.
Tarih : M.Ö.6. yüzyılın ilk çeyreği.

Kat.No.29 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri :-

Dip Çapı : 4 cm

Korunan Yükseklik : 2 cm

Hamur : Yoğun kireçli, iri gözenekli 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)

Firnis : dış:2,5 YR 5/6 (kırmızı) :2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)

İç Bant : 10 YR 4/4 (soluk kırmızı)

Tanım: Halka kaide. Kaidenin dışı ve gövdenin kaide ile birleştiği yerde bant. İç yüzde rezerve bırakılmış tondoda turuncu renkli altı kollu yıldız motifi ve bu motifi sınırlayan koyu kahverengi bir bant. Gövde kırmızı renk firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Baç,1985, Kat.16 Şekil.5; Hürmüzlü Fig.49 205/7 ve Fig.54 214/2; Weinberg, s.71,Kat.No.307.

Tarih: M.Ö. 7. yüzyılın sonu M.Ö. 6. yüzyılın başı (?)

Kat.No.30 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1963, E Açması, Roma duvarı dibi kuzey eki, Seviye:4.56-4.36 m.

Dip Çapı : 5,2 cm

Korunan Yükseklik : 2 cm

Hamur : Kumlu, az mikalı, kireçli ve gözenekli. 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : 2,5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi) -2.5 YR 3/1 (koyu kırmızımsı gri),iç:2,5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)

Bant :3/1 (koyu kırmızımsı gri)

Tanım: Halka kaide. Gövde altında koyu renk bir adet kalın ve iki adet ince bant. Kaide altında koyu renk kalın bir daire ve kaide halkasını içten kuşatan ince bant . İç yüz; rezerve bırakılmış tondo dışında koyu renk firnisli. Tondoyu kuşatan ince bant.

Tarih: -

Kat.No.31 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, yol döşeme içi, Seviye;3,51 m.

Dip Çapı : 6,2 cm

Korunan Yükseklik : 2,30 cm

Hamur : Kumlu, çok az kireçli ve gözenekli hamur, 5 YR 6/6 (açık kırmızımsı sarı)

Yüzey : 7,5 YR 7/4 (pink)

Bant : 2,5 YR 5/6 (kırmızı) firnis

Firnis : 7,5 YR 3/1 (çok koyu gri)

Tanım: Halka kaide. Gövde altında kalın bant bezeme. Kaide ayağının dışı bantlı. İç yüz; koyu renk firnisli. Gövdede ek boya ile yapılmış silik durumda bant.

Tarih: -

Kat.No.32 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Dip Çapı :

Korunan Yükseklik : 1,1 cm

Hamur : Kumlu, az kireçli, az mikalı, gözenekli hamurlu, 5 YR 5/2 (kırmızımsı gri)

Yüzey Rengi : 5 YR 6/2 (pembemsi gri)

Firnis : 7,5 YR 2,5/1 (siyah)

Tanım: Halka kaide. Gövde altında ve kaide dış profilinde firnis bant. Kaide ayağının altında ince firnis bant. İç yüzey; rezerve bırakılan tonda dışında firnisli.

Tarih: -

Kat.No.33 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Dip Çapı : 7 cm

Korunan Yükseklik : 1,8 cm

Hamur : İnce kumlu, az mikalı ve ince gözenekli hamurlu, 2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)

Yüzey : 5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış;5 YR 2,5/1 (siyah) – 3/3 (koyu kırmızımsı siyah),iç; 5 YR 2,5/1 (siyah)–3/3 (koyu kırmızımsı siyah)

Tanım: Halka kaide. Gövde altı ve kaide dış profili bantlı. Kaideyi çevreleyen ince bant. İç yüz; tamamı kırmızı ve siyah tonlarında firnisli.

Tarih : -

Kat.No.34 Skyphos kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, A+B odası, Roma duvarının kuzey doğusu taban seviyesi, Seviye:3,50-3,20 m.

Dip Çapı : 4,9 cm
Korunan Yükseklik : 1,5 cm
Hamur : .Kumlu, ince taşcıklı, mikalı ve gözenekli 2,5 YR 5/1 (kırmızımsı gri)
Yüzey : 5 YR 7/4 (pembe)
Firnis : 5 YR 4/1 (koyu gri),5YR 4/4 ((kırmızımsı kahverengi)- 5 YR 3/1 (çok koyu gri)
Tondo : 2,5 YR 4/8 (kırmızı)
Tanım: Halka kaide. Gövdenin tamamı ve kaide dış profili firnisli. Kaide altı yüzey renginde bırakılmış, kaide ayağını kuşatan ince bant. İç: merkezde ek boya ile yapılmış kalın kırmızı nokta bezeme dışında gövdenin tamamı firnisli.
Karşılaştırma Örnekleri: Greenewalt, Sardis, Pl.6:2,3
Tarih : M.Ö.6. yüzyılın ikinci ve/veya üçüncü çeyreği (?)

Kat.No.35 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Dip Çapı : 7 cm

Korunan Yükseklik : 1,5 cm

Hamur Rengi : Kumlu, az mikalı, kireçli ve gözenekli hamur,7,5 YR 6/2 (pembemsi gri)

Yüzey Rengi : 7,5 YR 6/2 (pembemsi gri)

Firnis : dış;5 YR 3/1 (çok koyu gri), iç; 7,5 YR 2,5/1 (siyah)

Tanım: Halka kaide. Gövde altı ve kaide profili firnisli. Rezerve bırakılan kaide altında kalın daire. İçyüz; koyu renk firnisli. Tondoda silik durumda iki adet kalın bant.

Tarih: -

Kat.No.36 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.5, Lev.4

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos, E açması, A odası.

Dip Çapı : 4 cm

Korunan Yükseklik : 1 cm

Hamur : Kumlu, kireçli, ince gözenekli. Gley 1 5N (gri)

Yüzey : 2,5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi)

Firnis : dış;2,5 YR 2,5/1 (kırmızımsı siyah), iç;2,5 YR 3/1 (siyah)

Tanım: Halka kaide Kaidenin alt kısmı rezerve bırakılmış, merkezde koyu renk nokta bezek.Halka kaidenin dışı ve gövdenin kaideye bağlanan kısmı firnisli.İki adet ışın motifi.İç yüz; rezerve bırakılan tondo dışında firnisli. Tondonun merkezinde nokta ve iki konsantrik daire.

Tarih: -

Kat.No.37 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Lev.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, seviye:4,30-? m.

Torba No :6
Dip Çapı : 5,6 cm
Korunan Yükseklik : 1,5 cm
Hamur :kumlu , az mikalı rafine hamur, Gley 1 5N (gri)
Astar : 2,5 YR 7/6 (açık kırmızı)
Firnis : 2,5 YR 3/4 (koyu kırmızımsı kahverengi)-2,5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)
Tanım: Halka kaide. Gövde altı koyu renk firnis bantlı ve iki adet ışın motifi. Kaide ayağının dış çerçevesi yüzey renginde, kaide altı firnisli. İç: rezerve bırakılan tondo dışında tamamı firnisli.
Tarih: -

Kat.No.38 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması,A odası,Roma duvarı kuzey doğusu, Seviye:4.50-4.35 m.

Dip Çapı : 4,8 cm
Korunan Yükseklik : 1,3 cm
Hamur : çok az kireçli, çok ince gözenekli rafine hamur Gley 1 5N (gri)
Astar : 2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)
Firnis : 2,5 YR 2,5/1 (kırmızımsı siyah)
Tanım: Halka kaide. Kaide ayağının üstü ve kaidenin gövde ile bağlanan bölümünde firnis bant. Gövdede açık zemin üzerine koyu renk firnisle yapılmış iki adet ışın motifi. Kaide ayağının alt profili ve kaide altı, yüzey renginde ancak kaide ayağının iç profili koyu renk firnisli. İç yüz; rezerve bırakılan tondo dışında tamamen koyu renk firnisli.
Tarih: -

Kat.No.39 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri :E açması, A odası, Seviye: 4.50-4.35

Dip Çapı : 3 cm
Korunan Yükseklik : 1,3 cm
Hamur Rengi : İnce kum, az mikalı ve az kireç katkılı rafine, 2,5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi) – 6/6 (açık kırmızı)
Astar : 2,5 YR 7/5 (açık kırmızı)
Firnis : 2,5 YR 2,5/1 (kırmızımsı siyah) – 2,5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)
Bant : 2,5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)
Tanım: Halka kaide. Gövde altında beş adet ışın motifi. Kaide altı rezerve bırakılmış merkezde nokta ve daire. Kaide ayağı firnisli. İç yüzey; yüzey renginde bırakılmış tondo dışında koyu renk firnisli. Tondoda merkezden kaymış ortada kalın bir nokta ve bunu kuşatan daire.
Karşılaştırma Örnekleri: Cahiers de Claros II, s.52, Fig.8:11
Tarih: -

Kat.No.40 Skyphos gövde altı ve kaide parçası.

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E Açması, A+B odaları, Roma duvarının kuzeydoğusu, Seviye: 3,20-3.05 m.

Kaide Çapı : 4,4 cm

Korunan Yükseklik : 1 cm

Hamur Rengi : Az kum katkılı. Pişmeden kaynaklı kırmızımsı gri 2,5 YR 6/1 öz, kenarlara doğru açık kırmızı (2.5 YR 6/8).

Yüzey Rengi : 5 YR 7/4 (pembe)

Firnis Rengi : Dış: 2,5 YR 2,5/1 (kırmızımsı siyah) - 2.5 YR 3/2 (koyu kırmızı). İç: 5 YR 2,5/1 (siyah)

Tanım: Halka kaideli. Kaide dış profili ve kaide altı firnisli. Gövde altında üç adet ışın motifi. Kabin içi siyah firnisli.

Tarih: -

Kat.No.41 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, A odası, Roma duvarı kuzey doğusu, Seviye:4.50 - 4.35 m.

Dip Çapı : 3,6 cm

Korunan Yükseklik : 2 cm

Hamur : İnce kum, az mika ve kireç rafine hamur 10 R 6/1 (gri)–10 YR 6/6 (kahverengimsi sarı)

Astar : dış.10 R 7/6 (açık kırmızı), iç.2,5 YR 7/6 (açık kırmızı)

Firnis : dış:2,5 YR 3/1 (koyu kırmızımsı gri) – 3/2 (koyu kırmızı), iç, 2,5 YR 5/6 (kırmızı)

Bant : 2,5 YR 3/1 (koyu kırmızımsı gri), 2,5 YR 4/8 (kırmızı)

Tanım: Halka kaide. Gövde tamamen koyu renk firnisli. Koyu renk firnis üzerinde ışın motifleri silik durumda. Kaide çerçevesi ince koyu renk firnis bant ve kaide altı sulandırılmış firnisli. İçte, kırmızı renk firnis. Rezerve bırakılmış tondonun merkezinde koyu renk nokta ve iç içe iki konsantrik daire. Ayrıca rezerve tondoyu kuşatan iç içe iki adet konsantrik daire. Gövdede koyu renk kalın bant.

Tarih: -

Kat.No.42 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, yol döşeme içi, Seviye:3,35-3,25 m.

Torba No : 9

Dip Çapı : 4,4 cm

Korunan Yükseklik : 1,5 cm

Hamur : ince kumlu, kireçli ve mikalı, iri gözenekli, 7,5 YR 6/4 (açık kahverengi)

Yüzey Rengi : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış:7,5 YR 3/1 (çok koyu gri)-7,5 YR 3/3 (koyu kahverengi), iç.2,5 YR 4/3 (kahverengi) –2,5 YR 3/2 (koyu kahverengi)

Tanım: Merkezinde derin bir oyuğun olduğu disk şeklinde kaide. Kaidenin dış profili ve gövde altı koyu renk firnisli. İç; rezerve bırakılmış tondo dışında koyu renk firnisli. Tondoyu kuşatan ince bir bant.

Tarih: -

Kat.No.43 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Dip Çapı : 3,4 cm

Korunan Yükseklik : 2,6 cm

Hamur : Kumlu, az mikalı, kireçli, gözenekli hamur, 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey Rengi : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış; 7,5 YR 2,5/2 (çok koyu kahverengi) 5 YR 4/4 kırmızımsı kahverengi), iç; 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi)

Tanım: Merkezinde ufak bir çukurluğu olan disk şeklinde kaide. Gövde altında beş adet ışın motifi. İç yüz; rezerve bırakılan tonda dışında tamamı koyu renk firnisli. Rezerve tondonun merkezinde nokta ve iki adet konsantrik daire.

Tarih: -

Kat.No.44 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Torba No : 23

Dip Çapı : 4,2 cm

Korunan Yükseklik : 2 cm

Hamur Rengi : Kumlu, az mikalı, kireçli, iri gözenekli 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Astar : 7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış; 2,5 YR 5/8 (kırmızı) ve 2,5 Yr 3/2 (koyu kırmızı), iç: 5 YR 2,5/1 (siyah)

Ek boya : 5 YR 5/8 (kırmızı)

Tanım: Merkezinde sığ ve küçük bir çukur bulunan disk şeklinde kaide. Dört adet ışın motifi. Işın motiflerinin uçları hamur renginde bırakılmış kaide dış profili üzerine taşmıştır. İçte, rezerve bırakılmış tondo dışında koyu renk firnis ve ek boya ile yapılmış kalın bant.

Karşılaştırma Örnekleri: Boardman, Tocra II, Pl.III:2031, 2032; Blegen, Lev.293.7.

Tarih: -

Kat.No.45 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Dip Çapı : 3,1 cm

Korunan Yükseklik : 1,5 cm

Hamur : Kumlu, az kireçli, ince gözenekli. 2,5 YR 6/8 (açık kırmızı)
Astar : 7,5 YR 7/4 (pembe)
Firnis : 10 R 5/8 (kırmızı)

Tanım: Disk şeklinde kaide. Kaide altında bir adet firnis daire. Kaide dışı tamamen firnisli. Gövde altında iki adet kalın firnis bant arasında bir adet ince bant. Rezerve bırakılan tondo üzerinde biri merkezde olmak üzere üç adet konsantrik daire. Gövdenin korunan kısmı firnisli.

Karşılaştırma Örnekleri: Boardman, Tocra II, Fig.8:2015; Boardman, Chios, Pl.43:454.

Tarih : M.Ö.7. yüzyılın ikinci yarısı (?).

Kat.No.46 Skyphos gövde altı ve kaide parçası

Fig.6, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Dip Çapı : 3,8 cm

Korunan Yükseklik : 1,5 cm

Hamur Rengi : Kumlu, yoğun kireçli, ince gözenekli hamur, 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Astar : 5 YR 7/6 (kırmızımsı sarı)

Firnis : dış; 2,5 YR 6/8 (açık kırmızı), iç; 2,5 YR 6/6 (açık kırmızı)

Bant : 2,5 YR 4/6 (kırmızı)

Tanım: Merkezinde ufak bir girinti bulunan disk şeklinde kaide. Gövde altı ve kaide dış profili bantlı. Kaide altında, kaideyi ve merkezdeki girintiyi çevreleyen ince bant. İç yüz; rezerve tondo dışında firnisli. Tondoda iç içe iki konsantrik daire. Gövdeye çıkışta ince bir bant.

Karşılaştırma Örnekleri: Blegen, Lev.293:9

Tarih: -

Kat.No. 47 Skyphos gövde altı parçası

Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Korunan Genişlik : 4,5 cm

Korunan Yükseklik : 4,5 cm

Hamur :

Yüzey :

Firnis :

Tanım: Gövde altında açık zemin üzerine koyu renk ışın motifi. İç yüz; Koyu renk firnisli, ek boya ile yapılmış kalın bant ve bant grupları silik.

Tarih: -

Kat.No.48 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.7, Lev.5

Buluntu Yılı ve Yeri : E açması, A odası, seviye: 4,50-4,35 m

Ağız Çapı : 11,8 cm

Korunan Yükseklik : 1,3 cm

Hamur : İnce kum, az mikalı, az kireç katkılı, ince gözenekli hamurlu5
YR 7/6 (kırmızımsı sarı)
Yüzey : 10 YR 8/3 (çok soluk kahverengi)
Firnis : 5 YR 3/1 (çok koyu gri)ve 5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)
Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında ince bant.
Kulp üzeri firnisli. İç yüz; ağız kenarında kırmızımsı firnis bant dışında koyu renk
firnisli.
Tarih: -

Kat.No.49 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.7, Lev.6

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, E açması, A+B odası, Roma duvarının
kuzeydoğusu, Seviye:3,51 m

Ağız Çapı : 14,8 cm

Korunan Yükseklik : 3,1 cm

Hamur : Kumlu, az mikalı, kireçli ve küçük gözenekli hamur, 7,5 YR
7/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : 10 YR 8/3 (çok solu kahverengi)

Firnis : dış;7,5 YR 4/2 (kahverengi) – 7,5 YR 3/2 (koyu kahverengi),
iç;7,5 YR 3/2 (koyu kahverengi)

Bant: : 10 R 4/8 (kırmızı)

Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Kulplar arasında rezerve
bant. Ağız kenarında ve gövdede firnis bant. Kulp ve iç yüzey firnisli. Gövdede üç
adet kırmızı bant.

Tarih: -

Kat.No.50 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.7, Lev.6

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : alınamıyor

Korunan Yükseklik : 1,3 cm

Hamur : 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey :7,5 YR 7/4 (pembe)

Firnis : dış;7,5 YR 3/1 (çok koyu gri) - 2,5 YR 5/8 (kırmızı), İç: 5 YR
3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi) – 5 YR 4/4 (kırmızımsı kahverengi)

Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında ince
firnis bant, kulp ve iç yüz firnisli.

Tarih : -

Kat.No.51 Bantlı skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.7, Lev.6

Buluntu Yılı ve Yeri : E açması, A+B odası, Roma duvarının kuzeydoğusu,
Seviye:3.85-3,70m

Ağız Çapı :11,4 cm

Korunan Yükseklik : 2,1 cm

Hamur Rengi : İnce kumlu, kireçli ince gözenekli hamur, 2,5 YR 5/3
(kırmızımsı kahverengi)

Yüzey : 5YR 7/4 (pembe)

Firnis : 5 YR 3/2 (koyu kırmızımsı kahverengi)

Bant : 10 R 4/6 (kırmızı)

Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında ve gövdede bant. Kulp üzerinde firnis bant. İç yüz; tamamı firnisli, gövdeye geçişte ek kırmızı boya ile yapılmış ince bant.

Tarih: -

Kat.No.52 Skyphos ağız ve gövde parçası

Fig.7, Lev.6

Buluntu Yılı ve Yeri : -

Ağız Çapı : 14,4 cm

Korunan Yükseklik : 1,3 cm

Hamur Rengi : İnce kumlu, ince mika katkılı hamur, 5 YR 6/6 (kırmızımsı sarı)

Yüzey : dış, 5 YR 7/4 (pembe), iç; 2,5 YR 6/4 (açık kırmızımsı kahverengi)

Firnis : 5 YR 3/1 (çok koyu gri)

Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. İçte ve dışta ağız kenarında firnis bant. Kulp firnisli. İç yüzey; firnisli ancak aşınmış.

Tarih: -

Kat.No.53 Skyphos ağız ve gövde parçası

Lev.6

Buluntu Yılı ve Yeri : Teos 1965, A+B odası, Roma duvarının kuzeydoğusu, Seviye: 3,51 m

Ağız Çapı : 15,2 cm

Korunan Yükseklik : 1,1 cm

Hamur : Çok az mika katkılı, kumlu, gözenekli hamur, 10 YR 6/2 (açık kahverengimsi gri)

Yüzey : 10 YR 7/3 (çok soluk kahverengi)

Firnis : dış; 10 YR 2,5/1 (siyah), iç; 10 YR 2,5/1 (siyah)

Bant : 10 R 3/3 (koyu kırmızı)

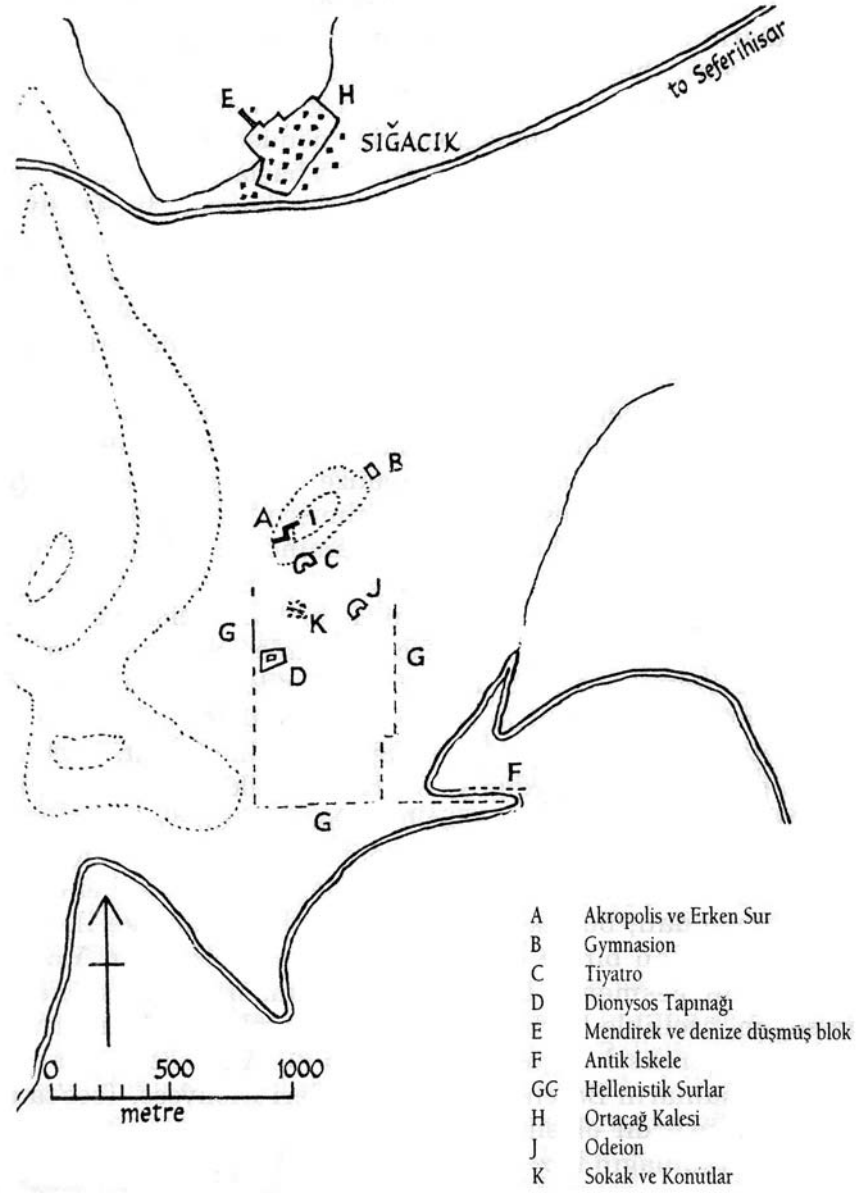
Tanım: Ağız kenarından çıkan yuvarlak kesitli yatay kulp. Ağız kenarında firnis bant. Kulp ve iç yüzey firnisli, gövdeye geçişte bant.

Tarih: -

Harita

Fig. 1

Teos kent planı

Fig. 2

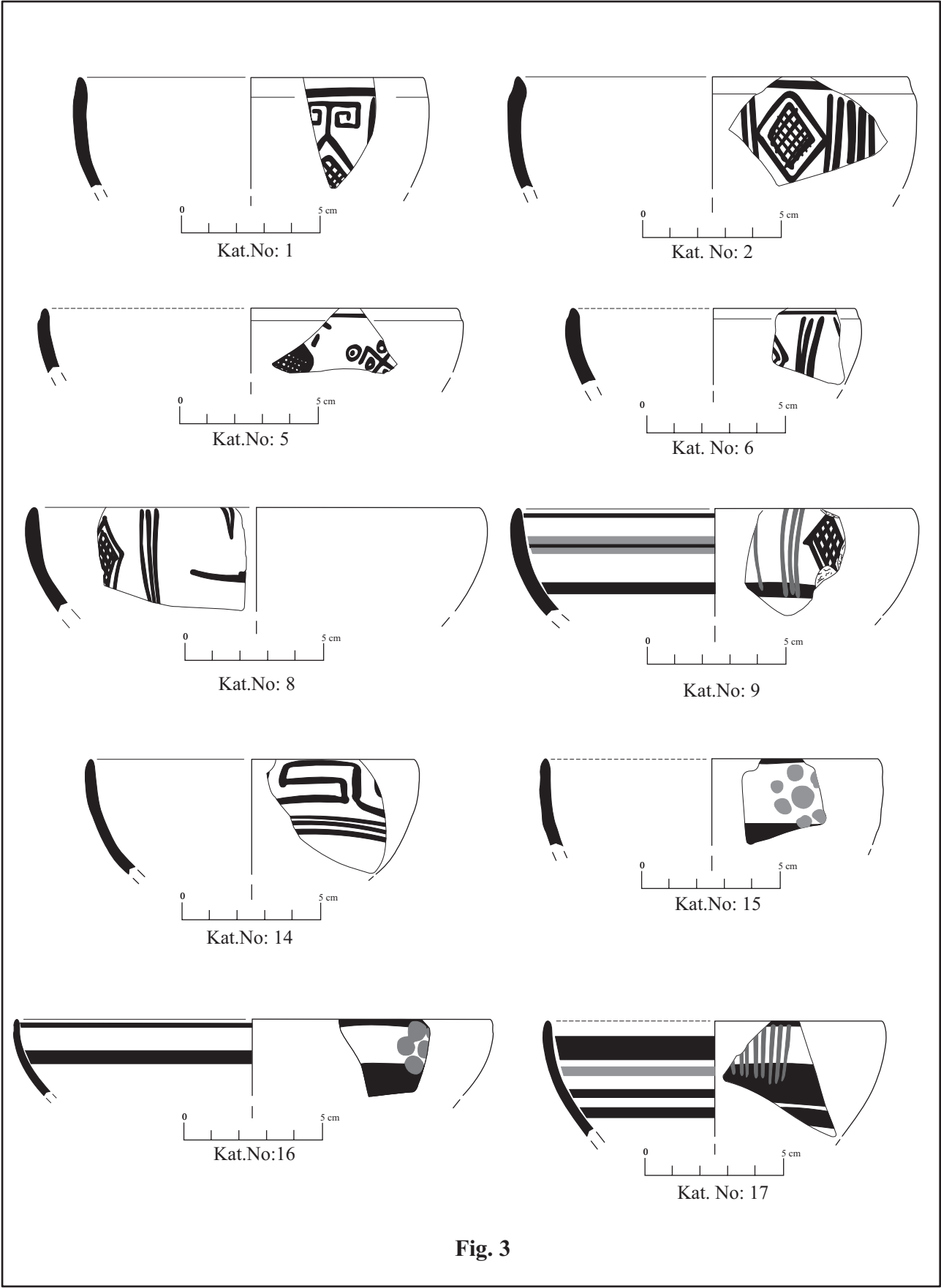
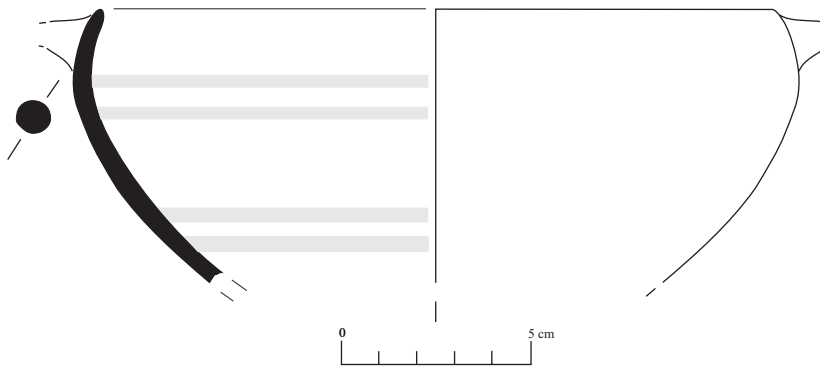
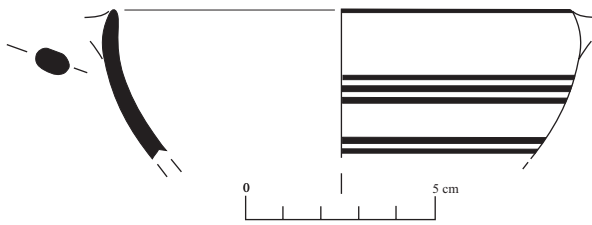
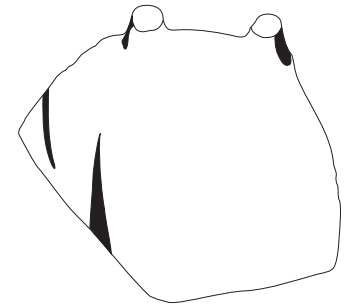

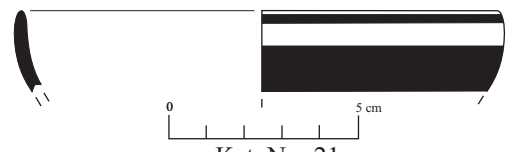
Fig. 3

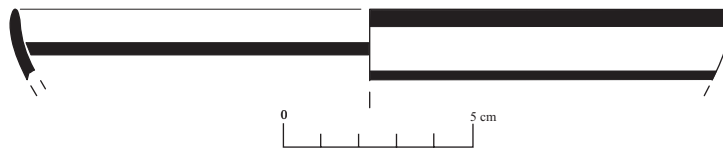
Kat. No: 18

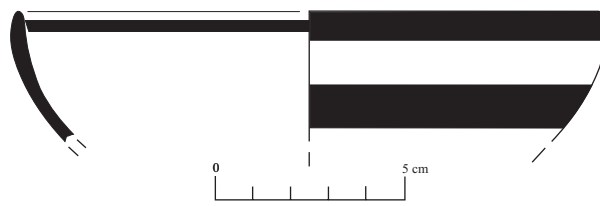
Kat. No: 19

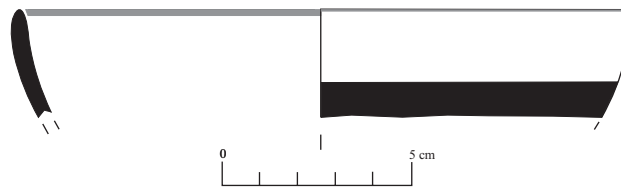
Kat. No: 21

Kat. No: 22

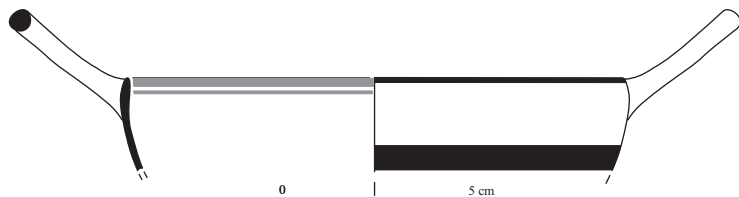

Kat. No: 23

Kat. No: 24

Fig. 4

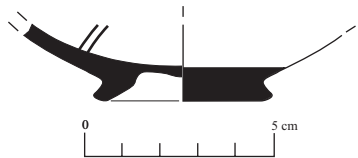
0 5 cm

Kat. No: 25

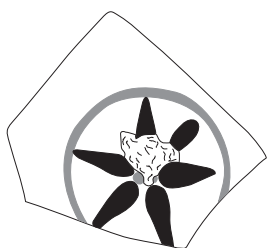
0 5 cm

Kat. No: 27

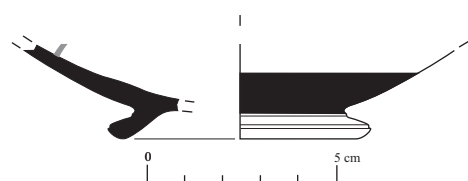
0 5 cm

Kat.No: 29

0 5 cm

Kat. No: 30

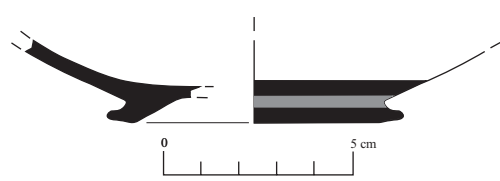
0 5 cm

Kat. No: 31

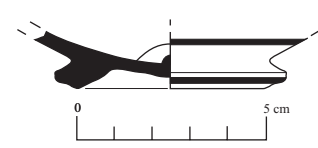
0 5 cm

Kat. No: 32

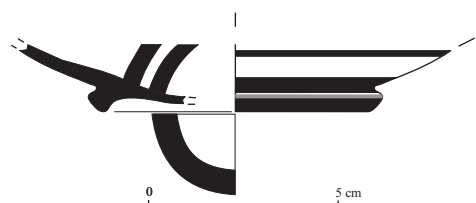
0 5 cm

Kat. No: 33

0 5 cm

Kat. No: 34

0 5 cm

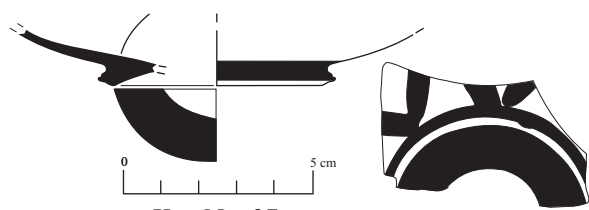
Kat. No: 35

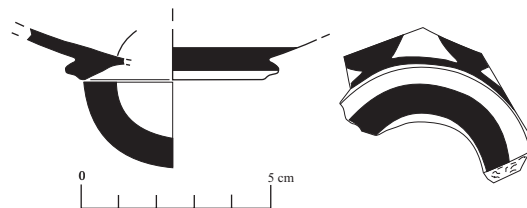
0 5 cm

Kat. No: 36

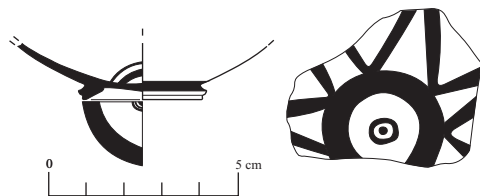
Fig. 5

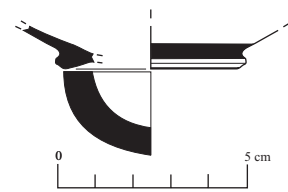
Kat. No: 37

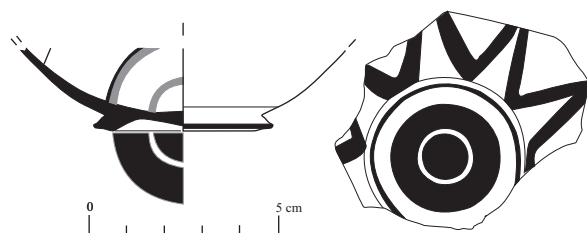
Kat. No: 38

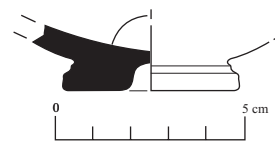
Kat. No: 39

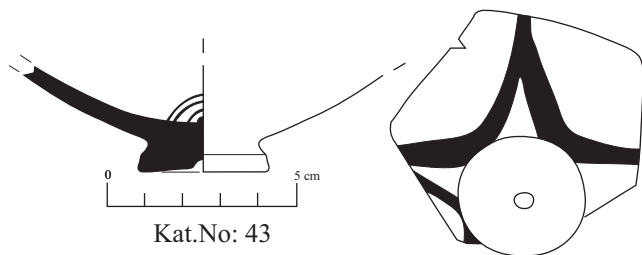
Kat. No: 40

Kat. No: 41

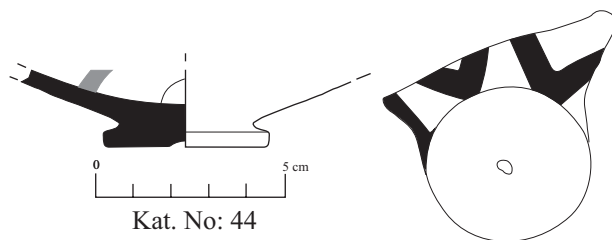
Kat. No: 42

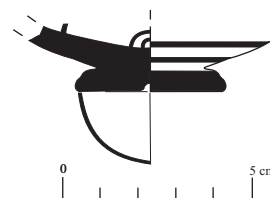
Kat.No: 43

Kat. No: 45

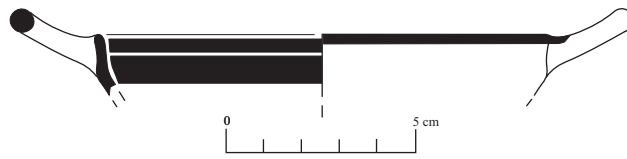

Kat. No: 44

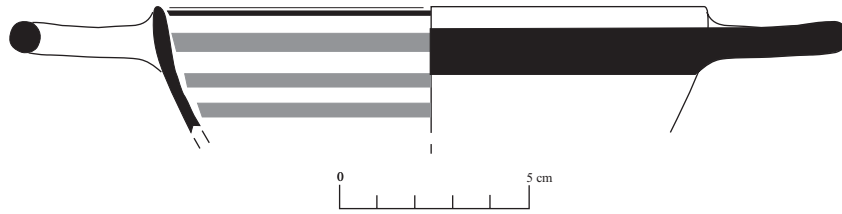

Kat.No:46

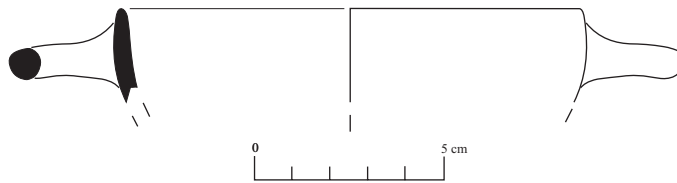
Fig. 6

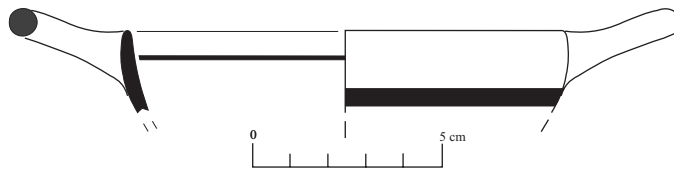
Kat. No: 48

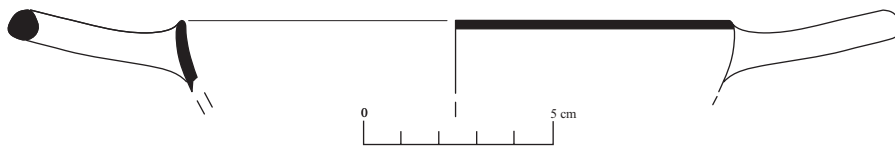
Kat. No: 49

Kat.No: 50

Kat.No: 51

Kat. No: 52

Fig. 7

Uydu fotoğrafi

Levha 1.

Kat.No: 1

Kat.No: 2

Kat.No: 3

Kat.No: 4

Kat. No:5

Kat. No:6

Kat.No: 7

Kat.No: 8

Kat.No: 9

Kat. No:10

Kat. No: 11

Kat. No:12

Levha 2.

Kat. No:13

Kat.No: 14

Kat. No:15

Kat.No: 16

Kat.No: 17

Kat.No: 18

Kat.No: 19

Kat.No: 20

Kat.No: 21

Kat.No: 22

Kat.No: 23

Kat.No: 24

Levha 3.

Kat.No: 25

Kat.No: 26

Kat.No: 27

Kat.No: 28

Kat.No: 29

Kat.No: 30

Kat.No: 31

Kat.No: 32

Kat.No: 33

Kat.No: 34

Kat.No: 35

Kat.No: 36

Levha 4.

Kat.No: 37

Kat.No: 38

Kat.No: 39

Kat.No: 40

Kat.No: 41

Kat.No: 42

Kat.No: 43

Kat.No: 44

Kat.No: 45

Kat.No: 46

Kat.No: 47

Kat.No: 48

Levha 5.

Kat.No: 49

Kat.No: 50

Kat.No: 51

Kat.No: 52

Kat.No: 53

Levha 6.